

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 30 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési Osztály
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 799. Kiadóhivatal 708.

A bankbizottság ülése.

Budapest, márczius 19.

Az a huszonegyes bizottság, a melyet a képviselőház a bankkérdés tanulmányozására kiküldött, ma tartotta meg első ülését, melyen a munkaprogramot vitatták meg s ezzel az önálló magyar jegybank kérdése aktuális lett. A bizottság ma még nem határozott semmi tekintetben, de kétségtelen, hogy más álláspontot nem foglalhat el, mint azt, hogy az önálló jegybankot 1911-ben fel kell állítani. Nemcsak azért kell ezt a véleményt a képviselőház elé terjesztenie, mert a huszonegyes bizottságban a függetlenségi párt van többségben, hanem azért is, mert ha most az önálló bankot meg nem csináljuk, akkor merő lehetetlenség az, hogy 1917-ben megcsinálhassuk az önálló vámterületet. Mert az elképzelhető, hogy két államnak, a melyek olyan gazdasági szerződéses viszonyban vannak egymással, mint Ausztria és Magyarország, külön-külön jegybankja legyen, de az teljesen lehetetlen, hogy gazdaságilag önálló és tényleg külön vámterületet képező két államnak közös legyen a jegybankja.

Ebből némelyek szerint az következne, hogy a külön jegybank és az önálló vámterület felállítása egybe essék. Azok azonban, akik ezt ajánlják, azok sem a külön jegybanknak, sem az önálló vámterületnek nem lehetnek hívei. Két-

ségtelen ugyanis, hogy sem a mai közös jegybanknak kettéválasztása, sem az önálló vámterületnek megcsinálása nem fog gazdasági rázkódtatás nélkül megtörténni. Nem gazdasági válságtól félünk, hanem olyan átmeneti bajoktól, amelyek minden ilyen gyökeres reformmal együtt járnak, s a melyeket mi sem fogunk kikerülni tudni. Oktalanság volna azonban, ha mesterségesen növelnők ezeket az amugy is kikerülhetlen nehézségeket azzal, hogy egy időre teszszük az önálló jegybank és az önálló vámterület felállítását. Minthogy pedig az önálló jegybank felállításának lehetősége számunkra már 1911-ben megvan, s minthogy az önálló jegybanknak amugy is meg kell előznie az önálló vámterületet, csak természetes az, hogy aki most az önálló jegybank felállítására ellen elvi kifogásokat hallat, az már most lehetetlenné akarja tenni, hogy 1917-ben az önálló vámterület megvalósítható legyen.

Nagyon természetes az, hogy sem az önálló vámterület, sem az önálló jegybank előnyös volna nem lehet gazdasági dogma. Mert van nagyon sok állam, amelynek önálló vámterülete s önálló jegybankja van és mégis szegény ország, reménye nélkül annak, hogy a gazdasági bajokból kikezcmeregjen. Ez pedig nem fordulhatna elő, ha az önálló vámterület s az önálló bank olyan panacea volna, amely minden gazdasági bajt orvosol.

Azért mi, akik minden időben s ma is azt követeljük, hogy az önálló magyar jegybank megteremtessék, még pedig 1911-ben, a huszonegyes parlamenti bizottságnak nehéz feladatát át tudjuk érteni. A jól fundált, jól szervezett, erős magyar jegybank mindenesetre egészen más fejlődést biztosítana gazdasági életünkben, mint aminő a fejlődés ma. De a punctum saliens éppen az, hogy egy ilyen önálló magyar jegybankot tudunk-e úgy fundálni és szervezni, hogy az a hivatásának megfelelően. S a huszonegyes bizottságnak nem az a feladata, hogy e mellett a kérdés mellett könnyű szerrel tova haladjon s kiindulva abból, hogy az önálló bank benn lévén a függetlenségi párt programjában, azt ha török, ha szakad meg kell csinálni s az esetleg rosszul megcsinált jegybankból eredő nagy gazdasági hátrányokért mást tenni felelőssé.

Ha a huszonegyes bizottság elfogadta azt a mandátumot, melyet neki a bankkérdésben a parlament adott, akkor ne egy felületes elaborátummat lépjen a nemzet és a parlament elé, hanem minden esetleg támasztható kételyre már előre kész válaszszal rendelkezék.

Ha csak afölött fog tanácskozni, hogy a részvénytőke mekkora legyen, ez hol legyen beszerzendő, az aranyfedezet nagysága és aránya mekkora legyen s honnan vegyük az ehhez szükséges aranyat, akkor az egész munkája meddő, mert

Mirtusz a szemfedőn.

Irta: Gagyhy Dénes.

(Utánnovás illus.)

A pompás urilakás egymásba nyíló terméi végig ki voltak világítva; a szalon tele volt virággal, köröskörül néhány vendég ült ünnepi ruhában, de szomoró orcával. Halkan beszélgettek, szavukat alig értette meg a második szomszéd, olyan óvatosak voltak. Főképp arra vigyáztak, hogy ki ne hallatszódjék a másik szobába egy hang se.

Ott a menyasszonyt öltöztették, az boldog — boldog, mint a mennyire az lehet valaki ezen a földön — annak nem szabad megtudnia semmit. Ha sejtene belőle valamit, tüstént megölné az a gondolat, hogy válnia kell, végképp elszakadni attól, kinek életét köszönheti, akit, mióta először megjelent betegágyánál, szeret és hiszen benne, mint a Megváltóban. És most övé lesz emberi törvények alapján is, nemcsak Isten végzése szerint. Ha ma még nem, néhány hét múlva bizonyosan, mikor a pap rájuk adja az áldást.

Az öltözőszoba ajtaja kinyílt: édesanyja karján, bágyadtan mosolyogva, a fiatal ara jött. Lassu, ingadozó lépéssel közeledett; mintha messze utról érkezne, olyan fáradtnak látszik. A vőlegény elébük sietett, amint észrevette; kezet csókolt a leánynak, mitől a halál rózsája még veszedelmesebben kezdett tüzelni a képén; aztán karjába öltötte a karját és gyöngéden, szerelmesen tekintve rá, a vendégek közé vezette.

Nem voltak sokan, csak a szülők és a testvérek, a vőlegény részéről éppenséggel senki. Mindenkinek volt kedves szava a beteghez, egyforma igyekezettel próbálták megédesíteni

számára azt a néhány percet. A leánytestvérek, kik már férjes asszonyok régen és csak a mai örömnempe tértek haza a szülői házba, becéző szeretettel vették körül, hazudtak neki, hogy milyen pompás színben van, tavaszra, mikorra az esküvőt tervezték, helyreáll egészen, olyan lesz, mint az élet maga. Hogyne, olyan kezében, mint a vőlegényé!

Az idősebb nővér maga mellé ültette s tovább szötte vele a beszédet:

— Nem is gondolod, mennyire meglepett a dolog, de úgy örültem neki, akár a gyermek a szép ajándéknak. Hiszen tudod, mennyire szeretlek. Most már bizonyosak vagyunk, hogy meggyógyulsz s a miénk maradsz.

— Oh, azt hiszem én is. Azt hiszem, nem vagyok már beteg, Lóránd is azt mondja — pedig, amit ő mond, szentírás — csak a sok fekvés elgyengített és néha nehéz egy kissé a lélegzetem. De majd elmúlik, ugy-e Lóránd?

— Ugy, édesem, ugy. Elmúlik minden, ne féljen.

Az édesanyja, ezt hallva, félrefordult, nagy titokban letörölte a könyeit, nehogy meglássa valaki. A többiek szemében is valami borongó árnyék jelent meg, olyanformán, mint mikor a viharfelhő visszatükröződik a patak vizében. De csak egy villanásra, hirtelen kiderült minden arc s el nem sötétedett többé. Nem szabad elárulnia magát senkinek! Ma ünnep van, egy szegény, beteg leány lett menyasszony. Bűn volna örömet rontani.

— A korosabb nőtestvér folytatta:

— Igazán csodálatos. De hogy is történetett?

— Magam sem tudok pontosan számot adni róla, kedves Jozefin. Ugy esett, hogy lemondtak rólam a doktorok, mikor őt hívták el anyus-

kák. Lehet, hogy ajánlotta valaki, lehet, hogy pusztá véletlenségből. Megvizsgált és kijelentette, hogy nem kell kétségbeesni, nincs még elveszve minden. Biztatásában annyi őszinteség volt, hogy hinni kellett. Én hittem is. Rendelt valami orvosságot és fürdőt, amitől megkönnyebültem egy kissé. Eljött azután minden nap s minden nap új reménységet keltett a lelkemben. És én megszerettem, nem a hála szeretetével, hanem a nő vágyó szerelmével; meg is mondtam neki, sőt megkértem, hogy vegyen feleségül, ha még nincs választottja és tudna szeretni. Azt felelte, hogy elvesz. Igaz, nem mondta, hogy szeret, pedig olyan szívesen hallottam volna tőle, magától, de a férfiak mások, mint a nők... Én érzem, hogy szeret... nekem ez elég.

— Hogyne szeretne, angyalom, kis Adrienne. Ki ne szeretne ilyen szép, jó leányt?

Adrienne, mintha hirtelen más gondolt volna, kutatva nézett szét.

— Mikor jönnek már a vendégek, édes apám? — kérdezte. — Hiszen még senki sincs itt, akiket hívtunk.

Az apa ötölt-hatolt a váratlan megszólításra, de összeszedte magát, aztán megnyugtatón igyekezett a leányt.

— Édes gyermekem — felelt — Ákos bácsiék nem jöhetnek, mert olyan nagy eső volt arrafelé, hogy az út járhatatlan; Mari néniéket az árvíz otthon tartja, ki sem mozdulhatnak hazulról; Liviának beteg az anyja, nem hagyhatja; Arankák még nem jöttek vissza külföldről, talán meg sem kapták a levelet... — ámitotta szegényt — Nem leszünk ennél többen, de hidd el, jobb is így, szűk családi körben. Sokkal több a bensősége.

ezekkel a kérdésekkel ma már minden szakember tisztában van s az önálló jegybank felállításának kérdésében ezek minden fontosságuk mellett is aránylag alárendelt jelentőségűek. De tessék megoldani azt a fontos kérdést, hogy mikor Ausztriával szemben sok száz millióval passzív a fizetési mérlegünk, akkor a devizaárfolyamaink paritását s az ennek folytán bekövetkező esetleges aranykiözönlést hogyan akadályozzuk meg. Mert amíg ez a kérdés megoldva nincs, addig a kiküldött bankbizottság igazában a feladatát nem teljesítette.

Mert ha az önálló jegybanknak ezen kérdés előzetes megoldásának hiányában az volna a következménye, hogy aranyfedezetünk csökkenik, ennek folytán valutánk rosszabbodik s kedvezőtlen devizaárfolyamok javítása csak a kamatláb fel-emelésével s krónikus magasságával volna elérhető, akkor nagyon megfontolandó az, hogy az önálló jegybank felállítása a nemzetre nézve nem okozna-e nagyobb gazdasági hátrányt, mint a mekkora előnyt mi az önálló jegybanktól egyáltalán remélhetünk.

Budapest, márczius 19.

A képviselőház holnap a Kossuth-gyász miatt nem tart ülést. A legközelebbi ülés márczius 21-én, szombaton délelőtt 10 órakor lesz, amelyen folytatják a Nagy Emil-féle indítvány tárgyalását.

A katonai kérdések. A bécsi „N. Fr. Pr.” írja, hogy Hoffmann Hugó altábornagynak, a közös hadügyminisztérium osztályfőnökének a magyar vezető magyar politikusokkal folytatott megbeszélései, magyar miniszterek mai tanácskozása és az új véderőtörvény főbb pontjainak a nyilvánosságra való hozatala arra engednek következtetni, hogy a katonai kérdésekben jelenleg olyan tanácskozások folynak, amelyek esetleg nagyon fontosak lehetnek. Az a komoly kívánság, hogy a katonai kérdésekben a korona és a magyar parlament között végre elfogadható megoldás keressék, úgy látszik,

Hogy jutott volna eszébe a szegény természetnek, hogy leveleit, melyekben atyafiait, leánybarátait meghívja eljegyzésére el sem küldötték, csak hitegették vele. Maga az eljegyzés is csak színjáték, semmi egyéb, csupán élete utolsó napjait akarták vele megédesíteni, őt boldoggá tenni abban a hitben, hogy menyasszonya az orvosnak, kiben elég nagy lélek lakott arra, hogy a neki szánt vőlegény szerepét eljátsza s annyi ügyességgel és gyöngédséggel játssza el, hogy igazságában egy pillanatra se lehessen kételkedni.

Adrienne megnyugodott ugyan apja válaszában, de a lázas agy gyanakodó töprengésével az orvost vette elő.

— A maga részéről nincs itt senki, Loránd — szól. Sem a szülői, sem testvérei közül. Bizonyosan nem akarja a családja, hogy engem vegegyen feleségül.

— Drágám, nincsenek nekem szülőim, sem testvéreim. Nincs senkim, egyedül maga.

— Milyen jó maga, Loránd — mosolygott boldogan és odasimult vőlegénye vállához.

A jegyváltás hamar megtörtént. Az újjára huzott karikagyűrűt naiv örömmel nézte s kíváncsian kérdeztette a jelenlevőktől: jól áll-e? A vacsoránál felkelt a bátyja, örömet és meglepetést színlve, szép pohárköszöntőt mondott, melyben lelki összhangot, egymás megértését és hosszú életet kívánt számukra, pedig meg volt győződve, a tudomány bebizonyította neki, hogy a huga nászágát a koporsóba vetik. Dehát egy haldokló öröme mit nem tenne meg az ember!

Éjfélig fent volt a társaság vidám kedvben. Adrienne még táncolni is akart, olyan jól érezte magát; haragudott, hogy nem hozattak cigányt. Csak a vőlegény csitítására csillapodott le. Azzal vigasztalódott, hogy majd a lakodalmon.

most is változatlanul fennáll s remélhető, hogy abban az esetben, ha alkalmas alapot lehet találni, a kérdés megoldásától a korona sem fog elzárkózni. Mi már előre jeleztük, hogy a kérdés a delegációk ülészekének befejezése után válik aktuálissá és ez a jelentés be is vált, mert a külügyminisztérium osztályfőnöke és a magyar miniszterek között folytatott tanácskozások azon a napon kezdődtek, amelyen az uralkodó által elfogadott delegációs véghatározatokat a hivatalos lapban közzétették. De ezek a tanácskozások még egy másik okból is szükségessé váltak. Ugy látszik ugyanis, hogy a katonaisztizti fizetések rendezését, melyet a következő delegációnak kell elintéznie, sokkal könnyebben keresztül lehet vinni akkor, ha sikerülne egyúttal a katonai kérdések egész komplexumát megoldani. Nem arról van szó, hogy a katonaisztizti fizetések felemeléséért rekompenzációt kérjünk, hanem arról, hogy a magyar parlamentben olyan hangulatot teremtsünk, amelynek alapján a katonaisztizti fizetések simán elintéztessenek. Arról, hogy a katonai kérdésekben van-e kilátás megegyezésre, a vélemények nagyon eltérők. De mindenki egyetért abban, hogy a katonai kérdések rendezése feltétlenül üdvös és kívánatos, mert ez által egyrészt Magyarország közéletéből irtanak ki a viszálykodás magvát, másrészt Ausztria és Magyarország között is békésebb viszonyokra volna kilátás. A tárgyalások ez idő szerint még nagyon kezdetleges stádiumban vannak, de kilátás van arra, hogy a legközelebbi jövőben aktuálissá lesz a katonai kérdések egész komplexuma.

Ugyancsak a „N. Fr. Pr.” jelenti, hogy Hoffmann Hugó hadügyminiszteri osztályfőnök már készen hozta Budapestre a jövő esztendői hadügyi költségvetést. Ebbe a tiszti fizetések már a fel-emelt összegekkel vannak beállítva. A hadügyi költségvetést, valamint a másik két közös minisztérium költségvetését április első vasárnapján fogják közös minisztertanácson tárgyalni. A hadügyminisztérium azonban alkalmat kívánt nyújtani a magyar minisztereknek is, hogy a reszortjukba tartozó javaslatot addig tanulmányozhassák.

A horvátországi püspöki székek betöltése. Zágrábról jelentik: A horvátországi elmérgesedett közviszonyok egyik forrása abban is rejlik, hogy a diakovári püspöki szék már évek óta betöltetlen és hogy a zágrábi egyházmegye vezetésében az érsek folytonos gyöngékedése következtében tarthatatlan viszonyok álltak be, legutóbb pedig a zenggi püspökség

Akkor, akkor . . . a lakodalmon! Nincs már messze úgy se . . .

Porteleky Adrienne örökös nyugtalanságban élt az eljegyzés óta. Jegyeséhez az volt első kérdése, hogy mikorra szeretné a menyegzőt? Az orvos, a leány egész szervezetét ismerve és a betegség rombolását látva, szabatosan meg tudta állapítani, majdnem matematikai pontossággal kiszámítani, mikor következnek el az az óra, melyen túl itt, a földön nincsen élet többé — olyaténképp nyilatkozott, hogy a határidő meghaladja a kritikus percet. Adriennek nem volt kifogása, noha hosszúnak találta egy küssé.

Ettől kezdve nem hagyta békén a kereskedőket, szabókat, asztalosokat. Kimenő ereje nem lévén, házhoz hordatott mindent s ott válogatta ki a szükséges holmit. Még Tauszky utazóját is odahívatta, nála is tett megrendelést, hogy annál előkelőbb és finomabb legyen a stafírung. Emlegette is akárhányszor az orvos előtt:

— Meglátja, milyen szépen, elegánsan leszünk butorozva és milyen boldogok leszünk. Meglátja!

— Igen, igen én is azt hiszem.

Ha sejtette volna, hogy minden csak csalás, nincs benne egy hairszál igazság; hogy a boltosok, szülői kérésére, csak iránta való tekintetből szállítják a drága kelméket, megrendelésén csak szánakoznak, de nem teljesítik: talán egyben megszakadt volna a szíve. Pedig úgy tele volt gyönyörűséggel, hittel, boldogsággal . . . Hozzáírult ehhez a doktor viselkedése is. Nála töltötte minden szabad idejét, alig telt el nap, hogy csokrot, legalább néhány szál virágot ne vitt volna neki, hitegette, hogy a betegség nem tart már soká és ha egyszer megszűnik, elmúlik örökre, sohasem tér vissza többé. Igaz, a halállal megszűnik minden szenvedés, elmúlik a baj —

is megüresedett. Amikor báró Rauchi Pál hivatalát elfoglalta, programjának egyik lényeges pontjával az egyházi téren mutatkozó anarchikus állapotok szanálását tekintette mint egyik legsürgősebb feladatot. A bán ennél fogva most ezen püspöki székek betöltésének ügyét akarja tisztába hozni és ez a tulajdonképeni célja budapesti és bécsi utjának. A bán valószínűleg a jövő hét közepén érkezik Budapestre, ahol a miniszterelnöknek referálni fog a helyzetről és nem lehetetlen, hogy amikor a bán Budapestről Bécsbe utazik, Wekerle Sándor miniszterelnök is Bécsbe megy. Hir szerint a diakovári püspöki székre Iváncsán Lajos a legkomolyabb lejt, míg a zágrábi érsek mellé koadjutori minőségben cum jure successionis Krápácz felszentelt püspök a kormány jelöltje. A nevezettek Horvátország közvéleményében pártkülönbség nélkül tekintélynek és közbecsülésnek örvendenek. A zenggi püspöki székre Martinecz fiúmei prépost-plébános a kormány jelöltje.

A házszabály-revizió.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

Budapest, márczius 19.

A függetlenségi párt ma délután értekezletet tartott, melynek tárgya a Nagy Emil-féle házszabály-revizió indítványon teendő módosítások megállapítása volt. Az intéző-bizottság nevében Mérey Lajos hétrendbeli módosítást javasolt, amelyeket az értekezlet el is fogadott. A legfontosabb módosítás az, amely az elnöki hatalom kiterjesztését mellőzi, míg a többi változtatások nem érintik az indítvány lényegét, hanem annak csak egyes részeit teszik világosabbá. Kmetty Károly kijelentette, hogy azt az indítványt, amelyet már az intéző-bizottság előtt ismertetett és amely szerint a végleges házszabály-reviziónak hatása alól is kivételnek a katonai és a közös ügyek, a képviselőházban is be fogja nyújtani.

Az értekezletről tudósításunk a következő:

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt ma délután öt órakor Kossuth Ferencz elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten az elnök Kossuth Ferenczen kívül a kormány részéről jelen voltak gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Günther Antal igazságügyminiszter;

a szerencsétlen Porteleky Adrienne halála órája pedig olyan közel volt.

Az álvőlegény elgondolkozott a helyzeten. Ugyan, miért játszik ő ilyen komédiát, miért ártatja, miért bolondítja azt a leányt? Kötelessége-e, vagy az emberbaráti szeretet parancsolja? Vagy talán ennél mélyebb indoka van a dolognak? Talán szereti, öntudatlanul, ösztönyszerűleg, csak bevallani nem meri! Vagy a páciens beteges vonzalma hatotta volna meg? Töprengett, de számot adni nem tudott érzelmeiről. Csak azt tudta, régen elhatározta már, a szülőknél is megígérte, hogy szerepét végigjátsza, bármekkora áldozatot kellene is hoznia.

A menyasszony egyre gyengült, arczán a tüdővész pirja elsápadt, bőre olyanná vált, mint a viasz: izzadó módon sárgává. A halál kopogott az ajtón. Még nem erőszakoskodott, hogy nem nyitották ki előtte; neki nem volt sürgős, ő ráér holnap is, vagy holnapután. De akkor aztán nem enged többé; ha nem bocsátják be, rájuk tör a ajtót és magával viszi azt a jámbor lelket, csak a testi roncsot hagyja itt. Elég ez a földieknek, kisírhatják előtte magukat.

Mindezt jól tudta a doktor. Két nap az élet csak! Éppen az esküvő napján alszik el. Nem lesz szükség mirtuszra, a menyasszonyi fátyfól éppen jó szemfedőnek . . . Amennyi gyöngédség és lelki finomság van egy férfiban, Loránd doktor mind szerelmes páciensére pazarolta. A haldoklót megtévesztette a szemfényvesztés, szenvedését megfeleltette, ezt is enyhítette s megsemmisülés gondolatát elfeledtette. Nagyobb jót nem tehetett volna senki vele.

A vég közeledett, az elmulás árnyéka ott lebegett az ágy fölött, a szüzi leányszobában. A szenvedő arczára megint rátapadt a különös pirosság, szemére mintha köd borult volna, homályosan, révedezve nézett a mellette ülő fér-

és Me skó László államtitkár. A jegyzőkönyvet gróf Somssich Tihamér vezette.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy az értekezlet tárgya azoknak a módosításoknak a megvitatása, melyeket a Nagy Emil által a házszabályrevízió tárgyában benyújtott indítvány szövegéhez a párt intéző-bizottsága javasol. Felkéri Mérey Lajost ezeknek ismertetésére.

Mérey Lajos részletesen ismerteti az intéző-bizottság által elfogadott módosításokat. Ezek elseje vonatkozik a Nagy Emil-féle indítvány első pontjára, amely szerint 150 jelenlevő képviselőnek írásban benyújtott kérelmére a ház csak akkor rendelheti el a szóbanforgó indítvány sürgős tárgyalását, ha ehhez az elnök is hozzájárul. Indítványozza az elnöki hatalom kiterjesztésének mellőzését, amely esetben a pont úgy szólana, hogy 150 jelenlevő képviselő indítványára a háznak okvetlenül döntenie kell a sürgősség kérdésében. Indítványozza továbbá, hogy csakis olyan tárgy felett lehessen a sürgősséget kimondani, amely már tárgyalás alatt van.

A második módosítás arra vonatkozik, hogy a Nagy Emil-féle javaslat szerint az ilyen indítványhoz legfeljebb négy képviselő szólhat. Nehogy ezt a jogot egyik vagy másik pártnak képviselői aknázhassák ki teljesen, indítványozza annak hozzátételét, hogy kettő mellette, kettő ellene.

A harmadik módosítás az, hogy a 150 jelenlevő képviselőnek külön kell indítványoznia a sürgősség kimondását, külön az ülések tartamának 16 órára való meghosszabbítását.

A negyedik módosítás szerint a meghosszabbított ülések egyszer szakíthatók meg, a megszakítás két órán túl nem terjedhet, ez az idő azonban az ülés idejébe be nem számítható.

Az ötödik módosítás úgy szól, hogy a sürgősségről, illetve az ülések idejének meghosszabbításáról szóló határozat megváltoztatását célzó indítvány felett a ház az ezt követő ülésen a napirend tárgyalására szánt idő után vita nélkül, egyszerű szavazással dönt.

A hatodik módosítás arra vonatkozik, hogy az elnöki előterjesztések, indítványok, interpellációk, bizottsági jelentések az aznapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és ugyancsak a házszabályok 215. §-ának a), b) és c) pontjaiban körülírt fölszólalások a napirend tárgyalására szánt időn belül csak félórát vehetnek igénybe.

Indítványozza végül, hogy a Nagy Emil-féle indítvány utolsó pontjában az „alkalmazandók”

fira, aki két csöpp kezét, amely úgy égett, mint a parázs, a tenyerébe fogta. Az ágy körül állodó atyafiai meg sem láttá.

— Ma lesz, ugy-e Loránd, az esküvőnk?

— Ma, angyalom . . . nemsokára, csak legyen türellemmel.

— Milyen jó, úgy örvendek . . . Öltözöm mindjárt. Hallom már, hogy jönnek . . . Kocsizörgés, vendégek érkeznek. Jaj, sietnem kell! Hol a ruhám, édesanyám?

Csöndes zokogás hallatszott a háttérben; az anya sirt, de csak lassan, nehogy meghallja.

— A ruhámat, édesanyám! — sikoltott és kikapva kezét az orvos kezéből, fel akart ugrani az ágyból. De emez lefogta.

— Majd, angyalom . . . mindjárt.

— Igen, mindjárt . . .

Lélekzete gyorsulni kezdett, mintha nem is a melléből, hanem csak a torkából kapná a levegőt. Kariát, utolsó erőfeszítéssel, a doktor nyakába fonta, aika remegni kezdett, de csak néhány szakadozott hang jött ki rajta.

— Édes . . . édes . . . uram, — susogta.

Karja lehullott a férfi nyakáról, homlokáról a beteges pirosság elrepült, mély sóhaj után nem lélegzett többé.

— Meghalt! — konstatálta az orvos.

Menyasszonyi ágát koporsóba vetették: ott aludta által a nászéjjelt is; az esküvői csokrok helyett egy sereg fekete szallagos, csináltvirág koszoru borult rá, közötte az orvosé is, ezzel a felírással: „Porteleky Adrienne kisasszonynak — dr. Baló Loránd”.

A völgyény koszorúja nem ilyen szokott lenni!

Ha a földön túl van élet s az égbe röpiük lélek ezt látta: milyen nehéz lehetett ez a koszoru annak a szegény, gyöngye testnek . . . !

szó helyett tétessék „alkalmazhatók”. Ebben az esetben az utolsó pont így szólana: „Az e határozat feletti tanácskozásokról ezeknek a szokásoknak rendelkezései alkalmazhatók, de a végleges házszabály esetleges későbbi módosításánál igénybe nem vehetők”.

Nagy Emil kijelenti, hogy a maga részéről ezeket a módosításokat készséggel elfogadja.

Nemess Bertalan nem annyira a Nagy Emil-féle indítvány lényegére, mint annak egyes részleteire vonatkozólag a következő módosításokat indítványozta: Az eredeti szövegnek azon rendelkezése helyett, hogy az indítvány felett a Ház legközelebbi ülésének kezdetén hoz határozatot, tétessék: az indítvány felett a Ház a harmadnap, ha akkor ülés nincs, az ezutáni legközelebbi ülés kezdetén hoz határozatot. 2. Az egyszerű szavazásnál a szavazatok megszámlálását tíz tag kívánhatja. 3. Az eredeti indítvány következő kitétele: Egyszerű szavazásnál a szavazás előtt öt perces szünet kívánságának nincs helye. E szavazás megkezdése előtt az indítványok és módosítások újra felolvasásának szüksége felett az elnök saját hatáskörében dönt — kihagyandó.

Gróf Andrássy Gyula miniszter **Nemess Bertalan** indítványa első részének elfogadását a maga részéről nem ellenzi, a többinek azonban mellőzését kéri.

Ugron Gábor, Bizony Ákos és **gróf Zichy** Vladimir felszólalása után indítványozzák, hogy **Mérey Lajos** beterjesztendő módosításait a részletes vita elején adja elő a képviselőházban.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. Az értekezlet **Mérey Lajos** módosítását elfogadja, **Nemess Bertalan** módosításait mellőzi és felkéri **Mérey Lajost**, hogy a módosításokat a részletes vita során, mint első szónok adja elő a képviselőházban.

Kmetty Károly bejelenti, hogy a katonai kérdéseknek a sürgősség alól való kikapcsolása tekintetében megmarad eredeti álláspontja mellett és ezért, bármennyire tiszteli a párt nagynevi vezérét, mégis hivatkozással arra, hogy a házszabálymódosítás megszavazása nem pártkérdés, a részletes vita során a következő indítványt fogja benyújtani: A végleges módosítás ugyanazon tárgyakra, törvényjavaslatokra terjed ki, „amelyekre vonatkozólag a jelen szakasz hatályos.”

Bizony Ákos szerint semmiféle gyakorlati jelentőséggel nem bírna **Kmetty** indítványának elfogadása, mert a Háznak határozata csakis erre az ülésszakra bír kötelező erővel, de a jövő országgyűlés szabad elhatározását egyáltalán nem köti meg.

Többek hozzászólása után **Kmetty Károly** kijelenti, hogy álláspontjának fentartása mellett okvetlenül szükségesnek tartja, hogy a részletes vita során magában a képviselőházban illetékes helyről történi nyilatkozatok a felvetett kérdés helyes értelmezése tekintetében.

Végül **Ráthay László** tudomására hozza az értekezletnek, hogy szombaton interpellációt intéz dr. **Wekerle Sándor** miniszterelnökhöz, mint pénzügyminiszterhez a 48-as agg honvédek segélydjának felemelése tekintetében. Az értekezlet ezt helyeslőleg veszi tudomásul.

Ezzel az ülés esti hét órákor véget ért.

A függetlenségi és 48-as balpárt ma este **Babocsay Sándor** elnökielte alatt értekezletet tartott, melyen a legerélyesebben tiltakozott ama gyanúsítás ellen, mintha a párt a szólásszabadság érdekében megkezdett harcot abbahagyná. A párt a régi erélylyel és elszántsággal harcol tovább és a küzdelemtől semmi vissza nem riasztja. A párt pénteken déli fél egy órákor **Kossuth Lajos** síriára koszorút tesz, amely alkalommal **Babocsay Sándor** beszédet tart, míg **Nagy György** képviselő elszavalja erre az alkalomra írt ódáját. A párt elhatározta, hogy szombaton délután a pártnak csaknem összes tagja Debreczenbe utaznak, hogy az ottani függetlenségi és 48-as balpárt alakuló közgyűlésén résztvegyenek.

A bank-kérdés napirenden.

— A bank-bizottság ülése. —

Budapest, március 19.

A képviselőház bank-bizottsága ma délután tartotta megalakulása óta első ülését, a melylyel kezdetét vette az önálló magyar jegybank előkészítésének munkája. A bizottsági ülést megelőzőleg a bizottság függetlenségi tagjai előértekezletet tartottak, a melyen a leghatározottabban domborodott ki az az álláspont, hogy a bizottságnak csak az lehet a feladata, hogy előkészítse az önálló magyar jegybank felállítását. **Holló Lajos** előadó a bizottság ülésén is ezt az álláspontot képviselte és ilyen értelműben terjesztette elő a munkaprogramra vonatkozó javaslatát. A javaslatot kinyomatják és a jövő héten veszik tárgyalás alá.

Mai hireink a következők:

Előértekezlet.

A bankbizottság függetlenségi párti tagjai ma délután tízenkét órákor **gróf Batthyány Tivadar** elnöklésével a képviselőházban előértekezletet tartottak, hogy megállapodásra jussanak a bizottságban való maguktartására vonatkozólag. A tanácskozást bizalmasnak mondták ki. Részt vettek az értekezleten **gróf Batthyány Tivadar**, **Holló Lajos**, **Földes Béla**, **Hoitsy Pál**, **Ugron Gábor**, **gróf Bethlen István**, **Gott hard Sándor**, **Éber Antal**, **Mérey Lajos**, **Nagy Dezső**, **gróf Teleki Arvéd**, és **Szemeré Huba**.

Az értekezlet **gróf Batthyány Tivadar** ama bejelentésével kezdődött, hogy a kormány a bizottság rendelkezésére bocsátotta a bank-kérdésre vonatkozó iratokat.

Holló Lajos, mint előadó, pontokba foglalt munkaprogramot terjesztett elő és erősen hangsúlyozta, hogy a bizottság feladata az önálló bank felállításának előkészítése és a bizottság minden tárgyalásának és munkájának erre kell törekednie. Amit a hatvanhetesek mondanak, hogy az adott viszonyok között helyesebb a bankközösség fentartása, irázis. A szakértők kiküldetésének kérdésére tért át. Nézete szerint a szakértőket meghallgatni felesleges. Hiszen a függetlenségi párt az önálló nemzeti jegybankot készíti elő. Ha azonban a bizottság tagjai feltétlenül meghallgatandóknak vélik a szakértőket, akkor már az első ülésen ki kell mondani, hogy a bizottság feltétlenül az önálló magyar jegybankot készíti elő. A külföldi szakértők meghallgatását egyáltalán ellenzi.

Hosszabb vita indult meg azután, amelyben az értekezletnek máidnem minden tagja részt vett. Valamennyi felszólaló a munkaprogramhoz szólott. Hosszabb vita volt arról, hogy szükséges-e szakértők kihallgatása? Több szónok azt hangsúlyozta, hogy a szakértők kihallgatása felesleges, mivel a szakértők amugy is leginkább a közös bank hívei. A bizottságnak pedig nem a közös bankról kell tanácskoznia, ami nem is az ő feladata, hanem az önálló bank felállításának módjaitól. De ha már a szakértőket meghallgatják, a bizottságnak már az első ülésen ki kell mondania, hogy az önálló bank előkészítésére alakult meg. Ezzel tartozik a függetlenségi párt önmagának s az országnak is, amelynek felelős a bizottság munkálataiért.

Holló Lajos nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a bizottságnak kizárólag az önálló jegybank felállításának előkészítése a feladata és kijelentette, hogy, amennyiben ettől a céltől eltérne, kénytelen volna az előadói tisztségről lemondani.

Gróf Batthyány Tivadar kifejti, hogy a negyvennyolczas pártnak mint többségi pártnak respektálnia kell a kormány intenczióit. A bizottságot a bank kérdésének a kormány közreműködésével való előkészítés céljából küldték ki. A kormánynak is lehetnek tehát proppozíciói, amelyeket tekintetbe kell venni. A kormány arra kötelezte magát, hogy az Osztrák-Magyar Bankkal tárgyalásba bocsájtkozik. Ezt is respektálni kell.

Földes Béla a többi között azt vitatta, hogy a szakértőket okvetlenül meg kell hallgatni, mert nemcsak a közös bankról, hanem

az önálló bankról is hasznos felvilágosításokkal szolgálhatnak.

Éber Antal szerint sincsen nagy szükség a szakértők meghallgatására, mert a kiválóbb szakembereket igen sok szál fűzi a közös bankhoz és így a nyilvánosság előtt bizonyára a közös bank mellett foglalnak majd állást. Egy feltétellel azonban meg lehetne őket hallgatni, ha ugyanis szigorúan bizalmas, zárt ülésben hallgatja meg őket a bizottság, mert akkor bizonyára hajlandók lesznek az önálló bank felállításának lehetőségéről és módokról is szólni.

Mások is azt vitatták, hogy ilyen formában meg kell hallgatni a szakértőket, mert több jeles szakember nem lát pénzügyi veszedelmet az önálló bank felállításában, sőt felvilágosítással szolgálhat a diszázió és a kamatlábak között fenforogható különbségek pénzügyi következményeiről is. Végül is a szakértők kérdéséről úgy oldották meg, hogy a függetlenségi bizottsági tagok a közös bankra vonatkozólag nem intéznek kérdést a szakértőkhöz. A munkaprogram többi pontjáról is sok szó esett, és valamennyi felszólaló hangoztatta az önálló bank felállításának szükségességét. Ebben a pontban az előérteket lelet minden tagja egyetértett.

A tanácskozás, amely két óra hosszat tartott, azzal végződött, hogy az értekezlet Ugron Gábor indítványára abban állapodott meg, hogy az esti ülésen a munkaprogramot kinyomatja és az érdemleges tárgyalásba csak később bocsájtják bele.

A bankbizottság ülése.

A bankbizottság ma délután 5 órakor gróf Batthyány Tivadar elnöklésével ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak Wekerle miniszterelnök és Popovics államtitkár, a bizottság tagjai közül Széll Kálmán, Gothárd János, Hoitsy Pál, gróf Teleki Arvéd, gróf Desseffy Emil, gróf Bethlen István, Eitner Zsigmond, Szemere Huba, Éber Antal, Vlád Aurél, Földes Béla, Bernáth István, Szivák Imre, Buzáth Ferencz és Nagy Dezső.

Gróf Batthyány Tivadar elnök bejelenti, hogy a bizottság által a pénzügyminisztertől kért okmányok beérkeztek, felhívja az előadót, hogy a bizottság munkaprogramjára nézve tegye meg javaslatát.

Holló Lajos előadó kifejti, hogy propozíciójában azt a kérdést, vajon közös vagy külön jegybank legyen-e, nem kívánja szakértők meghallgatásának tárgyává tenni. Egyrészt azért, mert ily kivül állók úgy sem gyakorolhatnak döntő hatást ezen nagy politikai kérdés körüli elhatározásunkra, másfelől azért sem, mert tart tőle, hogy egyes szakértők tulbuzgalomból oly sötét képét festhetnék pénzügyi helyzetünknek, amely nagy ártalmára lehetne az országnak.

A közös bank irányában nem kell a bizottságnak kezdeményező lépést tennie, csak felkérőnek tartja a kormányt, hogy hívja fel a bankot előterjesztése megtételére és azt annak idején mutassa be a bizottságnak. Ellenben a másik irányban, az önálló bank felállításának módjait a teljes szakszerűséggel kell feltárni, mert legnagyobb gondot kell arra fordítanunk, hogy az átmenet minél kevesebb megrázkódtatással, minél kevesebb áldozatokkal menjen végbe. Ezért ezen módokról és előfeltételek tekintetében kívánja a szakértők meghallgatását.

Amikor azután a közös bank előterjesztései ismeretesebbek lesznek és a külön bank felállításának módjait szakszerűen meg lesznek vizsgálva, akkor lesz a bizottság hivatva, hogy részletesen indokolt javaslattal járuljon a képviselőház elé.

Részletes javaslatát a következőkben teszi elő:

A bizottság tudomásul veszi, hogy a kormány a jegybankra vonatkozó előiratokat legközelebb a bizottság rendelkezésére bocsátja. Kijelenti a bizottság, hogy a közös vagy külön bank kérdésének megvitatására nézve kivül álló tényezők meghallgatását szükségesnek nem tartja, ezt a kérdést a bizottság kizárólag saját kebelében teszi megvitatás tárgyává és dönti el. Miután az 1899:XXXVII. t.-cz. elrendeli, hogy amennyiben az Osztrák-Magyar Bank

szabadalmának meghosszabbítását kívánja, ez iránt a szabadalom lejártá előtt három évvel tartozik határozni, miután ilyen irányu határozat már hozatott a bank közgyűlésén, a bizottság felkéri a kormányt, hogy az Osztrák-Magyar Bankot hívja fel előterjesztéseinek mielőbbi megtételére. A bizottság a maga részéről a közös bankkal folytatandó tárgyalásokat nem tartja hatásköréhez tartozóknak. Ebben az irányban a maga részéről semmiféle intézkedés megtételét szükségesnek nem tartja. Ellenben szükségesnek találja, hogy az önálló magyar jegybank felállításának módjait szakértők meghallgatásával minden irányban megállapíttassanak.

Ez okból a bizottság már most elhatározza, hogy a magyar közgazdasági élet több hivatott tényezőjét felhívja, hogy a bizottság a következő kérdésekre nézve szóbeli nyilatkozatokat tenni sziveskedjenek.

1. A külön magyar jegybank felállítása esetén az állami bank vagy részvénytársasági bank előnyösebb-e az ország közgazdasági érdekeire?

2. A részvénytársasági bank — amennyiben ez a forma választatik — milyen alaptökével jöjjön létre?

3. Az alaptökének milyen elhelyezése a legkívánatosabb? Különösen a vármegyék, városok, községek, alapítványok, takarékpénztárak és az állam minő arányokban részesítendőek leghelyesebben a részvénytöke jegyzésénél?

4. A bankakta az adómentes kontingens nagyságára nézve és egyéb kedvezmények tekintetében milyen határokig menjen el?

Hoitsy Pál szerint első hallásra ily fontos kérdésben nem lehet határozni. Javasolja, hogy Holló indítványa kinyomassék, szétosztassék és a bizottság ezt az indítványt a jövő héten tárgyalja.

Széll Kálmán elfogadja Hoitsy indítványát és arra való tekintettel tartózkodik véleménye kifejtésétől.

Szivák Imre is elfogadja Hoitsy javaslatát, de már most hangsúlyozza, hogy nem tartaná helyesnek, ha a bizottság munkaköre megállapításánál egyoldalúságot mutatna, mert az igazságot kell keresni, azt pedig preokkupációval nem bírjuk megközelíteni. Egyébként tiltakozik az ellen, hogy a bizottságot a meghívóban az önálló bank előkészítésére kiküldött bizottságnak nevezik, holott a Ház a bizottságot a „bankkérdés” előkészítésére küldte ki.

Gróf Batthyány Tivadar megjegyzi, hogy a meghívókat sem az elnök, sem az előadó, hanem a Ház irodája stilizálja és így annak szövege teljesen lényegtelen. Intézkedni fog, hogy ezentul a meghívók egész röviden „bankbizottság” említsenek. De mert a kérdés felvetett, ha már erre provokálva lett, kijelenti, hogy a leghatározottabban híve az önálló nemzeti banknak.

Holló Lajos Szivákkal szemben megjegyzi, hogy távolról sem ezéja a bizottság tagjait preokkupálni, vagy gátolni nézetik szabad kifejtésében, de a kivülálló szakemberek meghallgatását az ügydöntő nagy politikai kérdés felett nem tartaná indokoltnak.

Ezután a bizottság az elnök indítványára elhatározza, hogy legközelebbi ülését e hó 23-án tartja és azon fogja az előadói javaslatot megvitatni.

A bankügy okmányai.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter a bizottság rendelkezésére bocsájtott hét darab okmányt, amelyek a bankügy történetére vonatkoznak.

Az első okmány az 1872. évi október hó 24-én Bécsben a bankügyben tartott konferenciának jegyzőkönyve. A konferencián résztvettek gróf Andrássy Gyula külügyminiszter, gróf Lónyay Menyhért magyar, herceg Auersperg osztrák miniszterelnök, Kerkápoly magyar, báró De-Pretis osztrák pénzügyminiszter és Trefort Ágoston magyar közoktatásiügyi miniszter. A jegyzőkönyvet Teschenberg miniszteri tanácsos vezette.

A második okmány azokra a tárgyalásokra vonatkozik, amely tárgyalások 1873. év január 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27 és február 6, 8, 10, 12, 17, 18 és 23-án Bécsben a magyar és osztrák pénzügyminisz-

térium kiküldöttjei között lefolytak s amely tárgyalásokon 1873 február 25-én felvett jegyzőkönyv szerint a két országnak az akkor még „Nemzeti Bank”-nak nevezett intézethez való viszonyáról volt szó. Ezekben a tárgyalásokon Erkövy Adolf és Köfinger Ferencz osztálytanácsosok a magyar, Moser Alajos osztályfőnök és dr. Schön Ede miniszteri tanácsos az osztrák minisztériumot képviselték. Ezekből a tárgyalásokból sarjadzott ki az „Osztrák-Magyar Bank”. A magyar pénzügyminiszterium kiküldöttjei a tárgyalások során több ízben kijelentették, hogy két külön bank felállítását kívánják, amely kívánságnak az osztrák pénzügyminiszter képviselői minden alkalommal ellentmondtak.

Három okmány a magyar és osztrák pénzügyminiszterek között a bankügyben váltott átiratokat tartalmazza. Széll Kálmán 1875. évi július hó 14-én átiratot intéz báró De-Pretis osztrák pénzügyminiszterhez a valuta és a bankügy rendezése tárgyában. Erre az átiratra 1875. évi augusztus 31-én válaszol De-Pretis Széll Kálmánnak s 1875. évi november 21-én erre a válaszra Széll Kálmán újabb átiratot intéz az osztrák pénzügyminiszterhez. A bankbizottság megkapta az Osztrák-Magyar Bank üzleti tevékenységét megvilágító főbb adatokat. Ebből az összefoglalásból, amely ismert dolgokat tartalmaz, megismeri a bankbizottság az Osztrák-Magyar Banknak 1888—1907-dik évekre terjedő magyar és osztrák üzletforgalmát, ezen idő alatt leszámított váltók, közraktári jegyek értékét, a leszámított váltók átlagos összegét és átlagos lejáratát idejé, azokat az adatokat, amelyek arra vonatkoznak, milyen mértékben vette igénybe Magyarország s milyen mértékben Ausztria a bankhitelt, a bank piaczainak számát, a leszámítási és kölcsön-kamatláb alakulásait s a bank bankjegyforgalmának ércz- és bankszerű fedezetét az 1888—1907-ik évek legnagyobb és legkisebb bankjegyforgalmának időpontjaiban s végül megkapta a bankbizottság az 1869. évi november 9-én hozott képviselőházi határozattal kiküldött országos bizottság tárgyalásainak naplóját. A bizottság tagjait 1869 november 25-én választották meg és pedig nyolcz képviselőt és négy főrendet. A bizottság tagjai ezek voltak: Ghyecy Kálmán, Simonyi Ernő, Csengery Antal, Kautz Gyula, Zsedényi Ede, Kralyevics Benő, Trefort Ágost és gróf Zichy Nándor képviselők, gróf Szécsen Antal, gróf Zichy Ferencz, gróf Apponyi György és Inkey Nándor főrendiházi tagok. Ghyecy később lemondott tagsági állásáról s helyébe Wahrmann Mórt választották. A bizottság, amelynek elnöke gróf Apponyi György volt, 14 ülést tartott s a következő szakértőket hallgatta meg: Fuchs Rudolf, Lukács Antal, Vetséy Sándor, Ullmann Károly, Aebly Adolf, Wodianer Albert, Klapka György, Herzl Jakab, Horn Ede, Falk Miksa, Strasser Lajos, Kochmeister Frigyes, Lichtenstein József, Lucam Vilmos, Galgóczy Károly, Hartman Antal és Mellyes Boldizsárt. A napló a szakértői véleményeken felül a bizottsághoz beérkezett kereskedelmi és iparkamarai nyilatkozatokat (budapesti, kolozsvári, zágrábi, fiumei, pozsonyi, soproni, debreczeni, temesvári), a bankbizottság jelentését és Simonyi Ernő különvéleményét tartalmazza.

Budapest, márczius 19.

Nagykanizsai küldöttség a képviselőházban. Nagykanizsa város mintegy száz tagból álló küldöttsége tisztelgett ma délelőt a képviselőházban gróf Zichy Aladárnál, a király személye körüli miniszternél és azután a kormány többi tagjainál. Nagykanizsa város 1907 május 18-án gróf Zichy Aladárt, a város országgyűlési képviselőjét a nemzeti ellenállás küzdelmében való részvétele miatt diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet ma nyújtotta át neki a küldöttség. Gróf Zichy Aladár minisztert Vécsey Zsigmond polgármester üdvözölte és átnyújtotta neki a diszpolgári oklevelet. Gróf Zichy Aladár miniszter meleg szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért. Beszédében kiemelte, hogy két különböző veszélyre kell rámutatnia; egyrészt a nemzetközi szocialdemokraták terjeszkedésére, másrészt a nemzetiségieknek előnyomulására. Ezek ellen kell a magyar alkotmányt és a magyar közgazdasági életet megerősíteni. A küldöttség lelkes éljenzéssel

fogadta a miniszter választát. Gróf Zichy Aladár miniszter ezután a deputációt a kormány egyes tagjai elé vezette, akiknek előadták a város felvirágoztatására irányuló kéréseiket.

Először Günther Antal igazságügyminisztert keresték fel azzal a kéréssel, hogy az igazságügyi palotát állami támogatással építsék fel Nagykanizsán. Günther Antal miniszter kijelentette, hogy a kérdés mérlegelésénél figyelemmel lesz a város jogos érdekeire. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez azzal a kéréssel járultak, hogy Nagykanizsa város önálló törvényhatósági joggal ruháztassék fel. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában a következőket mondta:

T. Uraim! Nekem erős meggyőződés az, hogy oly város, amely a kellő anyagi és szellemi előfeltételekkel rendelkezik, a törvényhatósági joggal tényleg fel is ruházandó. A civilizáció és a közgazdaság szempontjából fontos ez a kérdés, mert ha ilyen városok anyagi sorsukat és ügyeiket önmaguk intézik és közvetlenül az állam ellenőrzése alatt állanak, nem pedig a megyei ellenőrzés alatt, akkor fokozottabb tevékenységet fejthetnek ki a saját érdekében. Elvileg tehát jóakarattal fogom a kérdést elintézni, miután azonban Nagykanizsára vonatkozólag most először merült fel ez a kérdés, igen természetes, hogy előbb pontosan meg kell vizsgálnom, tényleg megvannak-e a városnak az önállósághoz szükséges anyagi és szellemi előfeltételei. Mindenesetre legyenek meggyőződve arról, ha a városnak megvan a kellő kvalifikációja, akkor az önként által kívánt önállóságot minél előbb el fogja nyerni.

A küldöttség lelkesen megéljenezte a miniszter választát. Ezután gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél tisztelegtek, akitől a népiskola építése érdekében újabb segítyt kértek. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a város érdekeit ezután is töle telhetőleg támogatni fogja. Justh Gyulától a törvényhatósági joggal való felruházására irányuló kérésük támogatását kérték. A képviselőház elnöke kijelentette, hogy a maga részéről melegen fogja támogatni a kérést. Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök elé járultak. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában biztosította a küldöttséget, hogy teljes mértékben helyesli kérésüket. Nagykanizsa városát természeti fekvése és központi helyzete különösen predestinálja arra, hogy a Dunántulnak, az ország egyik nagyrészének központja legyen. A küldöttség ezután Darányi Ignác fölmívelésügyi minisztert és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert kereste fel, akik szintén szívesen fogadták és biztosították teljes jóindulatukról. A küldöttség tagjait délből gróf Zichy Aladár miniszter a Hungária-szállóban vendégül látta ebédre.

Hódolat Kossuthnak.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 19.

A mai ülés legérdekesebb momentuma az volt, mely az ülés végén történt. Azt indítványozta az elnök, hogy holnap ne tartson a Ház ülést, mert holnap Kossuth Lajos halálának évfordulója van. A Ház így határozott. Holnap testületileg vonulnak ki a képviselők Kossuth sirjához és ott a magyar képviselőház nevében megkoszorúzzák. A mai ülés arról a Kossuth Lajos emléke előtt való hódolatról lesz nevezetesen — azok a beszédek azonban, melyek benne elhangzottak, aligha maradnak meg az utókor számára. A házszabálymódosítás ellen folytatott vitát azok, kiknek a záróbeszédhez joguk volt. De ezek közül többen nem jelentek meg a Házban és így a vita váratlanul gyorsabb tempóban haladt előre. Mind amellet négyen beszéltek ma. Mezőfi Vilmos, Pilsy István, Polit Mihály és Nagy György. Mind a négy beszéden meglátszott, hogy gazdáik mondanivalója fogytában volt. Polit Mihály meg is kérte a Házat, hogy eltérhessen a tárgytól. Megengedték neki és ezzel a nemzetiségiek vezére bőven élt. Nagy György kurucz kedvében volt, sűrűn vagdalózdott jobbra-balra s annyira nem nézte, hova vág, hogy az elnöknek állandóan feje felett kellett libegtetnie a szómegevonást. — Holnapután folytatni fogják a záróbeszéd sorát. Az obstruktorok mai hangulatából következtetve, valószínű, hogy az indítvány részleteinek tárgyalását már a jövő héten megkezdhetik.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyed tizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Vertán Endre és Csizmazia Endre.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

A házszabálymódosítás.

Bozóky Árpád következnék zárószó jogán sorra, de nincs jelen s így Mezőfi Vilmost hívják föl szólásra.

Mezőfi Vilmos gróf Andrássy Gyulának következtességi tételével polemizál, majd a választójogi ról szólva, kijelenti, hogy a szociáldemokraták a belügyminiszter engedelmé nélkül is be fognak jönni a Házba s ők lesznek itt az a kisebbség, amely a többség nemzetellenes törekvéseit meg fogja hiúsítani. Ezután kijelenti, hogy az ellenzék tartózkodott az obstrukciótól. Barabás szavait idézi, hogy a kisebbség ellenére keresztülvitt házszabálymódosítás nem jogszerű. Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Pilsy István: Röviden kívánja elmondani záróbeszédét. A nemzetiségiek nem lehet általában nemzetellenesnek mondani. Vannak közöttük tiszteltetelmű emberek.

Hodza Milán: Ugy van, ez az igazság!

Okolicsányi László: Például Vajda Sándor.

Pilsy István polemizál Andrássy és Apponyi beszédével s elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

Most Farkasházy Zsigmond következnék, de ő sincsen jelen s így Polit Mihályra kerül a sor.

Polit Mihály: Mikor először olvasta a Nagy Emil-féle indítványt, nem értette meg; azt hitte, azért nem érti, mert nem jól tud magyarul. De akkor jött régi öreg képviselőtársa, Eötvös Károly, a magyar író s kijelentette, hogy a javaslatot ő sem értette meg.

Fölkialítások: Mert nem akarta! (Derűtség.)

Polit Mihály: A javaslat azért olyan homályos, mert burkolt szövegében ott lappang a klotír. (Elentmondások, derűtség.) Ezután a népoktatási törvényről beszél.

Az elnök ismételt figyelmeztetése után, hogy nem szabad a tárgytól eltérnie, Polit a Ház engedelmét kéri, hogy a nemzetiségi és a horvát kérdéstről beszélhessen.

A Ház az engedelmet megadja.

Polit Mihály: A horvát kérdéstről szólva, kijelenti, hogy Magyarországnak Horvátországgal szemben le kell szerelnie. (Nagy zaj.) A magyarságnak nem szabad hatalmi politikát folytatnia. Ha béke nem lesz a horvátokkal és a nemzetiségiekkel, Magyarországra nézve a katasztrófa elkerülhetetlen lesz. Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

A következő szónok, Pető Sándor, nincs jelen; ennek megállapítása után az elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után Nagy György mondja el záróbeszédét. Szóvá teszi egy újság dolgát. Ez az újság az ősz Szappanos István homlokáról letépve a babért, hazaárukként rajzolja meg a czimképében. (Zaj. Szappanos István sir.) Hát ez nem dicsőség arra a lapra nézve. Ha a többség még a tisztí fizetéseket is megsavazza a delegációban...

Kmety Károly: Én nem szavazom meg!

Nagy György: ... minden létjogosultságát elveszti, mert a delegáció hatásköre erre ki sem terjed. A „császári ebédekkel mérsékelt kuruczokról” beszél, majd Barabás Bélát és Ugron Gábort említi. (Nagy zaj.)

Az elnök: A képviselő ur úgy említett egyes képviselőket, mintha holmi ebédek után a nézeteiket megváltoztatták volna. Ezért a képviselő urat rendreutasítom. (Élénk helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Már ebéd előtt megváltoztatták a nézeteiket!

Az elnök: Lengyel Zoltánt redreutasítja. (Helyeslés.)

Nagy György: Nem folytatja tehát, mert látja, hogy fáj az igazság.

Az elnök másodsor is rendreutasítja Nagy Györgyöt s figyelmezteti, ha még egyszer ilyen kifejezést használ, elveszti a szólás jogát.

Nagy György a házszabályrevízióról beszél. Itt ülünk szájkosárral, elnémitva.

Felkiállítások: Hiszen tizenhat óráig beszélhettek! (Élénk derűtség.)

Nagy György: Ugy képzelem a jövőt, hogy a függetlenségi párt veszi át a kormányt, az erősebb hitű negyvennyolcas ellenzék pedig támogatja, de ellen is őrzi. Szól Kossuth Lajosról és patetikus szavakkal rajzolja a függetlenségi párt mai helyzetét.

Zilinszky István: Vigyázz, mert megrikatsz benünk! (Előveszi zsebkendőjét s beletemeti arcát. Élénk derűtség.)

Nagy György: Tíz év múlva csakugyan sirni fogtok! Az a nézete, hogy a házszabályrevíziót csak a választói reformmal junktimban szabad megvalósítani. Fájjalja, hogy Kossuth Ferencz czeglédi beszédében elítélte a fiatalok ellenzéki lelkesedését. Idézi Kossuth Lajos szavait, melyek szerint száz

kilonál nehezebb sulyu testtel nem lehet függetlenségi politikát csinálni. (Derűtség.)

Koszoru Kossuthi sirjára.

A legközelebbi ülés napirendjének megállapításánál javasolta az elnök, hogy Kossuth halálának évfordulójára való tekintettel a Ház holnap ne tartson ülést. (Helyeslés.)

A napirend megállapításához Nagy György szót kért. Indítványozta, hogy a Ház testületileg jelenjen meg Kossuth Lajos sirjánál s helyezze ott el a koszoruját. (Helyeslés.)

A Ház ez indítványhoz hozzájárult. A koszorút Vertán Endre jegyző fogja a sirnál elhelyezni. Az ülés ezzel véget ért.

A t. Házból.

I. A kimaradók.

A házszabályrevíziós vita záróbeszédével gyorsan végeznek. Egyik is, másik is hiányzik a jogosultak közül s a szabály azt mondja, hogy aki nincs jelen, mikor a záróbeszédre felszólítják, az többé nem korrigálhatja a mulasztást, elesik a jogtól. Hiába szólították Bozóky Árpádot, nem volt jelen... Farkasházy Zsigmond se jött még meg a kerületéből, valamint lemaradt a villamosról Pető Sándor. Pedig olyan publikum volt, hogy parádés ülésnek is beillett volna. Az elnöki karzaton a rangemelés óta most jelent meg először mint snájdig méltóságos asszony Visontai Sománé, igen kecses, fiatal unokahúgával együtt. Egy kanizsai küldöttség kedvéért gróf Zichy Aladár is korán jött s a miniszter kedvéért viszont egynehány társaságbeli hölgy, aki kíváncsi volt, hogy miként festenek a „tisztelt párrásztok”. A középkarzaton is volt valami zsur-féle, de nem lehetett tisztán kivenni, hogy piknik rendezőségi vegyes ülés-e, vagy házastársak számvevőszéke.

Elég az, hogy sajnálhatják akik elmaradtak. Helyettük az érdeklődés mezején a babért Mezőfi Vilmos aratta le, aki radikálisan tiltakozott a házszabályok mindennemű revíziója ellen és az összes programponctoknál fontosabbnak vélte, hogy a szegény nép bajain segítsenek.

— Zsidó! — szólt közbe a néppárti Buzáth Ferencz.

Mezőfi meglepetten nézett reája.

Tudja a jó mindenható,
Mi van azon nézni való,
Hogy Buzáthunk ott legelget,
Valahol Fürster mellett...

Egy percz múlva, amikor Mezőfi az ő újja-szervezett szociálistáinak a jövőjéről ábrándozott, Buzáth megint közbevágtott:

— Zsidó!

Mezőfi ujólag szeliden tekintett rá.

De nem reflektált az igazmondónak, rég túlhaladott álláspont lévén, hogy aki embertársának a zsidó voltát emlegeti, annak a hangja nem hallatszik menyországba.

Mezőfi meg erősen kiterjeszkedett az angol parlamenti szokások mintáira, melyek miatt a beszéde olyan koczkás és bő volt, mint a néhai báró Podmaniczky kabátjai szoktak lenni.

Hagyjuk azonban a belső szónokokat, künt a folyosón nagy riadalom van. A parlamentet humorsegélyző-egylet védnökét, Simkó Józsefet üdvözlök nevenapja alkalmából, s a beszéd ezzel végződik:

— Banket! Banket! Banket!

Simkó meghatottan válaszol s a banketro nézve tisztelt feleségéhez utalja a társaságot.

— Sebai! — biztatják — ugyis gyásznap van holnap és lesz tor a Royalban, megeszszük, Józsi, ami abból marad.

Egyik mozgalmat elnyomja a másik. A mélységből Nagy György tör elő méltatlankodva, hogy őt kihagyták a disszidensek minisz-

teri lisztájából, pedig tudomása szerint neki a földművelésügyi tárczát szánták.

— Igy igaz, Gyurka — erősíti Lengyel Zoltán is — földművelésügyi miniszter vagy.

— Hát legalább is az — ragaszkodik az állásához Nagy György.

Minélfogva korrigáljuk a hibát, hogy tévedésből a névsorból kimaradt a leendő földművelésügyi miniszter.

De meg van akadva Lengyel Zoltán, tudja, hogy akik kimaradtak, nem elégszenek meg államtitkársággal, Hoffmann Ottónak például okvetlen kell egy tárcza s esetleg Babocsayt mellőzni kénytelen, mert Hoffmannak több jussa van a honvédelmi miniszterséghez, lévén az egyik Hoffmann, keresztnéve Hugó, a hadügyminisztériumban delegácziós szentlélek s ezt a Hugót ellensúlyozná nálunk Ottó.

Eközben érkezik Debreczen felől a felkelés híre. A debreczeni kollégium önképző-köre tiszteletbeli tagjának választotta Nagy Györgyöt. Az önképző-kör a képviselőt! De ő komolyan veszi és örvend a jelentésnek. Az okmányt is átadják majd a mikor a balpárt Debreczenben országgyűlést fog tartani.

Mert az ifjúsággal együtt mennek a balpártiak, lelkesedésüket beléje plántálva s onnan megerősödöttek szerezve vissza. A budapesti egyetemi ifjúsággal együtt keresik fel a balpártiak holnap Kossuth Lajos sírját is, az érett koruak komoly kegyeletétől különválnak, inkább hangosabb szóval új politikát hirdetni.

Am nem több lényeges van az ő akciójukban, mint amennyi abban, hogy például új irány programját jelenti a középütt kettéválasztott haj, vagy a hosszúra növesztett üstök.

Erről is szó volt egyébiránt. A Ház nyílt ülésén panaszkolta Nagy György, hogy az öreg Szappanos István hosszú ősz haját se tisztelik s egy képes lapban kifigurázták.

Az öreg Szappanos sirva fakadt, de mások kevésbé fogták fel tragikusan a haj-észet és ciznikusan kiáltották:

— Majd levágjuk a haját a tiéddelel együtt.

No de ilyet . . . Polit Mihály részvétellel lógatta a fejét:

— Nem elég, hogy a szólásszabadságot, — de most már a haját is meg akarták nyírni az urak . . . Egész Európában sehol sincs erre példa.

* * *

11. Az angol példák.

Hogy a revízió részleteinél szó lesz az elnöki jogokról, mert úgy találják, hogy a revízióban túlságosan nagy jogokat akarnak adni az elnöknek, amiként az Eötvös Károly „külföldi példája” is szemléltette, a dalai lámának se volt több joga, mint az elnöknek lenne.

Meg is szólította folyosói táborozása közben Justh Gyulát Mezőfi Vilmos:

— Hallom — mondja — hogy az értekezleten a házszabályokat szigorítani fogják.

— Ha szigorítás az, hogy az elnök jogkörét megszüntítik, akkor valóban szigorítani fogják — felelte Justh — de én azért . . .

— Elnök ur, kérlek egy percze — szólt e pillanatban a csoporthoz lépő gróf Zichy Aladár.

— Most, vagy mindjárt? — kérdezte Justh.

— Mindjárt, kérlek . . .

S ezzel elvitte az elnököt, aki tehát nem fejezhette be a mondatát s az érdeklődők legfeljebb csak holnap tudhatják meg, hogy azért Justh nem busul, ha egy kicsit szükítenek is rajta.

A téma azonban maradt a folyosón. Főképpen az anglusok, az angol parlamentárizmus fotografusai csevegtek róla. E közben kitűnt, hogy például Muzsa György szegről-végre ismeri az összes angol parlamenti szokásokat,

mert vagy két esztendeig Londonban lakott. Sőt népies módon szemléltette belőlük néhányat Mezőfi részére.

— Látod, — mondja — ott ha az elnök észreveszi, hogy elkalandozol a tárgytól, úgy leültet, hogy meg se nyekkensz . . .

— Az elnök?

— Igen.

— De ha én nem akarok leülni.

— Akkor van az elnök mellett egy nagy bot s azzal kupán vág.

— Ne mondd? Hát ez előfordult?

— Előfordulni éppen nem fordult elő. Mert először is az ki van zárva, hogy ott valaki az elnöki felszólításnak ne engedelmeskedjen és másodsor . . .

— Másodsor?

— Másodsor azért nem fordult elő, mert a bot olyan nagy és olyan súlyos, hogy az elnök nem bírja felemelni.

Ezt az egyet még tán meg lehetne honosítani nálunk is, csak hogy akkor mindennap ellenőrizni kéne, nehogy Justh Gyula apránként begyakorolja magát a nagy bot emelésébe, mert hirtelenében ilyen szomorú obstrukció idején mégis kupán vágna egy-egy unalmas és csökönyös szónokot.

Aztán meg, hogy az angol parlamentben a képviselők feltett kalappal ülhetnek és a lábukat felrakosgatják az asztalkára.

Hát ez minálunk hogyan volna. Emlékezzünk csak vissza arra a hangulatra, amit például Makkai Zsigmond reggelként feltett lábak nélkül is terjesztett maga körül.

— No de Angliában — hangzik a magyarázat — csak a vagyonos embereket választják meg képviselőkné.

Igaz, hogy ez a függetlenség biztosítása miatt történik. Azonban a mindennapi fürdőre is lehet érteni.

Londoni levél.

(A parlament a szocialisták ellen. — A szocialista közmunkaminiszter elvtársai ellen.)

— Saját tudósítónktól. —

London, március 16.

A brit parlament a közelmúltban egy nagyon fontos gazdasági kérdésben hozott elvi határozatot. Az alsóház tudniillik 241 szavazattal 95 szavazat ellenében elvetette a szocialistáktól beterjesztett billt, mely a munkanélküliek állami gondozását követelte a kormánytól. A tárgyalás során és még inkább a szavazás után nyilvánvaló lett az, hogy a kormány szakított a munkások pártjával, mert nemcsak hogy Asquith pénzügyminiszter, aki a betegeskedő Campbell-Bannermann kormányelnököt képviselte, szólalt fel a törvényjavaslat ellen, hanem ugyanazt tette John Burns, az ismert szocialista közmunkaminiszter is. A szocialisták pedig minden tőlük telhető módon iparkodtak javaslatuk érdekében agitálni és hónapok óta hirdették, hogy a munkanélküliek segélyezését nemcsak akadémice és ejvileg, hanem az elvnek gyakorlati kivételét és alkalmazását is komolyan követelik. A szocialisták kijelentették, hogy javaslatuk elfogadása az egyedüli mód a munkanélküliek segélyezése kérdésének megoldására és hogy ennélfogva mindent el fognak követni avégett, hogy javaslatuk törvényerőre emelkedjék.

Ez az erőlködés azonban nem használt, a szocialisták felfogása optimistának bizonyult és már előre is alig látszott hihetőnek, hogy az angol alsóház egy tisztán szocialista jellegű javaslatot, mely „a jogot a munkára”, tehát a szocialista tanok egyik sarkételét akarja gyakorlatilag megvalósítani, magáévá fog tenni. A

törvényjavaslatnak egy szakasza ugyanis imígy szól: „Mindenütt, ahol egy munkás foglalkozás nélkül állónak jelentkezik és beiratkozik, a helyi hatóság köteles számára megfelelő munkáról gondoskodni. Ha pedig a munkaszerzés lehetetlen, akkor tartozik a hatóság ugy a munkást, mint hozzátartozóit segélyezni. A helyi hatóság csak akkor menthető fel ez alól, ha a munkás vonakodik munkát vállalni a helyi díjazási viszonyok szerint.” Ez a szakasz gyakorlati megtestesítője akar lenni a szocialista teóriákba foglalt amaz elvnek, hogy mindenkinek joga van a munkára. Kivételében pedig ez a szakasz azt jelenti, hogy minden munkásnak, férfi vagy nő, ha bármilyen, akár tőle függő okoknál fogva is foglalkozás nélkül áll, jogában van az államtól követelni, hogy szerezzen neki munkát olyan díjazási feltételek mellett, amelyek a szakszervezeti bizottságok állapítanak meg, azonfelül pedig olyan munkát, amely a munkás ügyességének vagy eddigi tanulmányainak legjobban megfelel. Ez szinarany szocializmus, vagyis az első lépés az összes ipari munka államosításának irányában.

Azok közül, akik a szocialista törvényjavaslat elfogadása ellen szólaltak fel, legérdekesebb volt John Burns közmunkaminiszter, aki előzőt maga is szocialista volt, de lassanlassan kivetkőzött a szürke elmélet ködös félhomályából és a kivihető, gyakorlati szocialista reformok terére lépett. A szocialisták őt úgy tekintik, mint hitelhagyott apostolt, az ő érvelései így kétszeresen fájt nekik. Burns azt fejtegette, hogy a foglalkozás nélküliek javára kidolgozott munkatervek iszonyuan drágák, amint ezt egyes próbatételek már be is bizonyították. Egy csekély kis kolóniában, ahol kísérletet tettek az efféle javaslat megvalósítására, a terv 22.000 font sterlingbe került. Egy másik helyen, hol a hatóság a maga kezébe vette a munkaszerzést, 67 földmunkásnak tíz napi munkájába került 1½ hektárnyi föld kapálása, míg ugyanott, ennek a földnek többszedságában egy 60 éves ember egymaga egy-egy hektárnyi földet két hét alatt feldolgozott. A szocialista képviselők nagy zajt ütöttek Burns e fejtegetéseire, valamint mindig nagy és heves ellentmondásra ingerülnek, valahányszor Burns nekik kellemetlen igazságokat mond szemükbe, de a közmunkaminisztert a lárna nem hozta ki a sodrából. Kegyetlenül bonczolgatta az összes érveket, amelyeket a szocialista bill javára felhoztak és kérte annak elvetését, miután bizonyította azt, hogy az a munka, amelyre a hatóság kell, hogy kényszerítse a munkást, nem jár áldással, felette drága, demoralizáló azokra nézve is, akiken ezzel segíteni akarnak és kártekonny azokra nézve is, akik normális viszonyok között becsületos törekvéssel akarnak munkához jutni.

Meg kell még jegyezni azonban azt is, hogy a szocialista törvényjavaslatnak fentemlélt szakaszára mindemellett 116 szavazat adatott be. Minthogy az angol alsóházban ezidőben 36 szocialista képviselő van, 80 szavazat a kormányhoz hű különböző frakciókból esett a szocialista javaslat mellett. A törvényjavaslat beadói buslakodva panaszkodtak amiatt, mert számos radikális parlamenti tagnak éppen a szavazás megejtése előtt váratlanul valami sürgős dolga akadt, úgy, hogy kénytelen volt a szavazás elől menekülni. Ezzel azt bizonyították, hogy ki akartak térni a kellemetlenség elől, hogy akár mellette, akár ellene szavazzanak a szocialista törvényjavaslatnak. De ebből kiviláglik az is, hogy az angol parlamentnek összes radikális pártcsoportjait korántsem szabad úgy tekinteni, mintha mindenben egyetértene a szocialistákkal. Az angol radikáli-

sok, ha gyakran nem is akarnak nyíltan össze-
tüzni a szocialistákkal, annyit mégis megtesz-
nek minden lelkiismereti furdalás nélkül, hogy
távollétükkel tündököljenek mindannyiszor, va-
lahányszor a szocialistáknak kissé merész ja-
vaslataik kerülnek szavazásra.

KÜLFÖLD.

Német birodalmi gyűlés. A gyarmatiügyi költség-
vetés folytatódó vitájában Erzberger kifej-
tette, hogy a centrumtól nem lehet rossz néven
venni, ha most, amidőn a gyarmatiügyi kormányzat
képviselője csatlakozott a centrum követeléseivel,
helyeselni fogja a gyarmatiügyi politikát. A beállott
fordulatlan kettős elégtételt érez, különösen, ha gon-
dol azokra a kifakadásokra, amelyekkel pártját a
legutóbbi választásban illették. Pártja helyesli az új
programot.

Müller (Meiningen) képviselő konstatálja, hogy
a szabadelvű néppárt követelményeinek mostanában
inkább meg lehet felelni. Pártja nem ellenzi a katoli-
cizmus terjesztését a kolóniákon, de óva inti a téri-
töket, hogy a vallási türelmetlenség magvát elhínt-
sék. Reméli, hogy az államtitkár gazdasági, etnikai
és kulturális politikáját sikerrel fogja folytatni. Dern-
burg államtitkár kifejti, hogy az igazságszolgáltatás
és a közigazgatás majdnem az összes kolóniákban
szervezetelt. Szükséges, hogy a feketék ne csak ha-
zai jogi rendjük szerint kezeltesse, hanem a ma-
gasabb kulturális követelményeknek megfelelő igaz-
ságszolgáltatással bírjanak. A múlt nyár elején a böt-
büntetésre vonatkozó rendeleteket adott ki. A feleb-
bezési bíróság létesítését helyesli. Tévedés az a felte-
vés, hogy a centrumpart nézetét egészen megköze-
lítette. A dolog inkább úgy áll, hogy elveit az összes
német pártoknak helyeselniük kell. A missziók munk-
körének a gazdasági és igazságszolgálati szervektől
való különválasztását nagyfontosságúnak tartja. Pon-
tos az olcsó és szakszerű vasúti kölcsönök kibocsá-
tása. A költségvetési tételt ezután elfogadják és a
póthiteljavaslatot a költségvetési bizottság elé utal-
ják. A szeszitalokra és a gyarmati igazságszolgá-
latásra vonatkozó javaslatokat elfogadják, mire a
tárgyalás folytatását holnapra halasztják.

Mikor Erzberger képviselő beszéde közben,
amikor a négerök halhatatlan lelkéről beszélt, az új-
ságírók karzata felől nevetés és ohó kiáltások hang-
zóttak fel. A centrumpartéhoz tartozó Gröber ké-
pviselő erre odaszólt az újságíró-karzat felé: Ezek
ugyanazok a disznó kölykök, mint a multkoriban!
Ezen közbekialítás következtében 32 újságíró a bi-
rodalmi gyűlés elnökehez panaszíratot nyújtott be,
melyben olyan elégtételt követelnek, amely a német
birodalmi gyűlés és a német sajtó tekintélyének
megfelel. Mivel az elégtétel nem volt megfelelő, az
összes újságírók tüntetőleg elhagyták a karzatot.

Amikor az újságírók eltávoztak a birodalmi gyű-
lés újságírói páholyából, az olvasóteremben gyüle-
keztek, honnan öttágu küldöttséget menesztettek a
birodalmi gyűlés elnökehez azon írásbeli kijelentés-
sel, hogy Gröber képviselő nyilatkozata tárgyában
tett kijelentése nem nyújt elégtételt az újságírók-
nak. Egyben elhatározták az újságírók, hogy kielé-
gítő kijelentés előtt az újságírói páholyba nem lép-
nek. További magatartásuk megállapítására péntek-
en délelőn újabb tanácskozást tartanak.

Az új norvég kormány. Hakon király ma jóvá-
hagyta az új kormány névjegyzékét. Ennek tagjai
lesznek: Gunnar Knutsen, Kristophensen
főkonzul, Sein Károly iskolaigazgató, Heftye
táviratigazgató, Ihlen mérnök, Castberg bíró,
Abrahamsen és Poesnae birtokos. Az új
miniszterek közül Knutsen, Ihlen, Castberg
és Abrahamsen radikális párti stortingképvi-
selők.

A Balkán vasút és az albánok. Az összes albán
vezérek és a papság kedden Albán-Skutariban gyű-
lést tartottak. A gyűlésen megbeszéltek a függőben
levő vasúti terveket, amennyiben azok Albániát érin-
tik és egyhangulag elhatározták, hogy tudtára ad-
ják a portának, hogy az egyesült albán törzsek egy
olyan vasútnak a tervét, mely egy montenegrói ki-
kötőben végződnék, mint az albán érdekekkel ellen-

kezőt határozottan elvetnék. Az albánok nézete sze-
rint a szultán csak akkor járulhat hozzá a vasút-
tervhez, ha a régi drinavölgyi vasút tervét megvaló-
sítják, vagyis a duna-adriai vasutat Albánián veze-
tik át és a vasútnak ez az albániai vonala San Gio-
vanni di Meduában végződik.

A hatill forradalom. A francia kormány a haitii
közvéleménynek megadta azt az engedélyt, hogy
a jövőben a követségi és a konzulátusi épületek ne
nyújthassanak oltalmat a bennszülötteknek. A Kö-
lnische Zeitung félhivatalosnak látszó berlini táviratot
közöl, amely hangsúlyozza, hogy Németország épp
oly kevésbé kíván Haiti belügyeibe avatkozni, akár
Amerika.

Newyorki táviratok szerint, mikor az angol czir-
káló befutott Port-au-Prince kikötőjébe és három
ágyulövést tett, nagy izgatottság támadt a bennszül-
öttek között és a parton várakozó európaiakat a
bennszülöttek fenyegették. Herzberg német követségi
titkár csak úgy tudott szabadulni, hogy botjával
utat tört magának és sok bennszülöttet megvert. A
brit matrózok készen vannak a partraszállásra.

A macedón papság és a bandák. A közoktatás-
ügyi minisztérium a patriarchátushoz intézett jegy-
zékben panasz tárgyává teszi, hogy Macedóniában
az alsóbbrendű klerus összejátszik a görög bandák-
kal és arra bírta a lakosságot, hogy vitás esetekben
ne a török hatóságokhoz, hanem a papokhoz fordul-
janak. A patriarchátus válaszában vissza fogja utasi-
tani e vádat, hivatkozással arra, hogy a sziasztizai
metropolita maga is panaszok miatt, hogy a görög
bandák még az egyházi ügyekbe is beavatkoznak.

Macedónia főkörmányzója. Török körökben az
hírlik, hogy a portához érkezett jelentések szerint
néhány nagy hatalmasság a macedóniai főkörmány-
zó állás betöltésére vonatkozó angol javaslatokat
nyíltan ellenzi, míg más nagy hatalmasságok tartó-
zkodó álláspontot foglalnak el ebben a kérdésben, azt
adván elő, hogy a javaslatok tanulmányozás tárgyát
kell, hogy képezzék.

Németek harcra Afrikában. Az expedíciós kül-
önítmény által Copper Simon ellen intézett támadás-
nál Eckert százados, Ebinger hadnagy és két ember
elesett, kilenc súlyosan megsebesült. Copper Simon
megmenekült. Emberei közül ötvennyolcat megöl-
tek, a többieket szétszórták.

Zola emléke. A francia kamara Zola földi ma-
radványainak a Pantheonban való átvitelére vonat-
kozó javaslatot tárgyalta. Barres nacionalista sze-
rint Zola irodalmi művei piszkosak és meggyaláz-
zák a francia erkölcsöket. A baloldal heves ellent-
mondásokkal félbeszakítja a szónokot. A javaslat elő-
adója azt mondja, hogy a J'Accuse kezdetű levél
elegendő volna annak indoklására, hogy a javaslat
elfogadtassék. Zola művei különben erkölcsösek,
mert utalnak a bűn következményeire. A javaslatot
356 szavazattal 164 ellenében elfogadják. (Helyeslés.)

A német egyesületi törvény. Az egyesületi tör-
vény bizottsága a 10/a §-t is elfogadta a szociál-
demokraták, a lengyelek és a centrum szavazatai
ellenében. Az említett pont kimondja, hogy 18-ik
életévüket be nem töltött egyének nem lehetnek tag-
jai politikai egyesületeknek és nem vehetnek részt
ily egyesületek gyűlésein, sem nyilvános politikai
gyűléseken. Müller-Meiningen pártja nevében
kijelenti, hogy pártjának magatartása az egyesületi
törvény 7. §-ával szemben nem függ a tőzsdetörvény
tekintetében teendő koncesszióktól. Ily állítás nem
egyéb rágalmazásnál. Payer és Schrader ké-
pviselők erre a maguk részéről ugyanezt jelentik ki.
Dietrich konzervatív, Hatzfeldt herceg bi-
rodalmi párti és dr. Hieber nemzeti liberális csat-
lakoznak e nyilatkozathoz és appellálnak a más pár-
ton lévők becsületességéhez, hogy e nyilatkozatot a
sajtóban is a valóságnak megfelelően fogják terjesz-
teni.

Marokkó. Hír szerint a francia kormány, Liau-
tey tábornok és Regnault tangeri francia követ ab-
ban állapodtak meg, hogy Saffi és Azenmur kikötő-
ket a lehető legrövidebb idő alatt megszállják, mert
ezen kikötőkön át látják el ismert kereskedők Muley
Hafidot municióval. Ezenkívül Abdul Azisz szultán
mehallájának utját Rabatból Fezbe a lehetőségig
siettetni fogják. Ezt a meghallát nem szándékoznak
francia tisztok parancsnoksága alá helyezni, mert

ez rossz hatást tenne a bennszülöttekre. Beérk azzal,
hogy a meghalláshoz egy vagy két tisztet, valószínű-
leg algiri származású vezényelnek.

Berlinben, mint onnan jelentik, semmit sem tud-
nak arról és nem is hiszik, hogy Franciaország
még két marokkói kikötőt akar megszállani. Való-
színű, hogy ezt a hírt a marokkói szindikátus ter-
jeszti.

Az angol flotta fejlesztése. A felsőházban
Tweedmouth lord folytatódóan kifejtette azon vé-
leményét, hogy Anglia jelenlegi helyzete teljesen ig-
azoltá teszi az igen nagyarányú program alapján
való eljárást. Mindenféle klasszisu hadihajókkal tesz-
nek jelenleg kísérleteket. A Temeraire-klasszis há-
rom hajója összehasonlíthatatlanul jobb, mint a
Dreadnought típusú. A St. Vincent-klasszis három
hajója is lényegesen haladottabb az említett típus-
nál. Szólv programja azt tüzi ki céljául, hogy
Angliának 1911. tavaszán 4—4 ily hajóból álló három
hajórajja volna, nevezetesen az egyik hajórajban egy
Dreadnought-hajó és három Temeraire-hajó, a má-
sodikban 4 St. Vincent-klasszisu és a harmadikban az
Invincible-klasszis négy hajója volna képviselve. Ar-
ról biztosítja a házat, hogy egyik hatalomnak sem
lesz ily elsőrangú csatahajókból álló flottája, mint
Angliának. Sőt hajlandó azt is kijelenteni, hogy a vi-
lág összes hatalmainak kombinációja sem volna ké-
pes hasonló hajórajt előteremteni.

A Wahrmond-ügy.

Budapest, márczius 19.

Wahrmond tanár ügye mind nagyobb hullámokat ver fel. Ausztriában az az általános
vélemény, hogy báró Beck helyzete nagyon
kényes, mert az összetűzést a klerikálisokkal
vagy a liberálisokkal aligha kerülheti el. Mások
a külügyminiszterre hátrítják az affér ödiunát.
Gessmann miniszter a keresztényszocialisták
tegnapi gyűlésén elítélte ugyan Wahrmond té-
velygéseit, de mint osztrák miniszter elítélte a
nunczius eljárását is. Azonban nagyobb jelen-
tőséget nem tulajdonít a dolognak, mert egy-
még oly kiváló idegennek állásfoglalása még
nem jelent diplomáciai akciót és reméli, hogy
ilyen nem is lesz belőle. Az izgalmak gyűjtő-
pontja: az innsbrucki egyetem zárva marad,
mert a katolikus diákegyesületek tagjai azzal
fenyegetődtek, hogy tüntetni fognak Wahr-
mond ellen. A liberális diákok viszont ellentün-
tetésre készülnek. Wahrmond tegnap százával
kapta az üdvözlő táviratokat.

A „Fremden-Blatt“ mai számában közli
báró Aehrenthal külügyminiszternek azt a le-
velét, amelyet a Wahrmond-ügyben intézett
Marchet kultuszminiszterhez. A levél így hang-
zik:

Egy látogatás alkalmával, amelylyel az itteni
apostoli nunczius megtisztelt, ő exczellenciájára
szóba hozta dr. Wahrmondot, a kánoni foglak-
mért tanárát az innsbrucki egyetemen s megjegyez-
te, hogy a nemrég Innsbruckban és Salzburgban
atheisztikus természetű előadásokat tartott és bro-
surákat is terjeszt, amelyekben szintén a katolikus
egyház ellen irányuló szellem nyilatkozik meg. A
brosurát a bécsi főállamügyész indítványára kon-
fiskálták. Határozott kérelmet nem terjesztett elem
ez alkalommal az apostoli nunczius. Amidőn szeren-
csém van az itt megírottakat információ okából
exczellenciáddal közölhetni, vagyok stb. . . .

Amint a levélből látszik, a külügyminisz-
ter egyszerűen megírta a kultuszminiszternek a
nunczius nyilatkozatát. Ha a pápai képviselő en-
nél többet tett volna és formulázott volna kon-
krét indítványt olyan dologban, amelynek elin-
tézésére csak az osztrák tényezők illetékesek,
akkor a külügyminiszter kétségtelenül felvilágo-
sította volna arról, hogy a közvetítést nem vál-
lalhatja.

A bécsi és vidéki liberális lapok egyértel-
műen követelik, hogy a kormány hívassa vissza
a nuncziust a Vatikánra. A keresztényszoc-
cialista lapok pedig Wahrmond eltávolítását
tartják elkerülhetetlennek. De ezzel szemben
az a többségnek felfogása, hogy Wahrmond el-

távolításáról szó se lehet, mert eltávolítása esetén a kormány nem igazolhatná magát azzal a jogosnak látszó vád ellen, hogy a Vatikán nyomasztása alatt távolította el Wahrmond tanárt, ami Ausztria szuverenitásának olyan megsértése volna, ami a kormányon boszulhatná meg magát. A cseh lapok még szenvedélyesebben tárgyalják az esetet. A nunczius eljárását „elvetemült”-nek mondják. A nunczius kísérletet tett, hogy a pápai hatalmat Ausztriában meghonosítsa, a fülébe kell hát dörögni a tiltó szót: „Hands off! Az osztrák egyetemek ügyeibe nem szabad beavatkozni!”

Egyes lapok azt írják, hogy dr. Erler lemond mandátumáról és a párt dr. Wahrmond-ot lépteti fel képviselőjelöltnek. — A „Deutschradikale Korrespondenz” ezzel szemben ezt a híresztelést megcáfolja. A német-radikálisok és német-nemzetiségek klubja méltányolja ugyan Wahrmond szabadgondolkodású szellemét, de nem választhatná meg képviselőnek zsidó származása miatt, miután a párt nem térhet el szigorú antiszemita programjától. Wahrmond egyébként néhány évvel ezelőtt a keresztényszocialis párt tagja volt.

Egy régi esztétikus.

Michel-Angelo néhány levelét találták meg, melyet a nagy ember Vasarihoz írt. Kik olvasták e leveleket, azt mondják, hogy új világosságot nem fognak vetni sem Michel-Angelo életére, sem arra az intim viszonyra, mely Michel-Angelo és Vasari között volt.

Mindössze arra jók ezek az episztolák, hogy emlékezetbe idézzék, mily rossz historikus volt Vasari. Elképzelhetetlen könnyelműséggel írta meg atyai barátjának élettörténetét. A historikus egyetlen kvalitása sem volt meg benne; s csak azért fogott ehhez a munkához, mert egyszer néhány szép asszony felszólította, hogy írja meg Michel-Angelo biográfiáját. Megírta hát. Kritikusai kimutatták, hogy egy lapot sem tudott teleírni anélkül, hogy hibára ne fordult volna a pennája, azaz hogy a ludtolla. Holott ő véges-végig úgy mutatja be magát, ki előtt Michel-Angelo szive legtökösobb redőit föltárta. Ez állítás valószínűtlenségét bizonyítja az a párbeszéd, mely akkor folyt le közöttük, mikor Vasari a kancellária diszitését befejezte.

— Lásna mester — mondotta Vasari — egy hónap alatt végeztem el ezt a rengeteg munkát. Michel-Angelo végignézte a rengeteg munkát és csak ennyit jegyzett meg:

— Meg is látszik rajta.

Ez a mondat valószínűvé teszi, hogy a két ember között nem volt meg az a szellemi kommunikáció, melyet Vasari annyit hangoztat.

Van azonban Vasarinak még egy följegyzése, melyet idézni érdemes. Arról írt, milyen magas fokra emelkedett az ő korában a művészet. Hogy ezt megérthessék — írta — (t. i. a művészeteknek magas fokra való emelkedését) elegendő annyit említenem, hogy elődeinknél egy-egy kép festése hat esztendeig is eltartott. Ma egy igazi művész hat képet is föst egy esztendő alatt. Jó magam is képes vagyok erre, sőt többre is.

Ime, mit tartott olyan kaliberű ember, mint Vasari, a művészet kritériumának. Okulhatnak ebből a mai kritikusok és esztétikusok is, kik kézzel-lábbal igyekeznek megállapítani a művészet fejlődésvonalait, a művészet zenitjét, a művészet nadirját és a l'art pour l'art egyéb fejezeteit. Bizonyos, hogy Vasari nagy előnyben van esztétikusaink fölött. A mi szemünkben együgyűséget írt ugyan, de ez az együgyűség legalább érthető. Azok az együgyűségek azonban, melyekkel esztétikusaink a „művészet rezgő leng-vonalait” huzzák meg, józan ember előtt érthetetlenek.

TÁVIRATOK.

Edvárd király útja.

San-Sebastian, márczius 19. Edvárd angol király ideérkezett, hogy átvegye azt az albumot, amelyet a király nevét viselő spanyol ezred ezredese és két tisztje neki átnyújtani kíván.

Török erőszakoskodások.

Konstantinápoly, márczius 19. Sami bej tengerészeti ezredes, ki mint jelentve volt, bizonyos Jildiz-pártfogás mellett a hírhedt Fehim basa utódjául igékezik, újabb letartóztatásokat végeztetett konzuli asszisztencia nélkül. Tegnap az orosz kórház intendantusát és nejét tartóztattak le. Az orosz nagykövetség erőlyesen tiltakozott, mire szabadon bocsátották őket.

Winaroff temetése.

Szófia, márczius 19. Ma volt Winaroff tábornok temetése, amelyen résztvettek a fejedelem udvara, a miniszterek, a diplomáciai kar, az itteni helyőrség tisztjei, az összes lovassági ezredek küldöttei és nagyszámu közönség.

Nasi mandátuma.

Róma, márczius 19. A kamara igazoló bizottsága három órás vita után elhatározta, hogy a kamarának azt fogja indítványozni, hogy Nasi mandátumát semmisítsék meg.

A Kongo-kérdés.

Brüsszel, márczius 19. (Saját tudósítónktól.) A Kongo-kérdés tegnap este kedvező fordulatot vett. A javaslat tárgyalására kiküldött bizottság az általános vita után tíz szavazattal hét ellen elfogadta azt.

Az oranjei parlamentből.

Bleomfontein, márczius 19. Fischer miniszterelnök törvényjavaslatot jelentett be, amely minden polgárnak megadja a jogot, hogy fegyverrel bírjon és azon reménynek ad kifejezést, hogy elérkezik az az idő, amikor minden polgár kötelessége lesz fegyvert tartani.

Perzsa-török konfliktus.

Konstantinápoly, márczius 19. A legutóbbi orosz-angol sürgős intervencziók következtében a porta jelenleg komolyan foglalkozik a perzsa határkérdés tanulmányozásával. Tahir basa első török delegátus fontos instrukciókat kapott a perzsa delegátusokkal való tárgyalásra.

Elhunyt angol nagykövet.

Konstantinápoly, márczius 19. O'Connor angol nagykövet meghalt.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	márcz. 19.	márcz. 18.
Buza	locobuza	102 ⁷ / ₈	102
	májusra	103 ⁷ / ₈	103 ¹ / ₈
	juliusra	98 ¹ / ₄	97 ¹ / ₂
	szeptemberre		
Tengeri	májusra	76 ³ / ₄	74 ³ / ₄
	juliusra	98 ¹ / ₄	72 ¹ / ₄
Csikagó.			
Buza	májusra	96 ¹ / ₂	95 ³ / ₈
	juliusra	90 ⁷ / ₈	90 ¹ / ₄
Tengeri	májusra	68 ¹ / ₈	67 ¹ / ₂

New-York, márcz. 19. Gyapot New-Yorkban helyben 10.80 (11.— tegnap), gyapot áprilisra 10.80 (11.07), gyapot júniusra 11.12 (11.31), gyapot New-Orleansban helyb. 10⁹/₁₆ (19¹⁵/₁₆), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 17. (Zárlat.) Zsír májusra 7.75 (tegnap 7.75), zsír júliusra 7.95 (tegnap 7.95), szalonna short clear, 6.62 (tegnap 6.62), sertéshus májusra 12.27 (tegnap 11.36).

Az angol bank állása.

London, márczius 19. Össztartalék 31,279,000 (+ 788,000), bankjegyforgalom 27,785,000 (— 172,000), bankkésztel 40,613,000 (+ 685,000), váltótárca 34,230,000 (— 728,000), magánosok követelése 41,375,000 (— 273,000), kincstár követelése 19,569,000 (+ 306,000), bankjegytartalék 29,871,000 (+ 799,000).

A francia bank állása.

Páris, márczius 19. Kézpénzkészlet (arany) 2757,736,000 (+ 3,782,000), kézpénzkészlet (ezüst)

904,326,000 (+ 3,316,000), váltótárca 1060,119,000 (+ 10,299,000), bankjegyforgalom 4788,073,000 (— 19,917,000), magánszámlák 483,215,000 (+ 14,324,000), kincstár követelése 150,020,000 (+ 3,868,000), összes előlegek 555,304,000 (— 4,501,000), kamat és leszámítolási jövedelem 11,249,000 (+ 400,000). A bankjegyforgalom aránya a kézpénzkészlethez 76.48.

A kamatláb.

Zürich, márczius 19. A nemzeti bank a bankkamatlábát 3¹/₂%-ról 3%-ra szállította le.

Olvasóinkhoz!

Immár a negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégibb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóink egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés múltja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a múltban, úgy a jövőben is pillanattig sem szűnünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanattig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetéssel folytatja a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani!

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kinevezés. A belügyminiszter Zala vármegye zalaezerszegi anyakönyvi kerületébe Fülöp József városi főjegyzőt anyakönyvvezetővé, Kucséra István városi II. aljegyzőt pedig anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Hertelendy Ferenc beiktatása. Mint tegnapi számban megírtuk, Hertelendy Ferenc, az újonnan beiktatott főispán tiszteletére ötszáz teritékű disztribúció volt a temesvári Vigadóban. Az új főispánt Batthyány Pál zalamegyei főispán köszöntötte fel Zala vármegye nevében. Hertelendy Ferenc főispán Temesmegye és Temesvár közönségét éllette. Utána Szivák Imre országgy. képviselő a nemzeti kormányra emelte poharát. Beszédében többek között a következőket mondotta:

Kétségtelen, hogy ebben a nehéz időben, amikor a nemzet felfogása, sőt sokszor meghozott törvények uralma utjában is akadályok merülnek fel, csak nemzete iránti áldozatot hoz az oly kormányférfi, aki hosszú időn át meggyűjtött erkölcsi tőkét önfeláldozólag viszi a küzdelembe, sőt fel is áldozza magát népszerűségét, tehát egész politikai egyéniségét a nálunk sajnos annyira elfajult gyanúsítás és személyi hájsza mániájával szemben.

Meggyőződésem tehát, hogy a hazáját szolgálja az, aki a koalíciós kormánynak férfait támogatja és meggyőződés, hogy a koalíciós kormány törekvéseinek ellenzése csak a nemzet ellenségeivel való szövetezésre és a nemzet érdekeinek elárulására vezethet.

Zajos éljenzés honorálta beszédjét, melynek elhangzása után P e p a János buziási főesperes üdvözölte az új főispánt azon reményben, hogy közigazgatása igazságos lesz. Ferenczy Sándor alispán a főispán neijére emelte poharát zugó tapsvihar közepette. Temesvár közönségét és polgármesterét Jankó Ágost torontáli alispán élte. Issekutz Aurél Krassószörény vármegye alispánja közönségre szólalt fel Temesvár és Temes megye hölgyeit ünnepelelvén. Szép beszédét hosszantartó taps követte.

Bars vármegye törvényhatósága mai közgyűlésében Majláth István megyei főjegyzőt Ordódy Endre főszolgabíróval szemben nagy lelkesedéssel alispánválasztotta. Főjegyzővé Bodó János eddigi első aljegyzőt s első aljegyzővé ifj. Ordódy Vilmost választották meg.

Gróf Andrassy Gyula díszpolgársága. Miskolc város gróf Andrassy Gyula belügyminisztert abból az alkalmából, hogy a várost törvényhatósági joggal felruházott városok sorába vették fel, díszpolgárrá választotta. A díszpolgári oklevelet e hó 24-én kedden délelőtt nagy kiűdöttség adja át a képviselőházban gróf Andrassy Gyula belügyminiszternek dr. Szentpály István polgármester vezetésével.

Mozgó képek

Oh Eliana!

(Gróf Apponyi Albert a lipcsei „Illustrierte Zeitung”-ba cikket írt, amelyben földicséri az „Eliana”-t.)

JANKÓ: Én holnap direkt meg fogok bukni földrajzból. Én nem bánom, ha a Kárász tanár ur akármint csinál is, én azt fogom mondani, hogy Dánia fővárosa Konstantinápoly. És akkor nekem ugrálhat az egész tanári konferencia...

PALKÓ: Pedig Dánia fővárosa Madrid...

JANKÓ: Nekem mondd? De én jusz is azt mondom, hogy Konstantinápoly, mert én az egész tanügyre fiúyülök. A papám egyebet se tesz, csak kiűsalja a tandíjat szövetkezeti igazgatóktól és akkor Apponyi megy és ahelyett, hogy a kis fiukat megvédi a tanároktól, odaáll és ír egy cikket valami operáról.

PALKÓ: Az opera az egy finom dolog, mert amikor egy operát adnak, a mamám elmegy hazulról és mink leiszszuk a sörhabot és amikor hazajönnek, akkor nagy a skandalum, mert azt mondják, hogy a kórusok rosszak voltak és a sör meleg, mert olyan korán felhozták, hogy már hab sincs rajta, pedig a kórusokban fő a tempó és az egy komisz tempó, ha a sörrel a nevelő ur leiszsza a habot — mert mink azt mondjuk, hogy ő iszssa le.

JANKÓ: A Kovács osztályfőnök ur mindig attól drukkol, hogy egyszer bejön az osztályba Apponyi, pedig ő nem jön, mert ő neki az a fő, hogy az „Eliana” jó legyen és az emberek tapsoljanak Mihalovitsnak. És majdnem megveszi ezt az operát népszerű-operának, mint ahogy a Darányi veszi a lovakat, hogy olyan jó futó csikók legyenek, mint az apjuk. Ezt az operát ki fogják akasztani a zeneiskolákban, hogy a sok hosszú haju így csinálja össze a muzsikát és ott fog lógni a kotta a falon, mint Galiczia térképe és aki nem eszerint fogja trombitálni, hogy: „a gróf a vízbe esett, valami csirkefogó jöjjön ide és huzza ki”, az nem lesz egy állami operász — nem szivar, de egy olyan zenebohóc — és az nem kap két krajczárt se azért, mert egyik hang mellé odacsál egy másikat és a kettő alá másik kettőt, úgy, hogy senki se értse az egészet és a vadászkutyák ugassanak, amikor trombitálnak.

PALKÓ: Nálunk otthon beszélük, hogy Apponyi például a „Kol Nidré”-re fiúyül, mert a „Kol nidré”-re a jezsuiták azt mondják, hogy az nem muzsika, azt csak a zsidók éneklék, amikor nagyon örülnek, pedig a zsidók akkor örülnek, amikor a licitáczió olcsón vesznek egy kredenczet.

JANKÓ: És az „Eliana” is olyan muzsika, hogy egy valaki örül: ez a Mihalovits. Ez pedig azért örül, mert a Wagner már meghalt és így se neki nem mondhatja, „Emil, maga csal”, se az Apponyinak, hogy ez svindli, mert ezt a sok trombitát már összeírta ő, nem muszáj, hogy ez a Mihalovits le-másolja és újra leszedje a hasznát.

PALKÓ: De ez az Apponyi mégis mondja, hogy az „Eliana” egy finom opera, amit meg kellene venni tenyészállatnak, hogy ki ne veszzen a fajtája.

JANKÓ: Éppen azért fogom én felelni, hogy Dánia fővárosa Konstantinápoly, mert egy ilyen kompániában nem érdemes okosabbat válaszolni.

Ray.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, márczius 20. — Róm. kat.: Joachim. — Prot.: Damo. — Görög-orosz: Márczius 7. Vazul vt. — Zsidó: Vead. 16. — A nap két reggel 6 óra 7 perczkor, nyugszik délután 6 óra 9 perczkor. — A hold két este 8 óra 48 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 13 perczkor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmivélségügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — Kossuth Lajos halálának évfordulója. — A képviselőház mentelmi bizottságának ülése. — A Szabad Egyetemen dr. Márki Hugó előadása este fél 7 órakor. — A Term. Tud. Szövetség felolvasó estélye fél 7 órakor az Egyetemen. — A Műbarátok Köre finn estélye. — 50 nyilvános négyülés a fővárosban. — A Magyar Gabonakereskedők Szövetségének közgyűlése. — Felolvasás az Orsz. Kaszinóban. — Tavasz luxus-lövésár a Tattersallban. Déri Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Sorozás a Mária Terézia laktanyában a 2401-2600 számig. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kizyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Muzzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szép-művészeti Muzzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Muzzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Muzzeum zárva. — A Fővárosi Muzzeum zárva. — Az Inarművészeti Muzzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A Közlekedési Muzzeum zárva. — A földtani int. muzzeum zárva. — A Szechenyi muzzeum zárva. — Az ainkumi muzzeum nyitva egész nap. — A Techn. Inarmuzzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — Az Erzsébet-muzzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Muzzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-12-ig és 2-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Muzzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— A gyöngélkedő király. A király állapota ma reggel jól eltöltött éjszaka után kielégítő volt. A hőmérséknek tegnapelőtt este észlelt emelkedése nem szűnt meg teljesen és a hurutnak tegnap tapasztalt oldódási folyamata ma megszűnt, úgy hogy a hurut most állandó. A király ma reggel öt órakor kelt fel és délelőtt, mint rendesen, aktákat intézett el és előterjesztéseket hallgatott meg.

Bécsből jelenti éjjel tudósítónk: A király a múlt éjszakát, eltekintve a köhögési ingerből, nyugodtan töltötte és napközben is kielégítő volt állapota. A temperatura nem emelkedett tegnapelőtt óta s egyáltalán nem volt 38°-nál magasabb. Eből a körülményből és abból a tényből, hogy az uralkodó semmit sem változtatott szokásos életmódján s a napjelenéseket is átveszi, nyilvánvaló, hogy a betegség könnyű lefolyású. Kerzl udvari tanácsos, aki a lehető leggondosabban kezeli a királyt és normálisnak tartja a hurutos náthát, nem kíván konziliáriust meghívni, csak épen hogy tanácskoztat Neusser tanárral, aki őszkor az udvari orvossal együtt kezelte őfelségét. A király állapota annyira megnyugtató, hogy Kerzl ma el is távozott Schönbrunnból.

Az esti vizsgálatkor az udvari orvos konstatalt hogy a köhögés állandó, a katarrhus, ha nem is terjed, de nem szűnik és a nátha nem enyhül. A hőemelkedés csekély s láznak nem tekinthető. A kezelőorvos a nyirkos időjárásra való tekintettel a legnagyobb óvatosságot tanácsolta a királynak.

A Corr. Wilhelm jelenti: Csak a rossz időnek tudhatjuk be, hogy ő felsége náthája még mindig tart és hogy az ezzel kapcsolatos köhögés nem csillapult. Ő felsége közérzése ma is kitűnő volt s a hőmérséklet egész napon át a normális. Étvágya is a megszokott volt. Ő felsége munkarendjében a legkisebb változtatást sem tette és délután háromnegyed óras sétát tett a schönbrunni kastély nagy folyosóján. Kedvező idő beálltával a nátha megszűnése is remélhető.

— A bolgár fejedelmi párról. A bolgár fejedelmi pár szombaton érkezik Bulgáriába Bukaresten át, ahol a román királyi pár fogja fogadni. A bolgár kormány tagjai és a szobranje elnöke elébe utaznak a fejedelmi párnak Ruscsukba. Onnan a fejedelmi pár Enxino gradba, a fejedelem tengerparti kastélyába utazik, ahol a fejedelemlé először fog a fejedelem gyermekeivel találkozni.

— A honvédség köréből. A király virtsológiai Rupprecht Henrik altábornagynak, a pozsonyi IV. honvéd kerület parancsnokának, sok évi eredményteljes működése újból elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét; Fodó Károly, a szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság állományába tartozó helyi alkalmazásbeli I. osztályú századosnak, nyugállományba való helyezése alkalmából, az őrnagyf czimet és jelleget díjmentesen adományozta és megparancsolta, hogy nevezettnek ugyanezen alkalmából a legfelső megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— Az abruzzói herceg házassága. Newyorkból érkezett táviratok szerint az abruzzói hercegnek Elkins Katalinnal való eljegyzése jövő szombaton lesz; az esküvőt április 2-ára tűzték ki. A herceg lemondott a trónöröklés jogáról. Ezzel a hírrel szemben az olasz újságok megállapítják, hogy az olasz alkotmány és a szavojai királyi család házítörvénye szerint ilyen lemondásról szó sem lehet. A madé aosztai herceg szintén nem fejedelmi családból való leányt vett feleségül, de azért nem mondott le a trónöröklés jogáról.

— A pápa jubileuma. Münchenben a pápa papj arany-jubileuma alkalmából ma délelőtt ünnepi istentisztelet volt a székesegyházban, amelyen a regensherceg és a hercegi család is részt vett. Délután a nuncziusnál lakoma volt, amelyen a miniszterelnök a pápára mondott pohárköszöntőt, amelyre a nunczius a regenshercegre mondott pohárköszöntővel válaszolt.

— Az olasz király és a monakói fejedelem. A monakói fejedelem a Vatikán tiltakozása ellenére meg fogja látogatni az olasz királyt s ezért a szenteszék megszakitotta a diplomáciai összeköttetést a monakói fejedelemséggel. Rómából jelentik, hogy Albert monakói fejedelem római látogatása a tengeri aquarium megnyitásával függ össze. A fejedelem meg fogja hívni Viktor Emánuel királyt a muzzeum felszentelésére s egyidejűleg meg akarja kérni, hogy ő hívja meg az európai fejedelmeket Monakóba az ünnepre. A Clémenceau-kormány szívesen fogadta ezt a tervet, mert örülne, ha Vilmos császár Monakóban találkozhatnék Fallières elnökkel.

— Trautmannsdorff hercegnő temetése. Bécsben ma délután volt Trautmannsdorff hercegnő temetése, amelyen résztvettek gróf Gudenus főkamrás ő felsége képviselőjében, Tschirsky német nagykövet a német császár képviselőjében, továbbá Ferencz Ferdinánd, Ferencz Szalvátor, Lipót Szalvátor és Rajner főhercegek, a tartományi főnök, az arisztokrácia és az előkelő társaság számos tagja. A holtetemet Bischofteinitzba viszik.

— A Novákovicsek meggyilkolása. Az első bíróság a semmitőszék ítéletével szemben arra az állápontra helyezkedik, hogy a Novákovic-fivérek meggyilkolásáért a felelősség nem Cerovics akkori prefektust és Vukasovics csendőrpáncsnokot terheli, hanem Petrovics belügyminisztert, aki a kritikus napon a belgrádi prefekturán időzött. A bíróság terjedelmes indokolást küldött át a semmitőszékhez. Az ügyet ezután a semmitőszék teljes ülése fogja tárgyalni.

— Zsarolják a belga királyt. Lipót király az utóbbi két hét alatt több levelet kapott, amelyeknek írói arról értesítették, hogy az anarchisták őt és Adalbert herceget trónörökös t meg akarják gyilkolni. A levél írói kijelentették, hogy ők is benne vannak az összeesküvésben, de huszonöt ezer frankért hajlandók az összeesküvőket megnevezni és tervüket elárulni. A brüsszeli hatóságok intézkedtek, hogy Liege közelében azt az erdőt, amelyben az összeesküvők a pénzt át akarták venni, rendőrök zárják körül, akiknek sikerült is két munkást letartóztatni, akik megvallották, hogy zsarolás céljából írták a királynak a leveleket.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** 1894. márczius 20-ika fekete betűkkel vésődik be a világhistoria legnagyobb és legszomorúbb dátumai közé. Ezen a napon végzetes gyorsasággal futott szét a telegráfrót idegein: Kossuth Lajos meghalt. A szélrózsa minden irányából fájdalommal és csak a kiválasztottaknak kijáró hódolattal néztek Turin felé, ahol egy új epochának legérdekesebb és legnagyobb alakja fejezte be nagyszerű eseményekben gazdag életét. Gyászt öltött ennek az országnak minden lakója és gyászt öltött az idegen is, aki megérezte, hogy a szabad társadalmak olyan embert veszítettek, aki leghatalmasabb tényező volt a jogaik megszerzésében, s aki erőteljes kézzel nyult belé minden nemzetek történetébe. Hogy ki volt ő nekünk, azt már késő felfedezni. Állami létünk impozáns és egyre terjedő palotájának ő volt a tervező művésze és első építője is. S ebben a palotában benne van minden, minden... Az is, ami leszünk, amit az ő látnoki lelke megálmodott, megsejtett, de már meg nem élhetett. Ma tizen-négy éve tehát... Egy röpké, iramló pillanat a világhistoria múlt és jövőendő évezredeiben. Talán felesleges is számontartani ezeket az esztendőket, melyek az örök életbe, egy ellenőrizhetetlen végtelenbe vezetnek. A végtelenbe, ahová minden századnak egy szülőtte jut el s ahová Kossuth Lajos már életében eljutott. Az ő örök életének születésnapja nem a halála napjától datálódik, hanem attól a magasztos pillanattól, amikor a délibábos rónák felett, a magyar ég peremén először ragyogott át a fellegeken a szabadság gloriólája.

Kossuth Lajos halálának évfordulóját a képviselőház méltó módon ünnepli meg. A képviselőház ugyanis **Justh Gyula** elnök javaslatára elhatározta, hogy a kegyelet ünnepére való tekintettel holnap, pénteken nem tart ülést, azonkívül **Vertán Endre** jegyző leteszi a nagy halott sírjára a képviselőház koszorúját. A képviselők egyébként nagy számban vonulnak ki a sírhalomhoz, amelynél holnap gyászünnepet rendez az ország kegyelete.

Az évforduló napját a főváros egész közönsége és a parlamenti pártok kegyelettel ünneplik. Délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz a Deák-téri evangélikus templomban. A gyászbeszédet **Horváth Sándor** ev. lelkész mondja. Az istentiszteleten résztvesz **Kossuth Ferencz** miniszter is, valamint a függetlenségi párt testületben. Innen a temetőbe vonulnak ki, ahol a függetlenségi párt szintén testületben képviselteti magát. A párt nevében **Szentiványi Árpád** orsz. képviselő helyez koszorút Kossuth Lajos sírjára. A Kossuth-lakoma délután három órakor lesz a Royal disztermében. Az ünnepi beszédet **Hoitsy Pál**, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ügyvezető-alelnöke mondja, a Kossuth-serleggel a kezében. A lakomára rendkívül sok képviselő és a párt számos küllaga jelentette be részvételét és több miniszter is kilitásba helyezte eljövését. Este az Országos Kossuth-Szövetség Pest vármegyei székházának disztermében Kossuth-estélyt rendez. Az estélyen megjelenik **Gulner Gyula** Pest vármegyei főispánja is, továbbá testületileg jelenik meg a függetlenségi párt. Az ünnepi beszédet **Ugron Gábor** orsz. képviselő, a függetlenségi párt alelnöke mondja. A műsoron szerepelnek még **Kállay Frigyes**, a szövetség elnöke, **Lampérth Géza**, **Jászai Mari**, **Rákosi Viktor** orsz. képviselő és **füleki Trenkó József** ifjúsági elnök. Kossuth Lajos halálának évfordulóján az országos gyászünnepre való tekintettel a budapesti tudományegyetemen az előadások szünetelnek.

— **Királyi kiténtések.** A király megengedte, hogy **Lekky István** miniszteri osztálytanácsosnak, a kisbirtokosság érdekében kifejtett kiváló működésért, elismerése tudtul adassék. — A király nemeskéri **Kiss Vilmos**nak, Kevermes nagyközség jegyzőjének, a kisbirtokosság érdekében kifejtett hasznos tevékenysége elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta. — A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király **Baum József** IV. számú és **Schmidt Henrik** VIII. számú csendőrkörletti járásörkmestereknek és **Horovitz Sámuel** IV. számú csendőrkörletbeli törzsörkmestereknek, hosszú és kötelességű szolgálataikért, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A király adománya.** A király Várföld község tűzkárosultjai részére magánpénztárából ezer korona segélyt adott.

— **A kultuszminiszter audienciája.** Gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter holnap, pénteken kivételesen délután 5 órakor ad kihallgatást. A kihallgatásra már csak korlátolt számban fogadnak el előjegyzéseket.

— **Uj egyetemi tanár.** A király dr. **Hanuy Ferencz**et, a budapesti tudományegyetem hittudományi karán az egyháztörténelem nyilvános rendes tanárát ezen tudományegyetem hittudományi karán, az egyházigazgatás nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— **Toselliné.** Valahányszor **Toselliné** új holdogság és új szerelem keresésére indul, vagy új szerelmi állomáshoz jut, mindenkor a róla szóló híreket követi a czáfolat. Így volt ez akkor is, amikor még **Montignoso** grófnő korában **Tosellivel** járt jegyben. Körülbelül egy hétig minden nap tüzeltek a czáfolatokat minden irányban, míg végre a kilencedik napon megérkezett a kétségbe vonható hír, hogy csakugyan férjhez ment **Toselli muzsikushoz**. Ma is valami féltékeny czáfolat-féle hírtudósítás érkezik Berlinből a sokszerelmi hölgy válására vonatkozólag. Arról szól a dementi, hogy **Toselliné** igenis boldog, sőt nagyon boldog, talán a legboldogabb házasságban él az ő imádot **Tosellijével**. Hogy sokan higgyenek a czáfolatban, még azzal is kiegészítődik a tudósítás, hogy a szerelmes asszony anyai örököknek néz elibe. Ez ugyan nem eléggé alkalmas arra, hogy megerősítse a czáfolatot, mert **Toselliné** ez a boldog állapot nem igen akadályozza új szerelmi kalandok keresésében. Hisz emlékszik rá még mindenki, hogy akkor is boldog anyának érezte magát, amikor első férjétől, a mostani szász királytól, az akkori szász trónörökösötől megszökött **Giron** nyelvemesterrel. Sőt éppen ez a kritikus állapot teszi leginkább fogékonyvá új szerelem iránt. A czáfolattal szemben pozitívnak látszó megerősítő tudósítás érkezik **Firenzéből**. Ez ugy hangzik, hogy **Toselliné** már hónapok óta különválva él férjétől s hogy házasságának rövid ideje alatt nagyon sok keserűségen és csalódáson ment keresztül. **Toselliné** jövő hónapban elutazik **Firenzéből** és a külföldön akarja megvárni porének eldőlését. Münchenből érkező távirat hozza hírről a következőket is: A levelekből, amelyeket **Toselliné** egy müncheni barátjához kevéssel esküvője után intézett, kitűnik, hogy már néhány héttel az esküvő után gyakran volt nézeteltérés a házasságuk között. **Toselli** féltékenységgel üldözte a feleségét s amikor **Toselliné** kijelentette, hogy nem hajlandó férjét hangverseny körúrára elkísérni, férje emiatt keserű szemrehányást tett neki. A legutolsó levelek szerint azonban **Toselliné** ismét kibékült férjével s utolsó levelében, mely körülbelül három héttel ezelőtt érkezett Münchenbe, már ismét a legnagyobb szerelem hangján ír róla. Hírlik továbbá, hogy **Toselli** utódja **Williams** le **Queux** angol író, aki **Toselliék** esküvőjén **Toselliné** tanujaként szerepelt. Hogy ki lesz **Williams** le **Queux** utódja, azt talán még le **Queux** sem tudja. De hogy lesz utódja, az több, mint valószínű.

— **Joachim herceg büntetése.** **Joachim** **Albert** porosz herceg megrendszabályozásának előzményeire vonatkozólag ezeket hozza hírről Berlinből egy távirat: Amikor **Joachim** **Albert** porosz herceg benyújtotta tisztai rangjáról való lemondását, fölöttes katonai hatósága azzal a megjegyzéssel fogadta el a lemondást, hogy a hercegnek joga van egyenruhát viselni. **Vilmos** császár azonban megsemmisítette ezt a határozatot és említtotta a hercegnek az egyenruha viselését. Kétségtelennek tartják, hogy **Joachim** herceg le fog mondani a rangjáról is és feleségül veszi **Liebenberg** bárónét.

— **Az egyház köréből.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a megüresedett kassai székeskáptalan kebelén kívül fennálló zempléni főesperességre **Hiszem Kálmán** kapronczai czimzetes apátot és főketerebesi esperes-plébánost, **Kossitzky** **Lajos** bujádi plébánost pedig a váci székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

— **Hét millió vasuti sikkasztás.** A moszkva-kasani vasúttársaságnál a sikkasztások meghaladják a hét milliót és szennázciós letartóztatások várhatók.

— **A lavina.** Kodi huszonkilenc éves műépítész **Zormatt** környékén turista-kirándulást tett a **Keschbergre** s lavina érte utol, amely magával ragadta a mélységbe. Ma ásták ki a műépítész holttestét a hó alól. A **Croisson**-hegy lejtőjén ugyancsak ma holtan találták **Erard** huszonhárom éves turistát, aki eltévesztette az utat és megfagyott.

— **Menelik ücsöcsö a börtönben.** Hamburgon át érkezett távirat közli, hogy **Menelik** **Lajos** abessziniai herceget, **Menelik** császár unokaöcsöcsét, család miatt elfogták Altonában, közvetlenül azelett, hogy föl akart szállni egy Amerikába induló hajóra. A fekete herceget, aki régebben csavargott már Európában, néhány esztendővel ezelőtt Szászországból, egy héttel ezelőtt pedig Hamburgból utasították ki. A herceg azzal az ürügyvel, hogy császári nagybátyjától nagyobb pénzösszeget vár, sok kölcsönt vett föl, drága lakást tartott, kereskedőktől hitelt csalt ki, és sok embert nagy összeggel megkárosított. A megkárosítottak közül többen följelentették a rendőrségen, amely aztán elrendelte letartóztatását. Most átadják majd a hamburgi ügyészségnek.

— **Port-Artur hősel.** A czári hatalomnak bűnbakra volt szüksége a csúfos kudarcért, amely az orosz fegyvereket Kelet-Ázsiában érte. Ezért szükségesnek tartották **Stössel** tábornokot törvény elé állítani és hazaárulónak bélyegezni. A czár a **Stössel**-pör letárgyalása után elérkezettnek látja az időt, hogy azokat, akik **Port-Artur** védelmében résztvettek, halhatatlan hősöknek nevezze ki. E végből a hadsereg és a flotta tagjaihoz ezt a rendeletet intézte:

— **Port-Artur hősies védelmét,** amely a védősereg állhatóságával és hősiességével az egész világot bámulatba ejtette, hirtelen az erősség átadásának szégyenletes híre jelentette befejezettnek. A legfelsőbb hadbíróóság, amely megbüntette azokat, kik az átadásban bűnösek, megállapította egyidejűleg, hogy a védősereg a várat valóban felejtethetetlen hősiességgel védelmezte. **Port-Artur** hősies védői! Hőstetteitek, önmegtagadó bátorságtok és hűségességtek az eskükhöz, amelyet a távol Keleten lévő erősségünk védelmezésében tanúsítottatok, halhatatlan dicsőséget szerzett nektek, amely fényes betűkkel lesz beírva az orosz harczosok évkönyveibe. A hálás Oroszország hűszke rátkok és soha sem fogja tetteiteket elfelejteni, épp úgy, mint a hogy ti sem felejtettétek el vele szemben tartozó kötelességeket.

— **A testnevelési ankét befejezése.** Csütörtök délután 4 órakor folytatta és be is fejezte tanácskozárait a középiskolai testgyakorlat ügyében összehívott ankét. A szaktanácskozmány ezen ülésén is gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter elnököt. Gróf Apponyi Albert elnök megnyitva az értekezletet, üdvözölte a megjelenteket, melynek napirendjén a harmadik kérdőpont volt, nevezetesen, hogy milyen legyen a középiskolai tornatanárok képzése és képesítése? A felszólalók mindannyian elismerték, hogy a tonafelügyelői intézményre határozottan szükség van, véleményeltérés csak a tekintetben merült fel, hogy hány legyen a tornafelügyelők száma (3—12) és hogy főigazgatóságok szerint vagy egyéb módon állapítsák meg a felügyelői kerület. **Polónyi** **Dezso** orsz. képviselő ez irányban intézett kérést a miniszterhez, hogy tekintettel az ankét nagyfontosságú anyagára, annak szövegszerű anyagát bocássák a nyilvánosság elé. **Vermes** **Lajos** az erdőlyrészi tornatanárok és vívómesterek nevében köszönetét fejezi ki a miniszternek a szaktanácskozmány egybehívásáért, de arra kéri őt, hogy az egyetemi hallgatók testnevelési ügyét is rendezze. Ezután gróf Apponyi Albert elnök, vallás és közoktatásügyi miniszter hosszabb beszédben köszönetét nyilvánította a megjelenteknek tanulságos fejtegetéseikért és reassumálja a tanácskozás anyagát. Az a meggyőződése, hogy az ankét igen nagy mértékben hozzájárult a testnevelés ügyének előbbreviteléhez. A kérdés teljesen kielégítő megoldását nem tartja úgy eszközölhetőnek, hogy a középiskolai oktatás rendszerét noli me tangere-nek tekintésék. Máról holnapra gyökeres reformot nem lehet keresztülvinni, de ameddig ő áll a kultuszminiszterium élén, az a czélla, hogy e tekintetben gyökeres reformot vigyen keresztül. A tanácskozás gróf Apponyi Albert kultuszminiszter elzetésével véget ért.

— **Megbüntetett gyáros.** **Wertheimer** **Adolf** szegedi szikvizgyáros ellen feljelentést tettek a hatóságok, hogy szikvizgyára alatt egy helyiségben eltitkolva szikvizet gyárt s utána adót nem fizet. Az azonnal megindított vizsgálat megállapította, hogy **Wertheimer** közel 90.000 üveg ily szikvizet gyártott, mire a város tanácsa az 1788 korona illetéken kívül **7152** korona büntetésben marasztalta el.

— Apponyi, mint zenekritikus. A Lipcsében megjelenő „Illustrierte Zeitung“ holnap megjelenő számában gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek egy cikkét közli, amely Mihalovics „Elifána“ című operájával foglalkozik. A miniszter melegen méltatja Mihalovics érdemes működését az Országos Zeneakadémia élén és Elifána a szerző legsikerültebb művének mondja, melynek előadása a budapesti Operában fényes sikert aratott. Kiemeli, hogy bár Mihalovics előző művei épp oly értékesek voltak, a magyar közönség csak most kezd megérteni és értékelni az operai nagy drámai stílust. A zeneszerző most aratja, amit a zenepedagógus vetett és most talán sor kerül régebbi műveinek felelevenítésére is. A cikk Mihalovics arcképével és két pompás jelenet-képpel van díszítve.

— Nagy tüntetés Zágrábban. A horvát főváros — mint nekünk táviratozzák — ma este nagy tüntetéseknek volt színhelye. Báró Rauch Pál horvát bán és Crnkovich bánhelyettes az esti órákban a főuton sétáltak, amikor az utcái közönség fölismerte őket és tüntetni kezdtek ellenük. Csakhamar csoportosulások támadtak és a tüntetők viharos abczug-kiáltásokkal kísérték a bán és helyettesét. A tüntető tömegből egyszerre valaki követ dobott a bán felé s ez jel volt arra, hogy a csőcselék valóságos közpört zuditson báró Rauchra és kíséretére. A bán, miután a rendőrség későn érkezett, futva volt kénytelen menekülni egy közeli gyógyszer-tárba. A tömeg körülvette a gyógyszertárt és ködöbásokkal egészen lerombolta. A bánnak és helyettesének időközben egy mellékutczára nyíló kis ajtón keresztül sikerült észrevétlenül elmenekülni. Ekkor érkezett csak a rendőrség, amely löfegyverét használva, tudta csak a tömeget szétszórni. Számos sebesült történt és egy rendőr is megsérült. A szétvert tömeg később ismét összeverődött és Zágráb utcáin egész éjjel folyt a tüntetés.

A tüntetésekről késő éjjel a következő részleteket jelentik:

Ma este itt tüntetések voltak. Báró Rauch bán, Crnkovics osztályfőnök és Vucsetics főispán az Ilicán egy dohánytözsdeben szivarokat vásároltak. Mikor az utcára kiléptek, nagyobb csapat fiatalember vette körül őket és fütyülni s lármázni kezdtek. A bán és a két kísérete egyideig még tovább mentek, mikor is az őket követő tömeg egyre nagyobbodott. Mikor a Jellasic-térre érkeztek, néhány fiatal ember felemelte botját és a bán tetteleg inzultálni akarta. A bán, valamint Crnkovics osztályfőnök és Vucsetics főispán egy gyógyszertárba menekültek. Pár pillanat alatt nagy tömeg verődött össze a gyógyszertár előtt és püsszgni, fütyülni és ordítani kezdtek, valamint nemzeti dalokat énekeltek. Ilyen kiáltásokat is hallattak: Le Rauch-hal, le a magyarokkal, ki az idegenekkel, le a zsarnokokkal, le Kossuthal, le Wekerlével! stb. Mielőtt a rendőrség megérkezett volna, az egész Jellasic-tér tele volt tüntetővel. Mikor a rendőrség megjelent, kivont karddal megtisztította a teret, mire azután a bán rendőri fedezet mellett egy barátjához ment, míg Crnkovics és Vucsetics szintén rendőri fedezet mellett hazatértek. A tüntetés azonban még ezután is tartott. A rendőrség nem volt képes a Jellasic-teret megtisztítani, csupán akkor, amikor a lovasrendőrök is megjelentek és a nép közé lovagoltak. Egy rendőrt szemé alatt súlyosan megsebesítettek, mivel a tüntetők, kik jórészt suhanczokból állottak, kövekkel dobálták. Egy házból egy nagy fazekat dobtak a rendőrség közé. Más házból pedig szintén köveket zudítottak rájuk. Esetleges folytatólagos tüntetések esetére és a rend fentarása érdekében a legszélesebb körű intézkedéseket tettek. Megjegyzendő, hogy a tüntetésben diákok alig vettek részt.

— Zeller Ede meghalt. Stuttgartból jelentik, hogy Zeller Ede ma ott meghalt. Zeller az utolsó időben rosszul érezte magát. Vasárnap óta ágyban fekszik. Még délelőtt azt remélték, hogy állapota jobbra fordul, de délután szivgyengülés állott be és 3 órakor meghalt. Temetése vasárnap lesz.

— Felrobbant löporraktár. Varsó Nova Praga külvárosában a tűzérési szertárban tűz ütött ki. Alig, hogy a tűzoltóság hozzálátott a munkához, a löporraktár felrobbant és mentésről többé szó sem lehetett. A tűz elpusztított mindent. Alapossnak látszik az a gyanu, hogy a puszta gyújtogatás okozta.

— A keleti expressz balesete. Adtunk hírt róla, hogy a keleti expresszvonat tegnap a bécsi államvasuti pályaudvarba való herobogásakor összeütközött egy személyvonattal, mely üres volt s amelyet éppen tolattak. Erről a balesetről még ezek a hírek érkeztek a mai nap folyamán: A keleti expresszvonat, amely 5 óra 50 perczkor érkezett a pályaudvarra, onnan menetszerűleg 6 óra 10 perczkor az összekötő vasútvonalon át irányított az államvasuti pályaudvarba. Éppen akkor, amikor a vonat az államvasuti pályaudvar pályatestére ért és elhagyta a fűtőlázat, több üres személyzállókocsból álló vonatot tolattak az expresszvonat előtt, amelynek mozdonya a szószeres értelmében belefuródott az üres kocsikba. Az összeütközés rendkívül heves volt, jóllehet az expresszvonat menetsebességét már az állomás közelsége miatt is korlátozni kellett. Az utasoknak semmi bajuk nem történt, csupán egy fűtő szenvedett súlyosabb sérüléseket a bal lábán. Az utasok között nagy izgatottság keletkezett, mind a kijáratok felé tolongtak, a vasuti személyzet higgadttsága azután itt is megnyugtatta a közönséget. Óriási munkával járt a mozdony kiszabadítása a törmelék közlül. Az összeütközés helyén a pályatest teljesen megrongálódott. Más oldalról jelentik, hogy az expresszvonaton tizenöt utas volt a szerencsétlenség idejében. A szerencsétlenül járt fűtőt Drassmann Józsefnek hívják; kivüle még az expresszvonat egyik szakácsa szenvedett kisebb zuzódást a vállán. Az expresszvonat mozdonyvezetőjét azonnal leváltották. Első kihallgatásánál elmondotta, hogy látta a megállójelzést, fékezett is, de az esőzés folytán sikos sín páron a fékek nem működtek és így a vonat a tehetetlenség folytán tovább csuszott.

— Könyv KISS Józsefről. A KISS József-jubileum bizottsága serényen dolgozik már, hogy a költő barátainak és tisztelőinek oly díszmível kedveskedjék, mely méltó lesz nemcsak az alkalomhoz, melyre készül, hanem a felcsigázott várakozáshoz is, melylyel a műbarátok e díszmível elé néznek. Rövid időn belül már a kiadás nagyságának megállapítása is szükségessé válik s ezért a bizottság tisztelettel kéri mindazokat, akiknél iv van, hogy azt, akár kitöltetlenül is, minél hamarabb visszaküldeni sziveskedjenek.

— A Kronprinz Wilhelm balesete. A Kronprinz Wilhelm Lloyd-gőzös balesetéről a következő részleteket jelentik: A hajó sűrű ködben az öböl torkolata előtt horgonyozott, mikor a Crown of Castille kereskedelmi gőzös, amely Hamburg felől jött, a Quarantine-állomást elhagyta, 20 perczzel később, semmint a Lloyd-gőzös, amely 229 kabinutast és 163 fedélzetközli utast vitt. A két hajó parancsnokai már csak az utolsó pillanatban vették észre a veszedelmet s megadták a vészjelet, a Lloyd-gőzősön pedig elzárták a vízmentes rekeszeket. Egy szempillantás alatt a kereskedelmi gőzös belefuródott a Lloyd-hajó hátsó részébe, a Kronprinz Wilhelm felemelkedett és recsegve rázkódott meg egész hosszában. A vészjelek a kabinokból is a fedélzetre riasztották az utasokat, asszonyok és gyermekek rémülten sikoltottak, nagy lett a pánik, de a hajótisztek a helyükön voltak és megnyugtatták az utasokat. A kereskedelmi gőzös, amelynek utasa nem volt, gyorsan ellengőzt adott és hátrafelé ment. A Lloyd-gőzös sérülése szerencsére a víz szín felett van, háromszögű, 15 láb hosszú és 10 láb széles repedés, mert a kereskedelmi gőzös orra 15 lábnyira befuródott a Lloyd-hajó hátulsó részébe. A Steward kabinjának falát is áttörte és behatolt egy második osztályú kabinba is. Michaeli Steward, aki éppen kabinján volt, súlyosan megsebesült. A kereskedelmi gőzös benyomulása orra egy lehasított acél-hajópánczelt zudított reá, több bordája eltört és mind a két lába összezúzódott. Mind a két hajó most a hobokeni dockban van. A Lloyd-gőzös tisztjei azt mondják, hogy a Kronprinz Wilhelm jövő kedden már utra kelhet és Brémába való érkezése után fogják alaposan kitarozni.

— A szerb bombacsempészés. Belgrádban élő montenegrói emigránsok diplomáciai uton idézést kaptak márczius 28-ára Cetinijébe a bombacsempészés ügyében tartandó végtárgyalásra. A megidézettek között vannak Sobaic és Pavicsevic volt képviselők is.

— A Smirnov-Fock párbaj. Smirnov sebesüléseiről a következőket jelentik Pétervárról. Smirnov tábornok a negyedik golyóváltáskor sebesült meg szombjának felső részén és sebe súlyos. Az első golyóváltáskor Smirnov tábornok átlukasztotta ellenfelének waffenrockját, de Fockot nem sebesítette meg. A párbaj a lovastestőrség manegében ment végbe, sok arisztokrata hölgy és magasrangú gárdatiszt nézte a mérközést. A párbaj után, mikor már a megsebesült tábornokot elszállították, Gorbatovski tábornok, aki a port-arturi külső erődöket védelmezte, párbajra hívta ki Fock tábornokot, amiért Smirnovot megsebesítette. Fock elfogadta a kihívást és nyomban kész volt megverekedni, azonban Gorbatovski előbb be akarja várni felettes parancsnokságának engedelmét a párbajhoz.

— Huszonöt éves szolgálati évforduló. Ifj. Rakovszky György miniszteri tanácsos, a földmivélségi miniszterium vízügyi főosztályának a főnöke tiszteletére tegnap barátságos lakomát rendeztek tisztviselőtársai abból az alkalomból, hogy nevezett tisztársuk állami szolgálatának 25-ik évét töltötte be. Az Országos Kaszinó éttermében folyt le az ünnep, melyen Rakovszkyt Mezőssy Béla államtitkár köszöntötte föl, mint a tisztfejl, tisztakezül és tisztajellemű közhivatalnok példányképét. A házias jellegű ünnepségen részt vett a földmivélségi miniszterium egész tisztikara s több külső vízügyi hatóság képviselője is.

— A berlini nagy tüntetés. Berlinben a tegnapi monstre-tüntetéseknel kilencz rendőr és sok munkás megsebesült, a letartóztatottak száma kilenczvenhét. A berlini faipari czégek temérdek munkást elbocsátottak, mert résztvettek a márcziusi tüntetésben.

— Tolstoj betegsége. A Golos Moskwi szerint Tolstoj még márczius 15-én betegedett meg, de az első napokon az orvosok nem tartották súlyosnak állapotát. Csak akkor lett komoly a baj, mikor Tolstojt ájulási rohamok fogták el. Azóta a nagybeteg költő rémképeket lát, sokszor elveszti eszméletét, hallása meggyöngyült, gyakran elhagyja emlékező ereje és olyankor környezetét sem ismeri meg. Mikor a Moszkvából hivatott két orvos nyíltan megmondta a családnak, hogy a betegség aggasztó, azt kérdezték Tolstojtól, hogy elhívják-e fiát, Seresha Sergeit?

— Ki az a Sergei? — kérdezte Tolstoj. Amikor megmondták neki, hogy a fia, a költő így felelt:

— Igen, igen, elfelejtettem. Később újból kérdezték Tolstojtól, hogy hívják-e a fiát, mert Moszkva közelében, Chamwonikiben tartózkodik, gróf Tolstoj kastélyában. Ekkor az agg költő így szólt:

— Merre van Chamwoniki? Ez a név ismerős előttem, de nem emlékszem rá.

— Gyermekvédő Liga üvegperselyei. A gyűjtőperselyek terén egészen új ötletet valósított meg az Országos Gyermekvédő Liga. Üvegből való sörös poharakból, amelyek tetejét ólombiztosítókkal erősen elzárt fémlap fedi, perselyeket készítették, amelyekkel a gyermeknapon gyűjteni fognak. A fémlap egy hosszabb s keskenyebb nyílása fémpénzek és egy kisebb kör alakú, az összehajított papírpénzek befogadására szolgál. Az üvegperselyek előnye az, hogy szabadon s tisztán látható a bedobott pénznem értéke s mennyisége.

— Letartóztatott sikkasztó. A rendőrség ma este letartóztatta Moritz István huszonhat éves kázművelőt, aki a vele együtt Dudás Istvánnal, Örtöcz 7-ik szám alatt albrétben lakó Printz Ferencz és German Fülöp ötszáz-ötszáz koronáját elcsikkasztotta. Printz és German ugyanis már hosszú idő óta gyűjtöttek, hogy Erzsébetfalván házat vehessenek maguknak. Ma reggel átadták a pénzt Moritz Istvánnak, hogy váltsa fel, Moritz azonban a pénzzel megszökött. Lakótársai tudták, hogy igen gyakran jár ki a Váczott lakó szüleikhez, utána mentek és behozták a főkapitányságra. Moritz tagadta a sikkasztást, azonban hazugságainak nem adtak hitelt és letartóztatták. A pénzt valószínűleg a Fecske-utca 25. számú házban lakó kedvesénél, Juhász Annánál rejtette el.

— Házasságok. Weisz Dávid, az Eszéki Első Hengermalom Részvénytársaság hivatalnokja eljegyezte Walter Melaniet, Walter Lajos kereskedő leányát Eszéken.

Róna Henrik, a Magyar Általános Köszémbánya R.-T. tisztviselője eljegyezte Kellner Jakab tatabi ügyvéd leányát, Margitot.

— Egy bojkottált város. Kassán majdnem minden iparágban bérharc van, vagy pedig annak kitérését várják. Ezért eddig a kőművesek, ácsok, asztalosok, lakatosok, bádigosok, szerelők, festők, szabók és kárpitások mondták ki az egész városra a bojkottot s azt legközelebb valószínűleg a többi szakmák is követik.

— **Merénylet Pernerstorfer ellen.** Bécsben ma este felé, úgy háromnegyed hat órakor revolvermerényletet követte el Pernerstorfer Engelbert ismert szociáldemokrata képviselő ellen az Arbeiter Zeitung szerkesztőségi épületének lépcsőházában. Mikor Pernerstorfer a lépcsők aljára ért, észrevett egy férfit, aki ott várakozott, megnézte, aztán tovább ment, de alig tett egy-két lépést, lövés dördült el s utána mindjárt egy második. Pernerstorfer érezte, hogy a golyó talált, megfordult s látta, hogy az a férfi, akit az előbb megnézett, még egyszer felémelt a revolvert. Nyomban eldördült a harmadik lövés. Pernerstorfer odaugrott, de már akkor a férfi a földön hevert. A képviselő fölsetett az Arbeiterzeitung szerkesztőségébe, a lövések zajára pedig temérdek nép gyűlt a kapu alá. A merénylő mellbe lötte magát, de teljesen eszméletlen volt. Hamarosan megérkeztek a mentők és bekötötték a súlyosan sebesültet, aki egyedülién mondta, hogy megakarta ölni Pernerstorfert. A Zsófia-kórházba szállították a mentők a revolveres férfit, akinek állapota súlyos. Pernerstorfert jobbkarján érte az első golyó, de sebe egészen jelentéktelen, a második golyó nem is surolta, csak félkabarátját lyukasztotta át. A rendőrség kihallgatta a kórházban a merénylőt, akiről kiderült, hogy Pollák Ignácnak hívják, 35 éves és drágakövekkel kereskedik. A szerencsétlen ember kétségtelenül örült, üldözési mániában szenved. A kórházi orvosoknak panaszkodott, hogy a rendőrség és a kormány üldözi, Adler és Pernerstorfer szociáldemokrata képviselők anyagilag tönkre akarják tenni, ők okozták, hogy már régóta nem tud állást szerezni.

— **A sorozás.** A budapesti fősorozás javában folyik a Mária Terézia-laktanyában a kiküldött polgári és katonai bizottság előtt. Márczius eleje óta az első korosztály hadköteleseit állítják, még pedig biztató eredménnyel, mert úgy az anyag, mint a megjelenés kívánni valót nem hagy fenn. Az 1887. évben születettek állítását márczius 24-én fejezik be és akkor az egyeztetések megejtése után, április 1-én átérnek a második korosztály hadköteleseinek az állításához, amelynek programja a következő: április 1-én 1 sorsszámtól 340 sorsszámgig, április 2-án 341-től 690-ig, 3-án 691-től 1060-ig, 4-én 1061-től 1430-ig, 6-án 1431-től 1770-ig, 7-én 1771-től 2110-ig, 8-án 2111-től 2440-ig, 9-én 2441-től a 60-ik 1/2-ig, 10-én a 61-ik 1/2-től végig. Április 13-án egyeztetéssel befejezik a második korosztályt, az 1886-ban születettek állítását és tízennegyedikén átérnek a harmadik korosztály hadköteleseinek sorozására, mely a következő program szerint fog lefolyni: április 14-én 1 sorsszámtól 400 sorsszámgig, 15-én 401-től 800-ig, a husvétii szünet után 22-én 801-től 1200-ig, 23-án 1201-től 1580-ig, 24-én 1581-től 1970-ig, 25-én 1971-től 2375-ig, 27-én 2376-tól a 70-ik félig, 28-án a 71-ik féltől végig és ezzel a felülvizsgálatok és egyeztetések megejtése után a fősorozás véget ér. A sorozó-bizottság ismételtlen figyelmezteti a sor alá kerülő 1887, 1886, 1885. években születetteket, hogy pontosan jelenjenek meg a kitűzött napokon, mert az elmaradás igen súlyos következményeket von maga után.

— **Általános szabómunkás-sztrájk.** A szabómunkások nemrég benyújtották követeléseiket a mesterekhez, kérdésekre azonban kedvező választ nem nyertek. A szabómunkások kimondták, hogy követeléseik kivívása érdekében sztrájkba lépnek mind azokban a műhelyekben, ahol őket elutasították, még pedig nem egyszerre, hanem amint a viszonyok megkivánják. Két hét óta tart már egész csendben a szabómunkások bérharca. Eddig nyolcvanhét műhelyben nyújtották be követeléseiket és tizenegy műhelyben be is szüntették a munkát. Azokat a munkásokat, akik ezekben dolgoztak, már el is helyezték más műhelyekben, a tizenegy szabómesterre kimondták a bojkottot mindaddig, amíg a munkások követeléseit nem teljesíti. Ezekben a műhelyekben most szünetel a munka. Husz szabómester már megadta a követeléseket.

— **Megakadályozott bombamerénylet.** A szalonkii hatóságok, így jelentik azt onnan érkezett táviratok, bombamerénylet tervét fedezték fel, amely két nagyhatalom konzuljai ellen irányult. A csendőrség tudomására jutott adatok szerint egy bolgár bizottság határozta el a konzulok meggyilkoltatását. A terv végrehajtására görögül beszélni tudó bolgárokat szemeltek ki, hogy így a gyanút a görögökre irányítsák. A letartóztatások során kiderült az is, hogy a banda tagjai a konzulok ellen dinamitmerényletet terveztek.

— **A kiütéses tifusz.** Tegnap a VI. ker. Béke-utca 11. sz. házból egy egész családot szállítottak be a Szent Gellért-kórházba, még pedig Trenner Mária 40 éves napszámosnőt és a gyermekeit: Stefániát (14 éves), Bertát (12 éves) és Viktort (10 éves). Az eset, a tömegességnél fogva erősen fölkelte dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos figyelmét és érdeklődését, ugyanígy, hogy elhatározta a betegség eredő-helyének a kikutatását. Hogy ez megtörténhessen, a vizsgálatot a megbetegedett családnak ez idő szerint a lakóhelyén: a VI. kerületi Béke-utca 11. számú házból kezdte meg. A tiszti főorvos társaságában volt dr. Hajós Béla állami közegészségügyi főfelügyelő is, mint a belügyminiszter kiküldötte. A Béke-utcai házból — amely egyike a legzsúfoltságosabb lakású épületeknek — arról értesült a tiszti főorvos, hogy Trennerné és családja azelőtt az V. ker. Párkány-utca 1429. hrsz. házból lakott. A főorvos tehát itt folytatta a nyomozást és arra megdöbbentő eredményre jutott, hogy a Párkány-utcai ház valóságos fészke a kiütéses tifusznak, amennyiben ott szintén egy egész család fektült — nyomoruságos vaczkokon — ebben a veszedelmes betegségben: Saliga Jánosné 40 éves napszámosnő, valamint három leánya: Erzsébet (17 éves), Mária (14 éves) és Juliska (8 éves). A tiszti főorvos azonnal bevitette ezeket a betegeket a Szt. Gellért-kórházba és a legerélyesebb módon intézkedett nemcsak ennek a lakásnak, hanem az egész háznak a fertőtlenítése iránt. Gondoskodott az iránt is, hogy az egyes lakásokban volt zsúfoltságot megszüntessék. A tiszti főorvosi hivatali jelentése szerint a Szt. Gellért-kórházban 28 férfi- és 44 nőt beteget ápolnak; fölvettek újabban 1 férfit és 7 nőt; meggyógyult 1 férfi és 1 nő. Megfigyelés alatt van 31 férfi és 16 nő.

— **Halálos baleset.** A Zsigmond-téren ma kora reggel egy fuvaros-kocsi agyongázta Dittler Sámuel magánzót. A hetvennégy éves agyastyán ott halt meg az utca közén. A vizsgálat kiderítette, hogy a halálos végű balesetet Viczán János kocsis gondatlansága és hanyagsága okozta. A kocsis ugyanis a bakon reggelizett, a gyeplőt is eleresztette s teljesen a maguk kényére hagyta a lovakat. Amikor aztán az öreg Dittler a kocsit elé került, nem lehetett már megfékezni a lovakat, úgy, hogy Dittler Sámuelen még a kocsi hátulsó kerekei is keresztül mentek. A rendőrség a kocsi letartóztatta.

— **Selyemtenyésztési előadások az ifjuság számára.** A szekszárdi selyemtenyésztési állomás vezetője elhatározta, hogy a selyemtenyésztés általánosítása céljából egy a középiskolai ifjuság, mint a nagyközönség részére nyilvános előadásokat fog tartani szerte az országban. Az első ilyen előadás a fővárosban lesz és pedig az I. kerületi állami főgimnázium nagytermében szombaton, i. hó 21-én este 6 órakor. Az előadást, amelynek tárgya a selyemhernyók élete, a gubók kezelése és a selyemgyártás, Prehal Henrik selyemtenyésztési főfelügyelő fogja tartani vetített képekkel kísérve. Az intézet igazgatósága a nagyközönséget is szívesen látja az előadáson. Belépti, vagy ruhatári díj nincs.

— **A kocsis boszúja.** Még márczius 6-án történt, hogy a Rókus-kórházba bevitték Pirooska Demeter kocsiat, aki Fischer takarmánykereskedőnél dolgozott. A kocsis fején hatalmas seb volt, amelyre nézve azt a jelvilágosítást adta, hogy az istállóban egy ló rugta meg. A seb azonban nem olyan volt, mintha lórugástól származott volna, miért is a rendőrség nyomozást indított. Kiderült, hogy Pirooskát boszúból ütötte meg a czimborája, Demján Sándor kocsis. A minap ugyanis összeveszték s Pirooska Demeter arcul ütötte Demján Jánost, aki erre boszút esküdt. Összebeszéltek Prebela János suhanczsal, aztán megtámadta Pirooska Demeter, aki felkapta a vasvillát s azzal védekezett. Prebela azonban kicsavarta a kezéből a vasvillát és úgy ütötte vele fejbe, hogy Pirooska nyomban összeesett. A rendőrség Prebela Jánost letartóztatta.

— **Életuntak.** A Hernád-utca 27. számú ház felügyelője tegnap este kapuzárás után lövést hallott. Átkutatta a házat, de nem talált semmi gyanúsat. Ma reggel egy lakó a lépcsőházban egy fiatal leány holttestét találta. A leány halántéka át volt löve s mellette hevert a revolver. Ő volt az, aki az este föbelötte magát. Az öngyilkosban Jakab Gyula gépész Margit nevű 17 éves leányát ismerte fel. A leány nyolcz hónap előtt megszökött a szülői háztól s rossz utra tért. Most úgy látszik megbánta a tettét. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Tóth Jenő győri születésű 35 éves úgynök ma reggel Miksa-utca 9. számú lakásán föbelötte magát s meghalt. Tóth, aki az Édeskút ásványvíz-kereske-

désben volt alkalmazva, anyagi zavarokkal küzdött. A minap elbucszott minden ismerésétől és 17-én elment mulatni. Ma reggelig dorbózott. Pityókásan ment haza ma hajnalban s föbelötte magát. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A világlalomról.** C. Leuchs és Tsa nürnbergi kiadócég már nagyon sok szolgálatot tett a kereskedővilágnak kiadványaival, melyek között legnevezetesebb a Czimtar, mely úgy tartalomra, mint nélkülözhetetlenségére nézve egyedül áll az e fajta könyvkiadványok sorában. Rendkívül gondos kidolgozásánál fogva, melyet egyedül a megbízható információknak köszönhet a cég, páratlan közkeveltségnek örvend s nincs nagyobb kereskedés, vagy a kereskedelem körébe vágó szakhivatall, hol egy-két példányát fel ne találhatnók. A múlt hóban jelent meg e könyv tízedik, javított kiadása, amely egyedül a magyar korona országaira (Magyarország, Horvát-Slavonország) és Bosznia, Hercegovina területére szól s magában foglalja mintegy 600 helység, város czimanyagát. Kereskedők, gyárosok, kézművesek, gazdászok, gyógyszerészek, szállodák, vendéglők, kocsimák, nyaraló- és fürdőhelyek, ügyvédek, orvosok, konzulátusok, jegyzők, magán- és államhivatalnokok, egyszerűen a területen élő intelligens ember és fennálló üzlet teljes címzet feltehetően, mert a legjobb, legmegbízhatóbb, hanem azért is, mert ilyen imponáns munka még nem jelent meg a könyvpiacra. A helységek abc sorrendben következnek egymásután s minden helységnél ugyan-csak alfabet szerint, könnyen áttekinthető módon feltehető minden egyes czim, amire a kereskedőnek vagy privátembernek szüksége van. E munka még azért is fontos, mert ezentul nem kell neveltséges összegeket a reklámra költeni, hiszen a könyv útján megszerezük mindazokat a czimokat, amelyeket eddig csak a reklám-hirdetések útján lehetett beszerezni. A könyv kapható C. Leuchs u. Co.-nál Nürnbergben és minden hazai nagyobb könyvkereskedésben.

— **Halálozások.** Csányi Lajosné, szül. Tóth Franciska életének 73-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Kiskunfélegyházán.

Az alig néhány hete elhunyt dr. Mandel Pál volt országgyűlési képviselő családját újabb súlyos csapás érte, dr. Mandel Pál fia Mándi Béla baranyavármegyei földbirtokos pár napi szenvedés után Baranyaszentlőrinczen tüdőgyulladásban meghalt. Az elhunytat Budapestre szállítják és itt helyezik örök nyugalomra e hó 20-án a Kerepesi-úti izr. sírkert halottasházából.

Giorgini olasz szenátor, az ismert toscanai politikus. Manzoninak, a híres regényírónak veje, tegnap a Massa melletti Montignoso-szállóban 69 éves korában meghalt.

Özv. bilkei Pap Lajosné, szül. szenci Fördös Etelka 70 éves korában Szekszárdon meghalt.

Rosenfeld Mayer, a miskolczi izr. hitközség főrabbija, 78 éves korában meghalt.

Eötvös Lajos, a borsod-miskolczi gözmalom hivatalnok, Miskolczon hirtelen meghalt.

— **A Beketow-czirkusz építkezése** a Városligetben már befejezése felé közeledik. A vasszerkezet teljesen elkészült, most építik a díszes homlokzatot és mire ez elkészül, a belső berendezés is helyén áll majd. Közben Beketow igazgató, ki jelenleg Brüsszelben működik társulatával, az új budapesti társulatot szervezi. Az új czirkuszban olyan műsort fog bemutatni, minőt nemcsak budapesti, de egyetlen külföldi czirkuszban sem láttak együtt. Az artistavilág színe-java fog az új czirkusz megnyitásánál közreműködni.

— **Eltűntek.** A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Madarász Pál újpesti születésű 26 éves asztalos, (lakott: Lőrincz-utca 16.). Bodi Flóra hegyei születésű 21 éves cseléd, (Nagyfuvaros-utca 6.). Özevgy Ciaichy Jánosné, született Novotni Erzsébet, budapesti születésű 67 éves magánzónő, (Ó-utca 14.). Szendrey Lajos karczagi születésű 26 éves napszámos, (Rottenbiller-utca 3.). Bicskei Juliánna alsónémedi születésű 13 éves cseléd, (Zrinyi-utca 5.). Bécsből táviratban értesítették a budapesti főkapitányságot, hogy Weisz Stefánia 17 éves munkásnő eltűnt Bécsből. Az a gyanu, hogy Budapesten tartózkodik. Az eltűnteket keresi a rendőrség.

— **Rendőri hírek.** Tolvaj leányok. A rendőrség letartóztatta Steiner Anna és Györgyi Mária csavargó leányokat, akik üzletekben vásárlás ürügye alatt loptak. — Letartóztatták Molnár Mária cselédet, aki lakáskeresés ürügye alatt tőrmekek lopást követett el. — Elgázolás. A Hermina-úti vasúti átjárónál egy negyven év körüli munkás holttestét találták. Valószínű, hogy a bécsi vonat ütötte el. Találtak nála egy Némedy György aláírású levelet, amely Csányi Gyula Lónyay-utca 2. czimre volt intézve. — A Dembinszky-utca 41. számú ház előtt egy kocsi elütötte Standl István négyéves fiút, kinek a lába és karja eltört. A mentők részesítették orvosi segítségben.

— **Zászlók, czimerek,** minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkíméletesebb, 10 fillér.

x Az elektromágneses gyógyítás a legkényelmesebb villamos gyógy módok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindenféle idegzsába, görcsök, csusz és köszvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisztéria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerültség stb. ellen, főképen pedig bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Hönlig Izsónál (IV., Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Marteau és Dohnányi.** Tavaly télen Isaye Jenő és Gönczi Mór érdekes művészi vállalkozásba fogott, amely kitűnően sikerült. Három estén eljátszotta Beethovennek valamennyi (számszerint tíz) hegedű-sonátáját. Az idén Marteau Henrik és Dohnányi Ernő váltotta fel őket ugyanazzal a programmal. A sokat ígérő vállalkozás a főváros zenekedvelő köreiben rendkívül nagy érdeklődést keltett, úgy, hogy ma, a Beethoven-hangversenyek első estéjén sűrű tömegben vonultak fel a Fővárosi Vigadó nagytermében úgy azok, akik valóban értenek a zenéhez, valamint azok, akik abban a színben akarnak feltűnni, hogy értenek hozzá. Amikor Beethoven hegedű-sonátáinak bemutatására olyan kongeniális két művész szövetkezett, mint Marteau és Dohnányi, tisztában lehetünk aziránt, hogy amit ők nyújtani fognak, az a legtekélyesebb, a legeszményibb művészet lesz. És ebben a feltevéssünkben nem is csalódtunk. Csak igazi művészek képesek arra, hogy kivetkőzzenek a saját művészi egyéniségükből és egészen beleolvadjanak abba a nagy szellembe, amelyiknek megnyilatkozását támogatni akarják. Pedig ezt tette ma Marteau és Dohnányi. Nem őket, nem az ő egyéni előadóművészetüket hallottuk ma este, hanem Beethoven szellemének megnyilatkozását. És ez a két előadó művészek legnagyobb érdeme, legfényesebb diadala. Műsoron volt a második (a-dur, 12. mű), tizedik (g-dur, 96. mű) és a hetedik (c-moll, 30. mű) hegedű-sonátája. Nem bocsátkozunk részletekbe, mert az előadásnak nem voltak kimagasló részletei, hanem az a maga egészében mintaszerű és a lehető legtekélyesebb volt. A közönség a szó szoros értelmében visszafojtott lélekzettel és lankadatlan figyelemmel hallgatta, de az egyes tételek után annál vehemensebben tört ki a tapsvihár. Az első estének fényes eredménye után türelmetlenül várjuk a folytatást.

a. k.

(*) **Népszínház.** A nagymama ma este szerepváltással kerül színpadra. Piroskát Abelovszky Margit, Tódorka szerepét pedig Dobi Ferenc játssza. A többi főszerep ezen az estén is Blaha Lujza, Turcsányi Olga, Horváth Jenő, Kürty József, Pázmán Ferenc, Marosi Adél, Izsóné, Veszpréminé és Bálint Béla kezében marad. A nagymama szombaton és vasárnap este is színpadra kerül. Vasárnap délután a Tündérszerelm előadása lesz mérsékelt helyárral.

(*) **Az Akadémia jutalmai.** A Magyar Tudományos Akadémia ma délután Berzeviczy Albert elnöklésével összes-ülést tartott, amelyen Bayer József előterjesztette jelentését a gróf Teleki-pályázatról, amelyet Lévy József és Bánóczy József akadémikus-társaival bíralt meg; ezekhez a Nemzeti Színház részéről Somló Sándor és Mihályfi Károly csatlakoztak.

A pályázatra, amelyért verses formában írott szomorujátékok versengtek, a kitűzött határidőig 21 pályamű érkezett. E huszonegy pályamunka közül — jelölül a pályázati eredmény silányságának — csak négyről lehet azt mondani, hogy elolvasásuk kevésbé nevezhető időlopásnak. A jelentés csak ezzel a négy darabbal foglalkozik kimerítőbben: A Hódító Mihály, az Eszter, az Eufémia és a Honáruló címűekkel. A Honáruló, amelyet a bíráló-bizottság 3 szavazattal 2 ellen jutalmazásra ajánl, csak azért

kevésbé méltatlan a díjra, mint társai, mert párbeszédei elevenek, itt-ott lírai légység van benne, nyelve elég csinos és nem izléstelen. A bizottság a jutalmat azonban a szegényparagrafus felhívásával kívánja ezuttal összekötni. Ez a paragrafus azt mondja, hogy a jutalmat csak azért adják ki, mert a szabályzat kötelezően előírja. A jelíges levelet azonban nem bontják fel. A szerző tetszésétől tesz függővé, akar-e jelentkezni, vagy nem. A jelentésben foglalt javaslatához a teljes-ülés hozzájárult. Endrődi Sándor tett jelentést ezután a Farkas Raskó-jutalomról, amelyre hazafias versművek pályáztak. A beérkezett 41 darab költemény túlnyomó része silány, a többiben is csak itt-ott csillan fel valamelyes kétes érték. A bizottság a jutalom kiadását nem javasolja. A teljes-ülés ehhez hozzájárult.

A Wodianer-jutalmat, amely évente két buzgó és érdemes néptanító rögös pályáját édesíti meg, ezuttal a Heinrich Gusztáv főtitkár előterjesztése jelentés alapján Bányai Jakab nagybecskereki állami elemi iskolai igazgatónak és Vizer János lengyeltői római katolikus felekezeti tanítónak ítélték oda. Ezután Heinrich Gusztáv főtitkár a folyó ügyeket s ezek során a nagygyűlés programját adta elő.

(*) **Növendék-hangverseny.** A Szemere József állami okleveles zenetanár vezetése alatt álló zeneiskola e hó 22-én, vasárnap délután tartja meg a Royal disztermében első növendék-hangversenyét. Zeneköreink nagy érdeklődéssel néznek a főváros legifjabb zeneintézetének első nyilvános hangversenye elé. Jegyek kizárólag az intézet titkári hivatalánál (VI. Király-utca 60. l. em.) kaphatók.

(*) **Színészek közgyűlése.** Az Országos Színészegyesület harmadnapja ülésező kongresszusa befejeztetett. A kongresszusi tagok a tárgysorozat utolsó pontjait felszólalás nélkül, egyhangulag elfogadták.

Elfogadták azt a javaslatot, hogy a színházi törvénykönyv és a szerződési minták revideáltassanak s a modern követelmények és a humanizmus személtartásával létesíttessenek. A szerződésből azonban a zsűri intézménye, amely elé a szerződött tag állni kénytelen volt, töröltessék. A tanács megbízott, hogy ez irányban intézkedjék. Kimondotta a közgyűlés, hogy a színészigazgatók legfeljebb 10 százaléknál gyakorlatost szerződethetnek. Elfogadta a kongresszus azt az indítványt, hogy a kormányhoz felterjesztés intéztessék, hogy a Mozik és Kabaret-Színházak a Színészegyesület nyugdíjalapja javára megadóztassanak. Az igazgató-tanács évi jelentésére került ezután a sor. A jelentés a lefolyt év eseményeiről számol be s bővebben foglalkozik az egyesület színi-iskolájával, amely kielégítő fejlődésről és művészi tekintetben szép eredményről tett tanúságot. Kitűnő eredményt ért el az egyesület irodalmi és színészeti ügynöksége is. A jelentés kiemelt annak fontosságát, hogy a színészet ügye az elmúlt évben a belügyminisztériumból a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba tétetett át s végül elparentálja Bényei István, az egyesület első irodai igazgatóját, akinek hervadhatatlan érdemei voltak az egyesület és a nyugdíj-intézet megteremtése körül. A jelentést Vidor Dezső, Réthi L. Pál és mások hozzászólása után egyhangulag elfogadták. Végül a kérvényi bizottság ügyeit referálta el Halasi Béla előadó. Ennek végeztével dr. Janovics Jenő előnök szép beszédben berekesztette a közgyűlést s megköszönte a tanács elnökének, a tanácsnak és a közgyűlési tagoknak buzgó munkálkodásukat, egyúttal üdvözölve a kultuszminiszter képviselőit, dr. Csathó Károly min. titkárt és gróf Festetics Andor színészeti főfelügyelőt. A közgyűlés az elnök és Ditrői Mór tanácselnök életével véget ért.

Az Országos Színészegyesület központi választmánya ki fogja nyomtatni a közgyűlés jegyzőkönyvét és megküldik azt az egyesület minden tagjának. Az áprilisi tanácsülésre dr. Janovics Jenőt és Kesztler Edét hívták be, mint vidéki tanácsosokat.

(*) **A Vigaszínházban** holnap, pénteken a Tatárjárás, Bakonyi Károly és Kálmán Imre dallamos operettje kerül színpadra, amelynek összes eddigi előadásait az utolsó helyig megtelt nézőtér előtt tartották meg. Szombaton lesz a Tanítónőnek, Bródy Sándor új életképének bemutatója. A címszerepét Varsányi Irén fogja kreálni, akinek játék-társa a földesur szerepében Fenyvesi Emil lesz. Érdekes feladat jutott Hegedűs Gyulának, az öreg tisztelendő személyesítőjének, míg Góth Sándor a káplánt játssza. Nagyobb szerepet játszanak még Haraszthy Hermin, Hegedűs Gyuláné, Komlóssy Ilona, Tihanyi Miklós, Szerémy Zoltán, Tapolczai Dezső,

Vendrei Ferenc; kívülök még a színház több kedvelt művésze működik közre, akik mindannyian a falusi élet jellegzetes alakjait viszik színpadra. Különösen érdekes részlete az újdonságnak az iskolaszéki ülés. A Tanítónőt háromszor egymásután adják: szombaton, vasárnap és hétfőn, azután pedig felváltva a Tatárjárással.

(*) **A Három nejú férj bemutatója.** A Népszínház-Vigopera művész-személyzete már hetek óta készen várja Lehár Ferenc „Három nejú férj” című operettejének bemutatóját. Ezt a színházi eseményt a „Vig özvegy” méltó utódának külföldi diadalai kíséreltetik. A magyar szerző ugyanis személyesen akarja vezetni e szép művének utolsó próbáit és első előadásait, ezt pedig a múlt napokban a „Der Mann mit drei Frauen” berlini premiéré és bécsi jubileuma hátráltatta. Mind a két város közönsége zajosan ünnepelte a szerencsés szerzőt. Itt említjük meg, hogy Lehár Ferenc szerződést kötött a „Theater Wien”-nel, hogy „Vilja, az erdei leánya” címmel új operettet ír. A szövegkönyvet Willner és Bodansky írják idegen eszme után. A darab egyszerre fog színpadra kerülni a Theater an der Wienben, Londonban és Berlinben.

(*) **A Magyar Színház főpróbája.** A Magyar Színháznak holnap, pénteken színpadra kerülő két újdonsága, ifjabb Hegedűs Sándor háromfelvoasos fantasztikus drámája, „A rab” és Verő György egyfelvonásos tréfája, a „Leányező” iránt általános nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében, úgy, hogy a földszinti és erkélypályolyok, valamint a jobb ülőhelyek már a tegnapi napon mind elfogytak.

(*) **Uj asszonyok.** Az Uránia Színház hétfőn színpadra kerülő újdonsága Ráth István Uj asszonyok című darabja: mozgóképei pedig több mint egy órán át szórakoztatják majd a közönséget a feminizmus kérdésével kapcsolatos komoly és mulatságos jelenetekkel.

(*) **Thália a vidéken.** A Thália-társaság vidéki körútján Csáktornyan is tartott két előadást. Előadták Ibsen Nórát és Hebbel Mária Magdolnáját. Mindkét estén a közönség viharos tetszésének adott kifejezést.

(*) **Amerikai írók Budapesten.** Az amerikai íróvilágnak egyik ismert tagja, Miss Lola Smith, a „Leslies Wetkly” és „Franck Munsey Magazin” szépirodalmi lapok munkatársa, a magyar viszonyok tanulmányozása céljából Budapestre érkezett. Az amerikai írók három hónapot marad itt, beutazza az országot, hogy azután képen és írásban közöljön ismertéseket rólunk az amerikai előkelő folyóiratokban.

(*) **Országos színész-est.** Rendkívül lázas munkát fejt ki az országos színész-est rendező bizottsága, hogy a március hó 28-án megtartandó monstre színészmulatság minél fényesebb legyen. A Vigadó összes termeinek felhasználásával három nagy színpadon lesz előadás. A nagy teremben lesz a Vurstli, melynek színpadán a művészi világ következő tagjai fognak fellépni: Ujházy Ede, Szentgyörgyi Márta, Harmath Ilona, Rédey Szidi, Szilágyi Dusi, Szegedy Erzsébet, T. Halmi Margit, Petrás Sári, Tóth Irma, Kőszegi Margit, Tarnay Ernő, Z. Molnár László, Vágó Béla, Diósy Nusi, Somossy René, Gömöri Jenő, Gonda István, Marthon Géza, Follinusz Aurél, Della Donna Eugénia, Tom Butler és Humszti Bumszti. A kis füstös színház (Cabaret) szereplői a következők: Ney Leona grófnő, Petrás Böske, Pázmán Ferencz, Bálint Béla, Marosi Adél, Nagy Gyula, Kálmár József, Ötvös Gitta, gróf Z. Bárdy Gabi, Komlóssy Emma, Berts Mimi, Törzs Jenő, Garas Márton, Hajós Mariska, Szilassy Etel, Jászai Mari, Feld Irén, Halmágyi Anna, Feld Olga, Solti Hermin, Gerő József, Virágh Jenő, Sarkadi Vilmos, Baumann Károly, Rott Sándor. A Rip Theatrum személyzete az alábbi művészi erőkből kerül ki: Kürty Klára, F. Sziklay Szeréna, Turchányi Olga, Horvát Jenő, Kürty József, Környei Béla, Székely Anna, Rátkai Márton, Csontos Gyula, Somlay Artúr, Felhő Rózi, Bokor József, Nagy Jenő, Iványi Dezső, Vákár Vilmos, Vidor Gitta, Bogár Giza, Kápolnay Irén, Tapolczai Dezső, Pethes Imre, Székely Gyula, Tanay Frigyes, Sarkadi Aladár. Éjfél után megjelennek testületileg a budapesti Cabaret-k utáni is. Ezeket kívül lesz tréfás rendőrség, mentők, zálogház, telcsarnok stb. A színházak igazgatói: Sziklay Kornél, Rózsahegyi Kálmán és Szirmai Imre.

(*) **Zügel-kiállítás Budapesten.** Az ismert szobrász- és festőművész, Zügel német professzor műveiből Budapesten kiállítást rendez. Zügel főval egyetemben egy hatalmas kollekciót küld, amelyet a Képzőművészeti Társulat 1908-9. évi nemzetközö, téli tárlatán mutat be a közönségnek.

(*) Az operai pályázat. A kultuszminisztérium által a Királydiakból hirdett 4000 koronás operai pályázat bíráló-bizottsága Mihailovich Ödön, az orsz. kir. zeneakadémia igazgatójának elnöke alatt a következőképp alakult meg: tagjai: Erkel Gyula és Herzfeld Viktor orsz. kir. zeneakadémiai tanárok, Kerner István, az Operaház karnagyja és Mészáros Imre, az Operaház igazgatója.

(*) Argentína. A Magyar Földrajzi Társaság ma este Lóczy Lajos egyetemi tanár elnöke alatt felolvasó-ülést tartott, amelyen Vezényi Árpád Észak-Argentínáról érkezett s sikerült vetített képekben bemutatta ezen vidék jelentősebb és szebb vidékeit.

(*) Kun László szimfoniai matinéja. Vasárnap, e hó 22-én délelőtt 12 órakor tartja meg Kun László zeneakadémiai tanár hetedik népszerű matinéját a Zeneakadémia-palota dísztermében (VI., Liszt Ferenc-tér 12.). A matiné műsora a következő: Wagner: „Egy Faust-ouverture”. Ifj. Toldy László: „Román zenei karra”. Max Regger: Változatok és fuga. (Budapesten először.) Mozart: Szimfonia (G-moll). Jegyek Rózavölgyi és társa és Zipser és König zeneműkereskedőknél, valamint a hangverseny napján a helyszínen kaphatók.

(*) Major I. Gyula április 1-én tartandó hangversenyén Várkonyi Flóris, a Vigopera nagytehetségű tagja egész sorozat újonnan megjelent dalt fog előadni, melyek bizonyára feltűnést fognak kelteni. Major maga folyó hó 22-én új trióját és több új zongoraszerzeményét adja elő Drezdában, 29-én pedig visszaérkezik, hogy Kemény és Schiffer zeneakadémiai tanárokkal még az utolsó kamarazene-próbákat megtartsa. Jegyek az április 1-én tartandó hangversenyre kaphatók Méry Bélánál.

(*) Vidéki bemutató. A keszthelyi városi színházban most mutatta be Szilágyi Dezső színtársulata Lányi Viktornak „A piros szegfű” című háromfelvonásos bohózatát. A darab az apróhirdetések után összekerült szerelmeiket teszi neveltség, fordulatai s kacagató helyzetei állandó derűségben tartották a közönséget.

(*) Kardalosos kabaré-estélye. A Színházi Kardalosos Országos Szövetsége e hó 22-én (vasárnap) a Putzer-féle vendéglőben (Aréna-ut) táncszal és monstre-hangversenyyel egybekötött nagy kabaré-estélyt rendez, melyen a fővárosi színházak művészei és művésznői működnek közre. Jegyek egy koronáért kaphatók a színházak kardalosainál és a Riviera-kávéházban (Aréna-ut 19.).

EGYESÜLETEK.

(—) A Lipótvárosi Kaszinó közgyűlése. E hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a Lipótvárosi Kaszinó palotája dísztermében közgyűlést. Báró Bánffy Dezső elnök fog elnökölni a közgyűlésen, amelynek tárgysorozatán szerepel különféle jelentéseken kívül, Lányi Leónek tiszteletbeli elnökké való megválasztása, a tisztikar egy részének megválasztása és a választmány kiegészítése. Kaszinói körökben a közgyűlés iránt igen nagy az érdeklődés.

(—) A Szent-István-Társulat felolvasó ülése. A Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztálya ma délután 5 órakor rendkívül látogatott ülést tartott, melynek főtárgyát dr. Áldásy Antal egyet. m. tanárnak A görög bucsu kérdése a bázeli zsinaton című felolvasása képezte. A mindvégig élénk figyelemmel kísért felolvasás nagy tetszésben részesült.

(—) Az adóreform és a köztisztviselők. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete már régebben egy bizottságot küldött ki annak megállapítása végett, hogy az új adójavaslatok a tisztviselőkre nem sérelmesek-e. Ujabbán pedig a budapesti köztisztviselői pénztintézetek kebelében indult meg ez irányban mozgalom. A különböző egyesületek megbízottai tegnap közös értekezletet tartottak az I. Magyar Áll. Tisztviselőegylet Albrecht-uti palotájában. Benedek Sándornak, a közigazgatási bíróság ítélőbírájának elnöke alatt, aki a „Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója” című munkájában már rámutatott arra, hogy a köztisztviselők hitelviszonyait adókedvezmények nélkül rendezni nem lehet. A közös értekezleten kitént, hogy a tisztviselők az adóreformmal általában meg vannak elégedve s csakis a jövedelmi adófokokozatok enyhítése, a családi házak adójának leszállítása s a tisztviselői pénztintézetek adómentessége iránt tétettek indítványok.

E tárgyban a kormányhoz emlékiratot fognak benyújtani, melynek elkészítésére bizottságot küldtek ki. A mozgalomba bevonják az összes tisztviselői egyleteket és pénztintézeteket.

(—) A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete a következő kimutatást küldi jótékonycélú sétahangversenyéről, melyet márczius 8-án rendezett a Vigadó termében: Az összbevétel 2939 korona, melyből 974 korona összköltség levonásával maradt 1965 korona tiszta jövedelem. Ebből 171 korona 40 fillér adományt képez, mely a következőktől folyt be: Hatvani Deutsch Sándor 20 K, Neumann Arminné 15 K, Jászai Mari 15 K, Damjanich Jánosné 10 K, Ziperovszky Károlyné 10 K, Latinák Gyula 10 K, szabócsi Polyák Béláné 10 K, malomszegi Elek Pálné 10 K, Klauzál Gáborné 10 K, Heltai Jenőné 9 K, Dobóczy Ignáczné 5.40 K, Szegeffy Emmy (Fiume) 5 K, Szilassy Istvánné 5 K, ráczalmási Pajzs Gyuláné 5 K, Székács Tivadarné 5 K, Adlerné Bancalári Hedvig 5 K, Kordinné Vajda Kláudin 4 K, Rudolf Aranka 3 K, dr. Reiner Edéné 3 K, Neogrady Antalné 2 K. A Batthyány Gézné grófné egyet. védnök palotájában megtartott választmányi gyűlésen a választmányi köszönetet szavazott úgy a jószívű adakozóknak, valamint Gruz Albertné alelnöknek, továbbá Klauzál Gáborné, Zemplény Gyuláné és Strelisky Sándorné választmányi tagoknak, mint akik fáradságot nem ismerő buzgóssággal sikerrel vitték az árvák javára rendezett sétahangversenyt. A választmányi gyűlésen résztvettek gróf Batthyány Gézné pártfogónő, gróf Pálffy-Daun Lipótné és Gruz Albertné alelnökök, Adler Antalné, Bálint Sándorné, Blazsejovszky Károlyné, Klauzál Gáborné, gróf Königsdorf Eberhardné, Pulszky Ferencné, Sárcevicz Betti, Strelisky Sándorné, Véber Ottóné, Vig Albertné és Zemplény Gyuláné választmányi tagok.

(—) Magyar sütők szervezkedése. A Magyar Sütők Országos Egyesülete legutóbb tartott ülésében foglalkozott a pénzügyminiszter által összehívott drágasági ankétával s mivel sérelmesnek találta, hogy az ankétán őket mellőzték, egy bizottságot küldtek ki ennek orvoslására, illetőleg a sütők szervezésére. A kiküldött bizottság a napokban Steiner Gyula elnök vezetése alatt felkereste Szabadka, Szeged és Temesvár sütőit és szervezkedésre hívta fel őket. A sütők a felhívást magukévá tették és csatlakoztak a szövetséghez. A bizottság a jövő hét elején ismét több nagyobb várost keres fel.

(—) Százezer korona az állami altiszteknek és szolgáltnak. A Magyar Állami Altisztek és Szolgák Országos Nyugdíjpótló-Egyesülete most ülte meg fennállásának tízéves jubileumát. Az egyesület tevékenységének és buzgalmának legvilágosabb bizonyítéka az, hogy ezalatt az idő alatt nyugdíj, temetési költség és árvák neveltetésének céljaira majdnem százezer koronát fizetett ki tagjainak.

(—) A Feministák Egyesületének közgyűlése. Vasárnap, e hó 22-én délelőtt 10 órakor tartja közgyűlést a Feministák Egyesülete (V. Mária Valéria-utca 12.)

FŐVÁROS.

() A tanácsból. A tanács ma intézkedett a légszeszgyárak próbabecslésére kiküldött bizottság jelentésének kinyomatása iránt. — Elrendelte továbbá a VI. ker. Lehel-utca és Aréna-ut rendezését. — Engedélyt adott az országos református egyetemes konventnek a VII. ker. Abonyi-utczában emelendő kétemeletes színház építésére. — A Gizella-tér rendezése ügyében hozzájárult az építési hetes bizottság javaslataihoz. — A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet felkérte a tanácsot, hogy a néhai Mechwart András érdemeinek maradandó emlékké váló megörökítésére kiküldendő bizottságban képviseltesse magát. A tanács Heuffel Adolf középítési igazgatót küldte ki. — A Villand testvéreknek megadta a Tattersallban épített cirkusuzra a használati engedélyt. — Utasította a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a VI. ker. Lehel- és Taksony-utca sarkán létesítendő elemi iskola részleges terveit és költségvetését mielőbb mutassa be. — Az Iparügyi bizottság javaslatára a tanács felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, hogy a trágya kifuvározása vasárnapokon reggeli 8 óráig megengedtesse. — A kerepesi-uti temető árkaos sírboltjainak egyik kupolájában elhelyezendő fúvegmozaiik színes kartonjait Dudics Andor festőművész elkészítette, a tanács a kartonokat alkalmasoknak találta a kivitelre és azokat ma átvette.

() Budapest város-építése művészi szempontból. Palóczy Antal tanár érdekes felolvasást tartott ma este a Magyar Építészek Szövetségében a főváros építéséről.

Művészi szempontból — ugymond — inprodnktív és meddő volt a város-építés a múlt század második felében. A jelenlegi város uthalózatát elemeire bontva, fejtegeti az utak, utcák, közterek szépségét és művészi térhatásainak a föltételeit és elismeri a tér-művészetet; szól az utcák és közterek/úthátásában föllépő tényezőkről. Kiemeli, hogy a terek alakításában homorúságot követel a művészet. Tartózkodni kell a túlságosan hosszú egyenes utaktól és egyenesen kell hajlított és egyenes utakat fölvenni az uthalózatba. A szépnek emez elemi tételei ellen Budapestben igen sokat vétettek és még ma is vétenek. Noha egyes alkotásainkról — művészi szempontból — dicsérettel, sőt elragadtatással lehet szólni, általában meglehetősen alacsony a színvonala a város-építésünk művésziességének. Ennek a jövőben másként kell lennie, de erre elsősorban új város-rendező bizottság kell és pedig mennél előbb.

() Szétszedhető barakkok a Szent László-kórház területén. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter értesítette a főváros hatóságát, hogy nincs kifogása az ellen, ha a Szent János-kórház területén levő és a belügyminisztérium tulajdonát alkotó Döcker-féle 20 ágyas barakkot a Szent László-kórháznál állítják föl. Az iránt, hogy az Angyal földön levő állami elmeegógyító intézet területén álló két ilyen barakkot hasonló célból átengedjenek, már intézkedett a miniszter és fölhívta Bárczy István polgármestert, hogy a barakkok szétszedése, elszállítása és a Szent László-kórház területén való föllállítása iránt intézkedjék.

() Kövezés és csatornázás. A tanács a következő munkálatokra hirdet árlejtést: A VI. ker. Mohács-utca és Lehel-tér egy részének a csatornázására, a VI. ker. Szent László-u. és VIII. ker. Vas-u. csatornázására, a VI., Erzsébet királyné-ut, a VI. ker. Mohács-u. és Lehel-tér, a IX. ker. Földvár-u. kövezésére. A vonatkozó ajánlatokat április 14-ikéig lehet benyújtani a főváros középítési ügyosztályához.

() Jótékony adomány. A Magyar Általános Biztosító Társaság jubileuma alkalmából 12.000 koronát adományozott a fővárosnak tűzoltói automobilgép beszerzésére. A tanács az adományt köszönettel fogadja és intézkedni fog a gép beszerzése iránt.

SPORT.

() Santelli Italo lovag vívóakadémiaja. Santelli Italo loagnak pénteken a Vigadóban tartandó vívóakadémiáján Galante Guiseppe, Sanzi Guiseppe és Busconi Mario olasz amatőrön kívül részt vesznek újabb értesülés szerint Schlotzer Gáspár, Melichar Othmar, volt bécsujhelyi katonai vívómester, most a Vén Fiúk Clubjának mestere, ki ez alkalommal mutatkozik be először a nagyközönségnek, továbbá dr. Gerentsér László, a BEAC. mestere, Armentani szegedi és Sanezi Lionello budapesti mesterek. Armentani Antonio baritonista a szünetben az „Álarcosbál” és „Traviatta” operákból fog néhány áriát énekelni. Az akadémia után társasvacsora lesz a Hungária-szállóban.

() A vasárnapi ezüstlabda-mérkőzés. Az utolsó másfél évi labdarugó mérkőzések között érdeklődés szempontjából a Magyar Athletikai Club és a Ferencvárosi Torna Club találkozója mindig kimagasló esemény volt. A hirtelen formaváltozások váratlanúsága mindig meglepő eredményekre vezetett. A két egyetemen szinte szenzációs eredményű találkozója volt ugyancsak az ezüstlabda-mérkőzésben 1907 nyarán, mikor a MAC. 8:0 arányban győzött a FTC. akkor nagy formában levő csapata felett. Hogy az akkori bajnok egyetemen ez csak pillanatnyi kondíció hanyatlása volt, bizonyította az a körülmény, hogy az e mérkőzést követő héten a bajnoki találkozásban a magyar football közönség páratlan érdeklődése mellett óriási erőfeszítések után a két csapat 3:3 arányban eldöntetlenül végzett. Az őszi bajnoki találkozás eredményét a tavaszi eredmény teljesen kiegyenlítette és a két csapat most ismét az erőkülönbség meghatározására törekszik. Mindkét csapat ezidőszent magas kondícióban van. Minden jel óda mutat, hogy a vasárnapi mérkőzés, mely a Margitszigeten fog lefolyni Hajós Alfréd bíró vezetése mellett, oly sportélményt fog nyújtani, amely sokáig emlékeztetés marad.

TÖRVÉNYSZÉK.

A Polónyi—Lengyel-pör.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 19.

A kir. Kuria első büntető tanácsa Bernáti Géza elnöklete alatt ma összeült, hogy a Polónyi—Lengyel-pörben Polónyi Géza bíróküldési kérelme tárgyában határozzon. A Kuria holnap déli tizenkét órakor hirdeti ki a határozatát.

Polónyi a bíróküldést azon a czímen kéri, hogy a budapesti esküdtbírótság, mely főképen demokratákból alakul meg, vele szemben, aki a demokratákkal hadilábon áll, a legnagyobb mértékben elfogult s így féltő, hogy nem fog igazságos ítéletet hozni. Annak az igazolására, hogy a szervezett fővárosi demokraták milyen gyűlölettel vannak eltelve, körülbelül hetven újságot csatolt kéréséhez.

Lengyel Zoltán a bíróküldési kérvényre ellenindítványt tett, melyben a bíróküldést ellenzi s ugyancsak több újságpéldánnyal igazolja, hogy neki is mennyit kellett szenvednie az ugynevezett kormányparti sajtótól. Az ügyet a Kuria Valka bíró referálta, aki elsőbbséget adott a rágalmazási pört ismertette. Pontonként felsorolta azokat a vádakokat, melyekkel Lengyel Zoltán inkriminált cikkében Polónyi Gézát illette.

Első ezek között a Cséry-ügy. E vád szerint Polónyi állítólag mint fővárosi bizottsági tag titkos megbízottja volt idősb és ifjabb Cséry Lajosnak, akik szerződéses viszonyban állottak a fővárossal s akiknek érdekében a közgyűlésen többször felszólt.

A második vád az, hogy Polónyi a Dunagőzhajós-társaság parthéberleti szerződésének meghosszabbításáért a társulattól tízezer forint jutalmat kapott.

A harmadik vád szerint titkos ügyésze volt a villamos vasúti társaságoknak, akiknek érdekében a főváros közgyűlésén felszólt.

A negyedik vád az, hogy a Gschwindt-gyár kitélepitését pénzért támogatta azzal, hogy kijárta, hogy a főváros a kényszer-kitélepitést kimondta.

Az ötödik vádpont az, hogy mint Beke Erzsébet képviselője megszerezte a gróf Nákó fiúmei kormányzót, akit botránnyal fenyegetett meg.

A bíróküldésről először az ügyészség nyilatkozott, kijelentvén, hogy az adatokkal támogatott kérelmet megokoltak tartja.

A vádirat beadása után, miután Lengyel Zoltán kijelentette, hogy kifogással nem kíván élni, a büntetőtörvényszék, mint esküdtbírótság a kérelmet a Kuria elé terjesztette.

Miután a bíróküldési kérelmet szó szerint való szövegében felolvasták, az előadó szemelvényeket olvasott föl a kérvényhez mellékelt hírlapokból, különösen a Népszavából, a Budapesti Naplóból, a Magyar Szóból s a Napból, melyek annak idején féltelenül támadták és bűnös manipulációval vádolták a volt igazságügyminisztert. Ismertette ezután az előadó Lengyel Zoltán ellenindítványát, mely azt mondja, hogy a budapesti esküdtbírótság teljesen megbízható s hogy a vidéki esküdtbírótság sokkal könnyebben befolyásolható, mint a fővárosi. A kérvényéhez mellékelt újságcikkkel pedig azt kívánja bizonyítani, hogy a sajtó őt is hevesen támogatta.

Felolvasták ezután a koronaügyész indítványát. A koronaügyészség azt indítványozza, hogy a budapesti esküdtbírótság helyett a pozsonyi, vagy a győri esküdtbírótság delegáltassék. Indítványában a koronaügyészség elsősorban megjegyzi, hogy Polónyi arra az állítására, hogy Heltai Ferenc, Vázsonyi Vilmos s Sándor Pál tervszerű hájszát indítottak s erre gyűjtést rendeztek, semmiféle bizonyítékot nem szolgáltatott s ugy kérelmének ez a része figyelembe nem vehető. De főforog az a valószínűség, hogy az esküdtteket Polónyival szemben az antipátia, vagy a szimpátia fogja vezetni. Mert ebben a pörben nemcsak hogy a fővárosi polgárság érdeklődése a legnagyobb mértékben föl van kelve, de ez az érdeklődés elfogulttá is tette a polgárságot, melyből az esküdttek kikerülnek. Ehhez járul, hogy a polgárság a sajtó szuggesztív hatása alatt áll.

A Kuria holnap déli tizenkét órakor hirdeti ki a határozatát.

§ A Magyar Jogászegyletben e hó 21-én este 6 órakor magánjogi vitaestét rendeznek. Az eszmecsere tárgyai: 1. Mennyiben kötelezzen kártérítésre a joggal való visszaélés? Előadó: dr. Wittmann Ernő. 2. A jó erkölcsökbe ütköző szerződés tényállásának elhatárolása. Előadó: dr. Löw Loránt.

§ Achim L. András pöre. Achim L. András volt csabai képviselő ellen a Paraszt Újságban irt cikkeiért, nyomtatvány utján többszörös osztályellenes izgatás, rágalmazás és becsületsértés miatt emelt vádat a nagyváradi kir. ügyészség az esküdtszék négy napon át tárgyalta s ma este Váry Albert ügyész vádbeszéde és Várady Zsigmond védelme után az esküdték az eléjük terjesztett nyolcz kérdésre nemmel felelvén, a bíróság Achim L. Andrást nem bűnösnek nyilvánította és ennek folytán felmentette.

§ Megvádolt szobaur. A budapesti büntető törvényszék dr. Jamnitzky bíró elnöklete alatt ma tárgyalta Duschinszky Oszkár husz éves irodai gyakorlatnok megfertőzési bűnyüvét. Duschinszky 1904. évi szeptember 1-től 1907. évi június 30-ig mint albérlő özv. D. J.-nél lakott. A fiatal szobaur és háziasszonyának tizenhárom éves Mária nevű leánya között benső szerelmi viszony keletkezett, amely nem maradt következmények nélkül. A fiatal tizenhárom éves gyermekleány anyja lett s a mult év november 30-án szerencsésen egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A mai főtárgyaláson, mely zárt ajtók mellett folyt le, a feljelentő özv. D. J.-né dr. Soós Béla ügyvéd képviselte, a vádlott irodai gyakorlatnok Bródy Ernő ügyvéd védte. A tárgyaláson a kis leány anyjának a vádlottal történt szembesítése alkalmával kínos jelenet játszódott le. A gyenge, beteg külsejű s testi fogyatkozásban szenvedő D.-né a bíróság szemeláttára hatalmas pontot adott a vádlottnak, aki egy erősebb sértő kifejezést használt vele szemben. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után, amelyen közel husz tanu hallgatott ki, Duschinszky Oszkárt felmentette az ellene emelt vád alól. Az ügyész a felmentés miatt felebbezett.

§ A beregszászi pör. A beregszászi esküdtszék ma folytatta Dávid Márton és társai ügyében a főtárgyalást. A mai nap folyamán egész nap a tanukat hallgatták ki, akik részben a vád, részben a védelem tanúi voltak. Vallomásuk akörül forgott, hogy merre és hol látták Dávid Mártont és fiát a gyilkosság napján. Néhány tanu a Spitz és Dávid közti viszonyról tett vallomást, továbbá előadták, hogy Spitz hihetd uzsorása volt a megyének. A tanuk kihallgatását holnap folytatják.

§ Békés elintézés. A Népszava 1906. évi május 23-án megjelent számában „A néppárt bankja” című közleményben azt írta Horváth Béla banktisztviselő, hogy a Vas—Zalamegyei Takarékpénztárnál, amelynek egyidőben hivatalnok volt, 20,000 koronát elikkasztott. A közlemény miatt Horváth Béla rágalmazási sajtópört indított a cikk szerzője, Varga Ferencz aradi gépmester ellen. Mára volt kitűzve ezen ügyben az esküdtszéki főtárgyalás Sárkány bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádlott nem jelenvén meg, helyette védője, dr. Ladányi Ármin kijelentette, hogy a cikket téves információk alapján írta meg Varga s ezért hajlandó sajnálkozását kifejezni s bocsánatot kérni. Dr. Zboray Miklós, a panaszos ügyvédje ezen kijelentést elégtételül elfogadta s a panaszt visszavonta, mire a bíróság megszüntette az eljárást.

§ Jogos önvédelem. Dzsája Gerő tököli gazdaember egy ottani vendéglőben belekötött dr. Mezei Jenő körorvosba, s ezt jött-ment vigéznék nevezte. Dr. Mezei nyomban meg akarta torolni a sértést, de a vendéglő többi vendégei ettől visszatartották. Dzsája ezen vérszemet kapott s megismételte sértégetéseit s most már ő lépett fel támadólag dr. Mezeivel szemben, aki erre ököllel úgy orron vágta, hogy orrcsonttörésben 20 napig gyógyuló sérülést szenvedett. Dzsája Gerő panaszára a pestvidéki kir. törvényszék ma vonta felelősségre súlyos testi sértésért a körorvost. A tárgyaláson a vádlott körorvos el-

() A másodosztályu bajnokság döntő-mérkőzése. A másodosztályu bajnokság legérdekesebb egyuttal döntő küzdelme március hó 22-én, d. u. ¼ órakor lesz Lágymányoson. A 33-as Football-Club, amely eddig összes ellenfeleit nagy stílusban győzte le, kerül szembe a Nemzeti Sport-Club óriási javuláson keresztül ment csapatával. Mind a két csapat a bajnoki mérkőzésen kívül is szép szerepet játszott a jobb első osztályu csapatokkal vívott mérkőzésekben is.

() Országos junior birkózó-verseny. A Magyar Athletikai Club által Budapesten március hó 29-én, vasárnap és esetleg a megelőző napon rendezendő junior birkózó-verseny feltételei: 1. A versenyben résztvehet minden magyarországi sportegylet amatőr tagja. 2. Mind három súlycsoport számára külön verseny rendeztetik. 3. A versenyen a M. A. Sz. általános és birkózó szabályai érvényesek. 4. Nevezési díj: 4 korona. A MAC. tagjai tétet nem fizetnek. 5. Nevezési zárlat március hó 23. (hétfő). Nevezések Lauber Dezső, a MAC. titkára czimére küldendők. (VIII. Eszterházy-utca 36.). 6. A verseny színhelye a Nemzeti Lovarda. További tudnivalók később fognak közzéírni tétet. 7. A nevezésnek tartalmaznia kell a nevező nevét, polgári állását, súlyát, az illető egyesület nevét, melynek színeiben indul és a tétet. Tét nélküli nevezések figyelembe nem vétetnek. 8. Díjazás: minden súlycsoport győztese a MAC. ezüstérmét és tiszteletdíját nyeri, a második ezüstérmét, a harmadik bronzérmét. 9. Több induló esetén a harmadik is ezüst érmét, a negyedik bronzérmét nyer. 10. A rendező egyesület a nevezéseket indokolás nélkül visszautasíthatja.

() A bécsi üggető-meeting mai harmadik napjának eredménye a következő:

I. Wiedersheim-Rennen. Díj 2000 korona. Táv 2200 méter. Gold Maid első, Drache második, Sport harmadik. Indultak még: Cerber, Damisca, Mayboy, Coralla, Ischl, Busserl, Deák, Elemér, Babám. Tot.: 10:47. 20:44, 77, 106.

II. Preis von Koritschan. Díj 2600 korona. Táv 2600 méter. Charley első, Daisy második, Tutti frutti harmadik. Indultak még: Mintusch, Bandit. Tot.: 10:19. 20:28, 37.

III. Adria-Preis. Díj 3000 korona. Táv 1700 méter. Excellenz első, Jeanette második. Tot.: 10:23.

IV. Preis von Moskau. Díj 3000 korona. Táv 2500 méter. St. Valent Vincent első, Levente második. Indultak még: Botha, Virginia Jay. Tot.: 10:45. 20:43, 32.

V. Pann-Rennen. Díj 2000 korona. Táv 2100 méter. Erlin első, Johanna L. második, Dongó B. harmadik. Indultak még: Hedi Foster, Nebulo, Flower. Tot.: 10:37. 20:42, 39.

VI. Preis von St. Pölten. Díj 2300 korona. Táv 2500 méter. Baroness I. első, Lucretia második, Jansen harmadik. Indultak még: Nikolo, Matador, Draga II., Darabant, Alba, Norma, Ister. Tot.: 10:58. 20:37, 31, 42.

VII. Urkocsis-verseny. Díj 2000 korona. Táv 3300 méter. Mr. Oskar Kedvencz—Madár P. első, Donau—Gölsenthaler második, Ameryka—Dorotheum harmadik. Indultak még: Frau Leopoldine—Nachtliaker, Hernals—Wanda, Krieou—Michel Warwick, Ekes—Szikra P., Doris Allen—Hofdame, Barbara Allen—Fényes. Tot.: 10:155. 20:86, 53, 49.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolkórban szenvedő gyermeküknek adják. A **SCOTT-féle Emulsió** eltűnő gyorsan izmosítja a gyermeket, erősíti csontokat és elősegíti fejlődésüket. Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és görge ember, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztii.

Egy eredeti üveg ára K 2.50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz** az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

mondta, hogy jogos önvédelemből inzultálta a panaszt, mert észrevette, hogy Dzsája meg akarja őt támadni. A bíróság Mezei Jenőt jogos önvédelem czimén felmentette a súlyos testi sértés vádjáról. A sértett a felmentő ítélet ellen felebbezett.

KÖZGAZDASÁG.

A Hitelbank közgyűlése.

Budapest, márczius 19.

Negyvenedszer gyűltek ma egybe a Magyar Általános Hitelbank részvényesei abból a célból, hogy a rendes közgyűlésen foglalkozzanak a bank működésével. Minden külsőség, nagyszabású ünnepség mellőzésével ülte meg ez az elsőrangú intézet jubileumát, de a legméltóbban jut kifejezésre a bank negyvenedik esztendőjének munkája abban a mérlegben, amely ma került előterjesztésre s amely minden ízében az intézet fényes prosperitásáról ad számot.

A mérleg megállapítására hivatott igazgatósági ülés után már volt alkalmunk a lefolyt év kiváló eredményével foglalkozni s azt méltatni, így most csak azokra az eseményekre térünk ki, melyek a közgyűlés alkalmából végbe mentek.

Ezzel a jubiláris közgyűléssel kapcsolatban ünnepelték Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, elnök-vezérigazgató harmincz éves évfordulóját is. Harmincz éve annak, hogy Kornfeld belépett a bank kötelékébe s ha az az ováció, melyben őt részesítették, nem nyilvánult meg szélesebb keretben, annak bensősége és melegsége mindenütt, ahol az elnök-vezérigazgatót ismerik, azt a benyomást kelti, hogy egy jól megérdemelt ünneplésben részesül egy, az ország határain túl is ismert kiváló egyéniség. Kornfeld Zsigmond érdemeit a mai közgyűlésen gróf Zichy Nándor igazgatósági tag méltatta a jubileum alkalmából, kiemelve az intézetnél eltöltött harmincz esztendőn keresztül elért fényes eredményeket, amelylyel Kornfeld a bankot felvirágoztatta.

Ezen az ülésen ejtették meg a választásokat is. A közgyűlésen Kornfeld Zsigmond elnökölt. Beválasztották Kornfeld Zsigmondot, akinek mandátuma lejárt, Klein Gyulát (új tag), Lukács Józsefet (új tag). A felügyelő-bizottságba választottak pedig: lovag Ahsbals Leó, Huszár Adolf, Kerntler Ferencz és Havassy Dezső; a legutóbbi — amint már jeleztük — új tagként választott meg.

A közgyűlés után tartott igazgatósági alakuló ülésen az igazgatóság elnökéül Kornfeld Zsigmond, alelnökéül pedig gróf Zichy Nándor és lovag Herz Gyula újból megválasztottak.

A mai közgyűlésnek még egy figyelemreméltó eredménye van és pedig a tisztviselők nyugdíjalapjának megváltoztatása. Az Egyetértés volt az első, mely már hónapokkal ezelőtt megemlékezett a bank és az elnök jubileumáról és jelezte, hogy azzal kapcsolatban az intézet mit szánt tisztviselőinek a nyugdíj-ügy új rendezésével. Konstatálhatjuk, hogy a bank a legnagyobb jóakaratot tanúsította ezuttal is tisztviselőivel szemben. A közgyűlés az igazgatóság javaslatát elfogadta s e szerint az emelés husz százalékot tesz ki, vagyis a befizetés vagy a nyugdíjigény kiszámításának alapja az eddigi 100% helyett 120%. A mindenkori fizetésemelés 50%-át az alkalmazottak, annak 70%-át, valamint a 2½%-os pótbefizetést az intézet fizeti.

A közgyűlés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A Magyar Általános Hitelbank ma délelőtt tartotta meg Kornfeld Zsigmond elnöklésével negyvenedik rendes közgyűlését, amelyre 51.200 részvényt tettek le. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből kiténik, hogy 1907. évi mérleg 7.744.640 korona tiszta nyereséggel zárul, ami az előző évihez képest 1 millió 497.265 koronányi emelkedést jelent.

A jelentés utal azután a megzavart kedvező gazdasági viszonyokra; e zavarok valamennyi tekintetben jöhető gazdasági területen éreztették hatásukat. Az ismert események Amerikában és az ezek nyomán a nyugoti pénzpiacokon beállott visszási állapotok, a vezető iparosállamokban csaknem minden

üzletág konjunkturájának tapasztalható ellanyulása, tőzsdeváltságok egyes országokban, mint az Egyesült-Államokban és Olaszországban; mindez hozzájárult oly helyzet megteremtéséhez, amely még azokban az államokban is, melyeket az említett körülmények nem közvetlenül érintettek, barátságatlan, sőt bizonyos fokig ijesztő jelleget ölteni látszott. Nemcsak pénzsűke és pénzdrágaság állott be, hanem a tőke nagy részének majdnem minden átmenet nélkül bekövetkezett tartózkodása további hitellezéstől annál érezhetőbbé vált, mert tagadhatatlan, hogy az azt közvetlenül megelőző időszakban a hitelélet egész vonalán oly optimizmus uralkodott, amely hitelek engedélyezésében eddigéig alig tapasztalt könnyedségre vezetett. Hazánkban ehhez még az a szomorú tény járult, hogy természetünk a mezőgazdaság legfontosabb ágaiban jelentékenyen a közepesen alul maradt. Az élelmiszereknek általános megdrágulása az összes néposztályok létfeltételeit jelentékenyen megnehezítette és természetesen a munkabérek emelkedésére vezetett, mely utóbbi körülmény az általa érintett vállalat versenyképességére benyújtólag hatott. Megnyugvással és örömmel emeli ki mindamellett a jelentés, hogy gazdasági életünkben mindeddig aggasztó és akut következmények nem állottak be és közvetlen bajoktól immár tartanunk nem kell. Az intézet kötelességének tartotta e nehéz időkben minden lehetőséget megtenni oly fizetési zavarok elhárítására, amelyeket nem tárgyi körülmények, hanem hirtelen és indokolatlan hitelmegvonások idéztek elő. Kívánatos volna, hogy a lefolyt év tapasztalatai az összes tényezők emlékeztetésben megmaradjanak. Az esetelt viszonyok közt az intézet tevékenységének egyik fontos ága egészen meddő maradt: közvetítő szerepe az értékpapírok piacán ugy befektetési értékekben, mint részvényekben elenyészően csekély volt. A múlt év őszén Magyarország és Ausztria között újabb tíz évre megkötött gazdasági egyezmény e terén is kedvezőbb kilátást nyújt. A jelentés ezután beszámol a folyó üzletről s konstatálja, hogy az elmúlt év nagyobb szindikátusi üzletek lebonyolítására nem nyújtott alkalmat. Mindamellett felemlítendőnek tartja az igazgatóság, hogy Urikány-Zsilvölgyi Kőszegvár r.-t.-i és Szabadalmi r.-t.-i részvényeket értékesítette és ezen szindikátusokat feloszlatta. Továbbá az 1906. évi 260.000.000 márká n. é. 3½%-os német birodalmi kölcsön és 300.000.000 márká n. é. 3½%-os porosz konzol, valamint az 1907. évi 400.000.000 márká n. é. 4%-os német birodalmi és porosz kincstári jegyek átvételi üzletében vállalt részesedései elszámoltattak és az ez évi mérlegbe beállítottak. Ezeket kivül a folyó év elején befejezést nyert az 1906. évi 130.935.000 korona n. é. 4%-os osztrák koronajáradék kibocsátási üzlete. Az ezen üzletből eredő igen csekély nyereség elszámolása a folyó év mérlegének marad fentartva. A Fatermelő r.-t.-nak, a Franklin-Társulatnak és az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya r.-t.-nak múlt évi jelentésben említett alaptőkefelemelésén kivül a lefolyt évben a Kartonnyomóipar és Textilkereskedelmi r.-t. Fürst Jakab és Fiai, valamint a Magyar Pamutipar r.-t.-nak és a Kőolajfinomítógyár r.-t.-nak a folyó év első hónapjaiban elhatározott alaptőkefelemeléseiben résztvett a bank, ami által eddigi birtoka e társaságok részvényeiben megfelelően növekedett. Ipari vállalatok alapítása terén alkalma volt az igazgatóságnak a lefolyt évben tevékenységét folytatni. Így résztvett a Pannónia Kender- és Lenipar r.-t., az Egyesült Magyar Hajlított Fabutorgyárak r.-t., az Egyesült Osztrák Hajlított Fabutorgyárak r.-t., a Dunántúli Kőszénbánya r.-t., a Mezőgazdasági Szeszipari és Kereskedelmi r.-t. alapításában és ezen társaságok részvényeiből mérsékelt mennyiséget megszerzett. Nemi részesedést vállalt továbbá az Austro-Orientalische Handels A. G. és a „Zinkhütte und Bergwerks A. G. vorm. Dr. Lowitsch & Co.” című társaságokban. Részesedései a különféle kőolajvállalatok, a Danubius Hajó- és Gépgyár r.-t., a Hidegkut-Tamási Helyiérdekű Vasut r.-t., a Kaposvár-Mocsoládi Helyiérdekű Vasut r.-t., a Hungária Egyesült Gőzmalomok r.-t., a Mezőgazdasági Ipar r.-t., a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára, az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya r.-t., a Ganz-féle Villamossági r.-t., a Beocsini Czemtygyári Unio r.-t., az Országos Raktárházak

r.-t., a Magnesitipar r.-t., a Providentia, Allgemeine Versicherungs-Gesellschaft, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási r.-t., a Kassa-Oderbergi Vasut, a Societa per lo Sviluppo delle Imprese Elettriche in Italia, az Oesterr. Berg- und Hüttenwerks A. G., a „Cosmanos” vereinigte Textil- und Druckfabriken, az Olleschauer Papier-Industrie A. G., a Guntramsdorfer Druckfabriks A. G. és a Banque d'Etat du Maroc részvényeiben csak csekély változást szenvedtek.

A múlt évben elért nyereség hováfordítása iránt a következő indítványjal járult az igazgatóság a közgyűlés elé: Az előterjesztett üzleteredmény-számla szerint az 1907. évi tiszta nyereség 7.744.640 korona 60 fillér, levonva ebből az 1906. évről áthozott nyereségmaradványt 409.892 korona 66 fillért.

Alapszabályai értelmében elsősorban az alaptőke, tehát 60.000.000 korona után 5 százalékos kamattal, azaz 3.000.000 korona a részvényesek számára levonásba hozandó. A fennmaradó 4.334.747 korona 94 fillérből az alapszabályok 53. cz. értelmében 10 százalékal, azaz 433.474 korona 79 fillér jutalék czimén az igazgatóságot illeti meg. A 3.901.273 korona 15 fillér maradékból, hozzáadva a fentebb levont 409.892 korona 66 fillért, tehát 4.311.165 korona 81 fillérből 3.000.000 korona összegnek, azaz részvényenkint 20 koronának, tehát a fentemlített 5 százalékal kamatokkal együtt részvényenkint 40 koronának, a részvényesek közt az 1907-ki osztalék fejében kiosztását indítványozza. Az ezután mutatkozó 1.311.165 korona 81 fillérből a rendes tartalékalap javadalmazására 535.128 korona 07 fillér egy létesítendő ingatlan-tartalékra 464.871 korona 93 fillérnek fordítását, a fennmaradó 311.165 korona 81 fillérnek pedig az 1908. év üzleteredmény-számlájára átvitelét hozza javaslatba.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság előterjesztését s a felmentvényt minden irányban megadta, végül az igazgatóság indítványára elfogadta a nyugdíj-intézet szabályzatának módosítását, amely az alkalmazottak nyugdíjigényeinek 20 százalékkal való fölemelésében áll. A választások megajtése előtt a közgyűlés jegyzőkönyvben adott kifejezést részvétnél báró Kochmeister Frigyesnek, az intézet egyik alapítójának halála felett. Ezután megejtették a választásokat, melyről bevezető sorainkban emlékeztünk meg.

Az Adria mérlege. Az Adria m. kir. tengerhajózási társaság délutánra hívta össze igazgatóságát a múlt évi mérleg megállapítására. Az osztalék — hirszerint — 22 korona lesz.

A londoni bankrátát leszállították. Szerdai számunkban már jeleztük, hogy a mai napon valószínűleg leszállítják az angol bankrátát. Ez ma meg is történt s a rátaleszállításra vonatkozólag a következőket jelentik Londonból:

Az angol bank igazgatósága ma ülést tartott, melyen elhatározták a bank kamatlábának a mostani 3½ százalékról további fél százalékkal, 3 százalékra való leszállítását. A bankkamatláb leszállítására főleg az adott okot, hogy az angol bank jelenlegi aranykészlete rendkívüli módon megerősödött az utóbbi időben, úgy, hogy annak összege ezidőszertint 40 millió fontra rug. A bank ilyen rendkívül jelentékeny aranykészlet felett már évek óta nem rendelkezett s minthogy az aranyelvonástól ezidőszertint egyáltalán nem lehet tartani, a bank igazgatósága elhatározta a kamatlábának három százalékra való leszállítását. A londoni magánkamatláb már napok óta három százalék alatt mozog.

A Magyar általános kőszénbánya r.-t. osztaléka. A Magyar általános kőszénbánya r.-t. igazgatósága e hó 28-án fog ülésezni s ez alkalommal előterjesztik a társaság ezidei mérlegét és megállapítják az osztalékot. Ugy halljuk, az idei osztalék 18 korona lesz a tavalyi 16 koronával szemben. A társaság kedvező üzletmenete lehetővé teszi a nagyobb osztalék fizetését. Mivel 1908/9-re általában nagy Máv. szállításokra van kilátásunk a szénbányáknak, eltekintve a már fedezett szükségletektől, ebben is előreláthatólag részesedni fog a társaság. A társaság a lefolyt évben nagyobb investíciókba fogott bele, ilyenek Tatán gőzturbina létesítése s új tárnák megnyitása. Ezekkel a beruházásokkal az üzemképesség 2 millió mm.-val emelkednék. Az által, hogy a társaság üzeme átment a nyolczórás munkaidőre, nem állott be zavar a vállalat működésében.

A mi ügyi miniszkolozsi Kóós Somtanácsosna megválasz

A Lá

hete, hogy zása kerü ipari kötv olyan ki latokra ki, tehát levelek. A totta ezt szemponnt amit pénz egy újabb szélük, hogy kötvények teket már kok épve igen fidve hoz, amik rózásabb ideát illet kötvényel tette egy is tartott, szetesen

Lakat hét előtt lemügyi hogy ott szonyoka térve, be ról, amely szágos folyó évi sület hely 4. sz. I. e. A lakatos

A ke tőkeemelé gyar Ken Marmorofogja em Amint m lag a nap teli árfol

A ga mindig s mény, h ügyvel- miniszter az állami karót s e nosokat volna, jel földművel gazdaság erről a r mívelési készségg sére s az borászati legközele

A K tékenyeb bankja, Pénz i a lefolyt hogy m alapítók — mely

hogy az inkább nagy os hogy a tusuló n rülmény vésőbbé folyt nel

A F 1907. év tartandó év folya alaptőke állván, nyeresé kedett a vezőtlen net az i

A miskolci kamara elnöksége. A kereskedelemügyi miniszter Radvány István kir. tanácsosnak a miskolci kereskedelmi és iparkamara elnökévé, Kócs Soma kir. tanácsosnak és Pfiegler Ferenc kir. tanácsosnak ugyanezen kamara alelnökeivé történt megválasztását megerősítette.

A Länderbank köleskötvényei. Csak egy-két hete, hogy a Wiener Bankvereinnek az az elhatározása került nyilvánosságra, hogy a bank fundált ipari kötvényeket fog kibocsátani. Ezek a kötvények olyan kibocsátmányok, melyeket a bankok iparvállalatokra való jelzálogjogi biztosítás mellett adnak ki, tehát ugyanolyan jelleggel bírnak, mint a záloglevelek. Ausztriában már egy-két bank meghonosította ezt az üzletágat, amely a pénzügyin kívül ipari szempontból is nagy jelentőséggel bír s most, ha az, amit pénzügyi körökben beszélnek, megvalósul, úgy egy újabb intézettel szaporodik ezek száma. Így beszéljük, hogy a Länderbank szándékozik fundált bankkötvényeket kibocsátani s erre nézve az előkészületeket már megtették. Csodálatos, hogy a bécsi bankok éppen most folyamodnak ehhez a különben igen üdvös és nem is rosszul jövedelmező üzletághoz, amikor a befektetési piac helyzete nem a legrosszabb. Egyébként ebben a tekintetben, ami az ideát illeti, nem a bécsiek az utörök, mert az ipari kötvények kibocsátását már évekket ezelőtt felvette egyik jeles bankszakemberünk, aki felolvasást is tartott, brosiúrát is írt erről a tervről, de természetesen minden megtörtént a közöny hatalmán.

Lakatosiparosok külföldi tanulmányúta. Nehány hét előtt több budapesti lakatosmester a kereskedelemügyi miniszter támogatásával külföldre utazott, hogy ott a szakmába vágó ipartelepeket, munkaviszonyokat tanulmányozza. Tanulmányútjukról visszatérve, be akarnak számolni azokról a benyomásokról, amelyeket külföldön szereztek s ezélebből az Országos Iparégyesület összes szakosztályai hétfőn, felváltva márczius 23-án, délután 6 órakor, az egyesület helyiségében (VI. ker., gróf Zichy Jenő-utca 4. sz. I. emelet) állást tartanak, amelynek tárgya lesz: A lakatosiparosok jelentése külföldi tanulmányútjukról.

A kereskedelmi bank bukaresti komanditjének tökémeleése. E hó elején megírtuk, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank bukaresti komanditje, a Marmorosch, Blank & Co. részvénytársaság fel fogja emelni tőkét 10 millióról 12 1/2 millió frankra. Amint most értesülünk, a tökémeleésre vonatkozólag a napokban határoztak. Az új részvények átvetteli árfolyama 165 frank lesz.

A gazdák szőlőkaró-szükséglete. Tavaszját még mindig sok gondot okoz a gazdáknak az a körülmény, hogy a szőlőkaró-szükségeiket csak nagy ügygyel-bajjal tudják beszerezni. A földmívelésügyi miniszter évek óta azzal jár a gazdák kezére, hogy az állami erdőkben millió számra termelteti a szőlőkarót s ezenkívül ebben az évben felhívta a magánosokat is, hogy amennyiben szőlőkaró-készletük volna, jelentse be hozzá az eladási árral együtt. A földmívelésügyi miniszter felhívására igen sok erdőgazdaság beküldte szőlőkaró-készletének adatait s erről a minisztérium kimutatást szerkesztett. A földmívelési miniszter az eként elkészített kimutatást készséggel boesátja a gazdaközönség rendelkezésére s azokért a legegyszerűbb, ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőhöz írni, akihez az illető gazda legközelebb lakik.

A Központi Hitelbank zárszámadása. Legjelentékenyebb vidéki intézeteink által alapított központi bankja, a vidéki pénzügyintézeteknek a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja a lefolyt évi működésével is tanulelet adta annak, hogy minden tekintetben betölti célját, mely az alapítók előtt lebegett. A bank üzleteredményénél — melyet alább közlünk — figyelembe veendő az, hogy az intézet nem annyira üzleti vállalkozás, mint inkább közintézmény jellegével bír s célja nem a nagy osztalékok fizetésében merül ki, hanem abban, hogy a legkülönbbségekben elégtse ki a körje csoportosuló nagyszámú vidéki intézet igényét, mely körülmény a mérlegnél is figyelembe veendő, nem kevésbé az is, hogy az intézet ennek a céljának a lefolyt nehéz évben is derekasan megfelelt.

A bank igazgatósága minap megállapította az 1907. évi zárszámadást, melyet a i. é. április 5-én tartandó közgyűlés elé fognak terjeszteni. Az 1906. évi folyamán egy millió koronáról 5 millióra felemelt alaptőke az 1907. évben már teljesen rendelkezésre állván, az intézet nyeresége a múlt évi 16.016.50 K-ra nyereség-elővitel betudásával 296.772.55 K-ra emelkedett az 1906. évi 67.483.11 K-val szemben. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára az üzletmenet az intézet minden ágában kielégítő fejlődést tün-

tet fel. Az öszi pénzdrágulás és pénzszűke folytán a kielégítendő hitelignyek igen jelentékenyen emelkedtek különösen azáltal is, hogy számos vidéki intézet a válságos időben szenvedett hitelmevönás következtében erősebb támogatásra szorult. Dacára e körülményeknek, a bank fizeteit minden akadály nélkül bonyolította le s vidéki üzletbarátai is szilárdan megállották helyüket a legsúlyosabb időkben is. Csupán egy intézet csődbe jutása folytán érte mintegy 40.000 K veszteség a bankot, mely veszteség az 1907. évi mérlegben teljesen leiratott, bár a folyó évben a követelés egy része már be is folyt. Az igazgatóság oly értelmű indítványt fog a közgyűlés elé terjeszteni, hogy a nyereségből a részvényeseknek 4% osztalék fizetessék, a tartalékalap gyarapítására 40.000 K fordítsassék, miáltal az 100.000 K-ra emelkedik és az igazgatóság alapszabályszerű járuléka, valamint a tisztviselőknek 10.000 K-ban megállapított jutalékának levonása után 18.696 K új számlára vezetessék elő.

A tőzsdetanácsosok választása. Tőzsdéi körökben egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a szombati választások iránt s nagyban folyik az agitálás egyes jelöltek érdekében. A kétszázás bizottság — amint ismeretes — Földiák Vilmost, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatóját, Guttmann Sándort, az özv. Guttman Jakabné és Fiai cég főnökét, Kubics Gusztáv malomigazgatót és Widder Mórt, a Widder és Steiner cég beltagját jelölte. A jelöltek, akik valamennyien érdemes tagjai a tőzsdének, bírák a többség bizalmát. Kombinációban volt még Hegyei László neve is a jelölésnél s hogy a tőzsde ez általánosságban szimpatikus tagját nem jelölték hivatalosan, széles körben visszatetszést keltett. Hegyeit azért valószínűleg beválasztják a tanácsba, mert mellette igen sokan foglalnak állást. Tekintélyes számból álló párt Balla Vilmost is jelöli, aki ismert szakember s a sajtónak is régi, érdemes munkása.

Uj iparvállalatok. Kristályozó Részvénytársaság cég alatt új részvénytársaság alakul az asztali só forgalomba hozatalára. Az új részvénytársaság a Magyar Kereskedelmi R.-t. patronátusa alatt alakul. — Egy svédországi fonyóári igazgató nagyszabású pamutfonó- és czérnagyárt akar Magyarországon alapítani. — Pozsonyban Pozsonyvidéki Villamossági R.-T. cég alatt új vállalat alakult Pozsony-Szent-György, Modor és Bazin községeknek villamos világitással való ellátása céljából. Az új vállalat alapitője 650.000 korona.

Az ipartanács ülése. Az Országos Ipartanács állandó bizottságának ipari osztálya e hó 23-án délután fél öt órakor Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a kereskedelemügyi minisztérium tanácstermében ülést tart.

A MÁV. hatáskörének kibővítése személydíjszabási ügyekben. Az államvasuti személydíjszabási ügyek gyorsabb intézése és az ügymenet egyszerűsítése érdekében Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a m. kir. államvasutak igazgatóságát közvetlen intézkedési joggal ruházta fel több oly ügyben, melyek ezeidre esetről-esetre a kereskedelmi miniszter engedélyezésének voltak fentartva. Ezen ügyek közül a közönséget leginkább érdekli az az intézkedés, hogy a tudományos, kulturális, humanitárius vagy egyéb közcélokat szolgáló hazai egyletek alapszabályszerű évi rendes közgyűlései, nemkülönben kongresszusok, jubileumok vagy más hasonló ünnepélyek alkalmával az illető egyleti tagok részére, továbbá a belügyminiszteri engedéllyel bíró hazai szintársulatok állomáshely-változtatásai alkalmával a szintársulatok együttes átköltözésére a menetdíjkezdeményeket ezentul a m. kir. államvasutak igazgatósága saját hatáskörében fogja engedélyezni. Az illető egyleteknek stb. időnyeres céljából érdekében áll tehát, hogy ezentul ily kedvezmények iránti kérvényeikkel közvetlenül az említett vasutigazgatósághoz (Budapest, VI., Andrássy-ut 75. szám) forduljanak.

Uj magyar papírok a bécsi tőzsdén. Holnap a bécsi tőzsdekamara teljes ülést tart, melyen egyebek közt a Magyar Gázizzófény R.-T. 5000 darab 200 korona névértékű részvényeinek, továbbá a Weitzer-gyár 16.000 darab 250 korona névértékű részvényeinek tőzsdéi jegyzését fogja tárgyalni. Arról, hogy e papirokat Bécsben is bevezetik, már régebben megemlékeztünk s valószínű, hogy a kamara kedvezően intézi el a kérelmeket.

Lövésárok kivételes ideje. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Budapesten az április 12., 13. és 14. napjaira eső országos lövésárt az idén kivételesen április 26., 27. és 28-án tartassák meg; továbbá, hogy a június 7. és 8-ára eső országos lövésár kivételesen május 31-én és június 1-én legyen és végre megengedte, hogy az október 4., 5. és 6-ára kitűzött lövésárt szeptember 20., 21. és 22. napján tartassák meg.

A Gy. O. Sz. és a szeszadó reformja. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ma délután Chorrin Ferencz elnökle alatt ülést tartott és ezen a következő határozati javaslatot fogadta el abból az alkalomból, hogy a szeszadó reformja aktuális lett:

A szövetség múlt év márczius 27-én a miniszterelnök-pénzügyminiszter elé emlékiratot terjesztett, melyben gazdasági, jogi és etikai mozzanatok alapján kérte az ipari szeszgyárak kontingensének csorbítatlan fentartását. Minthogy a miniszterelnök-pénzügyminiszter közelebb szaktanácsozást hív egybe e kérdések tárgyalására, a szövetség újból és nyomatékkal szóva teszi ipari szeszgyáraink ügyét, velük általános ipari szempontokból is közösséget vállal és veszélyeztetett érdekeikre való tekintettel a következő egyhangú állásfoglalásban állapodik meg: Tekintettel arra, hogy az ipari szeszgyárak kontingensének csorbítása gyökerében támadja meg egyik legfontosabb iparágunkat, mely a maga erejéből lett és fejlődött és mely a legválságosabb időben is a hazai közgazdaságot szolgálta és államháztartásunk megszilárdítását lehetővé tette; tekintettel arra, hogy az ipari szeszgyárak már a kontingens-törvény előtti időben is fennállottak s a kontingens-törvény nem a tulajdonjognak korlátozása végett, hanem állampénzügyi okokból hozott; tekintettel arra, hogy a modern állam jogelvei szerint kisajátításnak csupán akkor van helye, ha ezt a közérdek kívánja, már pedig az a terv, hogy az ipari szeszgyárak helyét talán 200—300 mezőgazdasági szeszgyár foglalja el, közérdeknek nem mondható; tekintettel arra, hogy az ipari vagyont illetően megtámadása az ipari tulajdon biztonságába vetett hitet csökkenti, a vállalkozási kedvet megbénítja; tekintettel arra, hogy az ipari szeszgyár a mezőgazdák — különösen kukoricatermő vidékeken — továbbá a melássa értékesítése tekintetében a czukorgyáraknak nélkülözhetetlenek. Kisbirtokosok és parasztagdák gabonájukat és marhájukat az ipari szeszgyáraknál a legbiztosabban értékesíthetik, másrészt ott gazdasági számukra trágyát, marhájuk számára moslékot kapnak, hogy tehát a parasztbirtokosok fontos érdekei az ipari szeszgyárakhoz kötvék; tekintettel arra, hogy az ipari szeszgyárak a városokra nézve, ahol telepük van, mint adóalanyok nélkülözhetetlenek és közgazdaságilag is kiváló jelentőséggel bírnak, hogy tehát az ipari szeszgyárak gyöngítése a városokra kiszámíthatatlan bajokat okoz és végül tekintettel arra, hogy az új szeszadó-törvény által teremtett teljesen ismeretlen viszonyok között az ipari szeszgyárak vezetői, irányítói tevékenysége nélkül az egész szeszpiac megrázkódtatásnak lesz kitéve, a szövetség igazgatósága elhatározza, hogy újból felterjesztést intéz a miniszterelnök-pénzügyminiszterhez és nyomatékkal kéri abban az ipari kontingens sértetlen fentartását.

A Duna-Adria-vasut finanszírozása. Barđac párisi financier — amint a „Fk. Ztg.” jelenti — jelenleg Rómában tartózkodik, ahol mint az Ottomanbank vezetésével alakult pénzcsoport megbízottja mérvadó politikai és pénzügyi körökkel értekezik a Duna-Adria-vasut finanszírozása tárgyában.

Egy textilipari társaság osztaléka. Az Egyesült Wernstadti és Györi Textilipar R.-T. (a Länderbank alapítása), melynek Győrben is van telepe, a lefolyt évre 7 1/2% osztalékot fog fizetni az előző évi 5%-al szemben.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
 Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
 Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Idégyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelősorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, hughysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok, (Élvtáncukorba), vérnyomásosság.
Szénsavas fürdők.	Bőr-bajok. Bőrvízketeg
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).	Aranyeres csomók.
— Rendelés d. é. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —	
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum	

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A tegnapi hűvös időjárás ma enyhébb idő váltotta fel csendes esővel. Az üzlet irányzatára az időváltozás annyiban volt hatással, hogy az új októberi buzára több eladási megbízás érkezvén, ennek árfolyama 50 kilónként 10 fillérrel csökkent. Új októberi rozs is erősebben kínálván, szintén 10 fillérrel olcsóbbodott. Ellenben az áprilisi terminusok csak néhány fillérrel csökkentek. A készpénzpiacra 15.000 mázsa buza talált vevőre, az árak tegnaphoz képest 5 fillérrel voltak olcsóbbak. Rozs és tengeri szintén 5 fillérrel olcsóbban volt kapható.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 77 kgr. 24 korona, 3500 mm. 76.8 kgr. 24.05 korona.
Pestvidéki: 400 mm. 77 kgr. 23.80 korona, 230 mm. 76 kgr. 23.70 korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 kgr. 23.60 korona.

Közraktárból: 5000 mm. 78 kgr. 24 korona.
Rozs: 100 mm. 29.90 korona, 100 mm. 20.90 korona, mind kpf. mellett, paritás.

Zab: 100 mm. 16.40 korona, 100 mm. 16.40 korona, 150 mm. 16.20 korona, 300 mm. 16.20 korona, mind kpf. mellett.

Tengeri: 600 mm. 13.25 korona kpf. mellett, paritás.

Az árak 100 kgr.-ként koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-ként):
Buza 1908. áprilisra 11.78, 11.79, 11.73, 11.78.
Buza 1908. októberre 9.84, 9.85, 9.81, 9.87, 9.83.
Rozs 1908. áprilisra 10.67, 10.68.
Rozs 1908. októberre 8.64, 8.65, 8.60, 8.62.
Zab 1908. áprilisra 7.73, 7.76.
Tengeri 1908. májusra 6.75, 6.77, 6.70.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.77-11.78
októberi buza	9.84-9.85
áprilisi rozs	10.67-10.68
októberi rozs	8.61-8.62
áprilisi zab	7.73-7.74
májusi tengeri	6.70-6.72

Délutáni forgalom.

Délután csekély forgalom mellett az árak nem változtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	11.76-11.77
Buza új októberi	9.83-9.84
Rozs 1908. áprilisra	10.67-10.68
Rozs új októberi	8.63-8.64
Zab 1908. áprilisra	7.74-7.75
Tengeri 1908. májusra	6.70-6.71

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 17-től márczius 18-ig.

Érkezett: Elszállítatott:

Buza	10951	—
Rozs	104	—
Arpa	616	1316
Zab	4703	4181
Tengeri	8804	4002
Liszt	—	7865
Korpa	—	1243

Értéktőzsde.

Lényeges változás nem állott be ma a tőzsde irányzatában, amelyre az angol bank rátaleszállítása ugyszólván semmi hatással sem volt. Az értékek ma alacsonyabban zárulnak, mint tegnap, kivéve a Rimamurányit, mely a vaspiacra érkező kedvezőbb jelentésekre s a vasártekek keresletére másfél koronával emelkedett. A helyi tőzsdén igen csendes volt a forgalom. Átmenetileg keresett volt a Városi vasut részvény. A sorsjegyek közül a Hazai sorsjegyekben volt némi üzlet s ezek a sorsjegyek másfél koronával emelkedtek. Keresett volt továbbá a Bazilika- és Szanatórium-sorsjegy is.

Kedvezőtlenebb külföldi jegyzésekre gyenge irányzattal folyt le a mai előtőzsde s az értékek árfolyamai kedvetlenül hangulat mellett morzsolódtak

le. A forgalom mérsékelt maradt. A déli tőzsde olcsóbb berlini jegyzésekre gyenge irányzattal nyílt meg, az üzlet folyamán azonban azon hirre, hogy az Angolbank a kamatlábat fél százalékkal leszállította; valamint helyi fedezésekre a forgalomba került értékek árfolyamai némileg javultak és tartott áron zárultak. Az utőtőzsdén nem igen volt üzlet, változatlan irányzat mellett.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641—640.50. Magyar hitelrészvény 766.50—765.25. Rimamurányi asmi 537—535.50. Magy. leszáml. bank 474—473.50. Jelzálogbank 427.75—426. Városi villamos vasut 274.50—275.50. Magyar koronajáradék 93.87—94.00. Bazilika sorsjegy felülb. 22.30—22.80. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 8.10—8.15. 4 száz. földtehermentesítési kötvény 94.80.

Prémium-fizlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 18—20 K.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde kissé javult.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 640.—640.25. Magyar hitelrészvény 764.50—765.75. Osztrák-magyar államvasut 670—671. Magyar leszámloló bank 474.50—474.75. Jelzálogbank 426—427. Városi villamos vasut 274.50—275.50. Magyar koronajáradék 93.87—94.00. Bazilika sorsjegy felülb. 22.30—22.80. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 8.10—8.15. 4 száz. földtehermentesítési kötvény 94.80.

Prémium-fizlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 18—20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde üzletellen volt. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 640.75—640.65. Magyar hitelrészv. 765.75. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 640.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 19. (Az Egyetértés távirata.) Az irányzat ma nyugodtabb lett s noha az eladók ragaszkodtak a teljes árakhoz gabonaneműekben, búzát és rozst mégis 5 fillérrel olcsóbban lehetett volna szerezni, zab jelentékeny kínálat ellenére 5 fillérrel hanyatlott, tengeri azonban még 5 fillérrel drágább lett, mivel ez a ciklusz a budapesti tőzsdén is drágult. Az üzleti forgalom majdnem kizárólag takarmányárakra szorított, gabonaneműekben a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól és említésre méltó kötés nem is fordult elő. Arpa nyomott árak mellett némi kis tételekben elvétve került eladásra. A mértékadó külföldi piacokról meglehetősen változatlan irányzatot jelentettek.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.60—13.05 korona, mosoni és győri 11.75—12.10 korona, tótfelvidéki 11.80—12.25 kor., déli vasut 11.75—12.—korona, marchfeldi 11.70—12.—.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.15—11.40 korona, csepeli 11.15—11.35 kor., pestmegyei 11.20—11.35, korona különféle magyar 11.05—11.30 kor., osztrák 10.95—11.30 korona.

Arpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri —.— kor., déli vasut —.— kor., tiszavidéki 6.50—7.—korona.

Magyar tengeri: régi 7.10—7.30, új —.— korona, cinquantin 8.10—8.50, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.45—8.70 kor., válogatott 8.70—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márcz. 19. Arra a körülményre való tekintettel, hogy — az elterjedt hírek szerint — a király meghűlése még nem szünt meg, kedvezőtlenül alakult a mai előtőzsde, ami annál inkább érezhetővé vált, mert a new-orki piac lanyhasága és a német pénzvizonyok további fejlődése tekintetében táplált aggodalmak is újabb kedvetlenséget idéztek elő. Ilyen körülmények közt a tegnapi szilárd hangulatot ismét kedvetlen irányzat váltotta fel. Helyi és kisebb budapesti eladásokat eszközöltek és a vezető értékek árfolyama lemorzsolódnak indult. Különösen alpesi bányá és államvasuti részvények hanyatlottak. Hirtembergi töltény- és kárpáti petroleum-részvények újból emelkedtek. A déli tőzsde csendes forgalomnál változatlanul kedvetlen irányzattal indult. Később a hangulat arra a berlini hirre, hogy ott a tőzsdereform dolgában kedvező döntést remélnék, javult.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 640.50, Magyar hitel. 766.50, Länderbank —.—, Államvasut 670.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 144.—, Alpési bányatársulat 660.—, Rimamurányi 537.—, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajár. 93.90,

Orosz érték —.—, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.65.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 766.—, Länderbank 424.50, Unio-bank 554.—, Államvasut 670.—, Anglo-bank 304.—, Bankverein 537.—, Déli vasut 143.75, Gözhajó —.—, Alpési bányarészvény 659.50, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajáradék 93.90, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 536.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, márczius 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 453.— Angol osztrák bankrészvény 302.— Bécsi Bankverein 536.50 Osztrák-magyar bank 171.75 Déli vasut 142.75 Dunagözhajózási társ. 10.35 Dohány részvény 407.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.68 Osztr. Lloyd 419.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.70—97.60, Osztr. koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 639.75, Unio-Bank 554.50, Osztrák Länderbank 425.60, Osztrák-magyar államvasut 670.—, Elbavölgyi vasut 423.—, Alpési részvény 659.25, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.52, Lipótkohó 471.—, Töröksorsjegy 188.—, Szilárd.

Bécs, márczius 19. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.90, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 148.—, Magyar hitelbank részvény 765.50, Magyar leszámloló és váltó részvény 470.—, Rimamurányi 537.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 93.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.25, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 425.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 19. (Tőzsdél jelentés.) A tegnapi tőzsdén megnyilvánult barátságosabb hangulat átterjedt a mai tőzsdére is, miután a kedvező jelentések a nyugati tőzsdékről, valamint az angol bank újabb kamatlábleszállítása iránti várakozás támaszt nyújtottak a mai forgalomnak úgy, hogy a tegnapi newyorki tőzsde gyöngye zárlata, valamint a bécsi előtőzsde alacsony árfolyamai nem jutottak érvényre. Az angol bankkamatláb mérsékléséről időközben érkezett jelentés ugyan hozzájárult az összirányzat megszilárdításához, a kezdettől fogva tapasztalható tartózkodást azonban nem javította meg és a forgalom zárlatkor némi hajlandósággal a gyöngülés iránt rendkívül csendes és nehézkes volt. Bankok közül, amelyek általában kielégítő magatartást mutattak, hitelrészvények bécsi hírekre erősen engedtek. Bányáértékek csekély forgalom mellett egyenetlenül zártak és gözhajós-részvények kezdetben gyöngékké váltak, később fedezésekre javultak. A járadékpiacra oroszok szilárdaságukkal tüntek ki. Vasutártekeket elhanyagoltak. Amerikai papírok közül Kanada-Pacific-részvények emelkedtek, míg Baltimore a kedvezőtlen február havi kimutatásra nyomottak voltak. A készpénzpiac ipari értékei egyenetlenek. Czinkártekek azonban szilárdak voltak. Magánleszámlolási kamatláb 4½%, napi pénz 4—4½%.

Zárlatok jegyzetetik: 4-2 százalékos papírjáradék 99.50, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 25.30, orosz bankjegyek 213.65, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.50, Disconto Commandit 176.70, Dinamitruszt —.—, Harpeni 194.—, Unifikált török járadék 95.40, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 99.80, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 104.—, Alt. villamosági Edison 198.50, Gelsenkircheni 183.50, Laurakohó 208.50 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 19. 4-2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.15, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.90, Osztrák hitelintézeti részvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 143.40, Északnyugati vasut —.—, Bustlehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.65, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.80, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.50, Osztrák koronajáradék 97.60, Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar bank 122.90, Déli vasut részvény 25.80, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 849.16, Párisi váltóár 81.20, Unio bankrészvény 139.90, Alpési bányarészvény 330.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) márczius 19. 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.20, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut

25.10, 4 százalékos Aranyjárdék 98.90, Osztrák hitelrészvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Olasz járadék 103.20, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.70. Engedő.

London, március 19. Angol consol —.

Páris, márc. 19. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.20, Osztr. aranyjárdék 100.20, Magyar aranyjárdék 94.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.35, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.92, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 500.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 445.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.75, 4 százalékos unifikált török jár. 94.97, Török sorsjegy 180.15, Török dohányrészvény 437.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 14.55, Banque Ottomane 720.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 150.—, Meridional vasut 658, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépjár. 501.—, Rio Tinto 15.87, Sucrerie d'Egypte 34.—, Tula 232.—, Thomson-Houston —, Urikányi kőszén 148, Chartered 17.—, De Beers 292.—, East Rand 82.75, Jagersfontein 80.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 447.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 2/16, Szilárd.

Vágómarhavásár.

Budapest, március 19. (Braun József és fia jelentése az "Egyetértés" részére.) Felhajtott: 2384 darab Vágómarha és pedig 1460 darab magyar és tarka ökör, 1626 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 178 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, 11 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Származási hely szerint: 2310 magyar marha, — darab bosnyák marha.

Változatlan nagyságu felhajtás mellett az irányzat mégis lanyha volt, mert konzervcélokra már

nem vásároltak, s a husfogvasztás gyengébb volt. Az árak általánosságban 1-2 K-val mm.-ként hanyatlottak. Különösen nehezen voltak eladhatók nehéz, goromba mustra-ökrök, melyekből aránylag sok volt felhajtva.

Következő árak jegyeztettek métermázsanként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.— 74.— koronáig, kivételesen —.76 koronáig, középminőségű 62.—66.— koronáig, silány minőségű 52.—60.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76—86 koronáig, kivételesen — fill, középminőségű 66—74 koronáig, silány 52.—60.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű — kor.-ig, középminőségű 62.—66.— kor.-ig, silány 46.—56.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 46.—66.— koronáig, kivételesen —.75 koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 46.—70.— koronáig, kivételesen —.75 koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 60.—68.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 50.—60.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 36.—48.— koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 36.—44.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 50.—60.— koronáig. Mind 100 kilónként élőszuliban.

Báránvásár.

Budapest, márc. 19. (Hiv. tud.) A mai vásárra került 98 darab élő és 2443 darab leölt bárány. Az irányzat lanyha volt. Fizettek élő bárányokért 13-16 koronát páronként, leölt bárányokért 8-17 koronát páronként.

Borjuvásár.

Budapest, március 19. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 241 darab élő borjút, 17 darab rugott és 34 darab leölt borjút. Az irányzat lanyha

volt. Fizettek: elsőrendű borjúkért 84-92 fillért, kivételesen 94 fillért, középminőségű élő borjúkért 74-82 fillért, leölt borjúkért 88-102 fillért, silány és rugott borjúkért 52-70 fillért kilogrammonként (levonás nélkül).

Zeti lóvásár.

Budapest, március 19. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 189 darab I., 269 darab II. oszt. Összesen 458 darab lovat. Elkelt 315 darab ló. A székesfőváros megvett 58 darab vágólovat 91-131 korona között váltakozó áron.

DZLETI TUDOSITÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, március 19-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128-130 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 128-130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 128-130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1908. évi március 17. napján volt készlet 24969 drb., 1908 március hó 18-án felhajtott 497 darab, 1908 március 18. napján elszállított 168 darab, 1908 március 19. napjára maradt készletben 25298 drb. A hizott sertésleltet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest márc. 19. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 350 darab sertés, 21 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1535 darab sertés, 80 darab süldő, — darab malacz, összesen 1885 darab sertés, 101 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1282 darab sertés, 81 darab

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm silós, 100 kilogramm K-101, K-ig. Rows include: Lisztvidéki, Téli, Pesti, Dánági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonanevel, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm K-101, K-ig. Rows include: Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Pevcezo.

Table with columns: Burgonya, Kékes, Rózs, Sárga. Rows include: Dandántuli, Felsőmagyarországi, Nyerségi, Erdélyi, Borságyi, Pesti.

Table with columns: Különléte, Faj, Koronánként. Rows include: Lisztvidéki, Szalonna, Szilva, Szilva, Szilva, Szilva.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Államadósság közközlésönél, Magyar aranyjárdék, AH. köl. Vaskapu, H. szlav. reg. kár. k., M. földhermen. kötv., Horv.-szlav., Liszai szegedi nyer. kölc., Horv.-szlav. jelz. földk. kötv., Konv. osztr. adóm. koron., Egyes. osztr. jár. papir., Osztrák aranyjárdék, Bosz.-herc. orsz. k., Rpest. székcs. lóv. kölc., Rpest. székcs. lóv. kölc., Orosz államkölcsön.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Záloglevelek. Elsőbbség, Belvár. tkpt. r., Egyesült. lóv. tkpt., Klábir. orsz. földh., M. agrár-jár. h. székcs. kötv., M. agrár-jár. h. székcs. kötv., M. áll. tkpt. r., Magyar földhitelint., Magyar orsz. központi tkpt., Pest-i hazai első takarékpénzt., Unionbank.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Takarékpénztárak, Belvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi tak., Budapest-Lipótvárosi bank r.t., Pesti tak. szorz. zálogk. r.t., Magyar földhitelint., Magyar orsz. központi tkpt., Pest-i hazai első takarékpénzt., Biztosító társaságok, Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int., Nemzeti baleset biztosító, Pannónia viszontbizt. intézet, Gősmalmak, Concordia, Első budapesti, Erzsébet, Lajta, Pesti hengermalom, Pesti moimárok és sütők, Pesti Viktoria, Különléte vállalatok, Bpest-szt-lőrinczi teglgyár, Egyes. tégl. és cemenyeggyár, Eszék egy. közp.-bánya, Földm. bánya és kohóipar, Kőbányai gőztégelygyár, Kőbányai gőztégelygyár, Lechner rákos teglgyár, Magyar aszfalt r.t., Magyarált. kőszénb. r.t., Magyar kerámia gyár, Salgótarjáni kőszénbánya.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki légia és mészegő, Első m. gazdasági gépjár., Danubius-hajógyár, Fegyver- és gépjár. r.-l., Ganz és társa vasöntő, Magyar belföldi gépjár., Nicholson gépjár. részv. társ., Rimamur. vasút márcz. k., Schick-féle vasöntő, Weitzer J. gépjár. r.-l., Franklín-társulat, Brassócellulosegyár r.-l., Bresti ált. villamosgyár r.-l., Első magyar öntőművek, Kécskői vasöntő, Kisó magyar gyapjúgyár, Első m. részv. serfőző, Weitzer J. gépjár. r.-l., Magyar vasúti forg. r.-l., Magyar villamosgyár r.-l., Szegedi kondoriongyár r.-l., Adria teagóhajózási r.-l., Bpesti közvil. vasút márcz. k., Bpesti vill. városi vasút, Bpest-újpest-rákosp. vill. vas., Deli vasút márcz. v., Dunagózhajózási társ., Kassa-oderbergi vasút, Magyar h. é. vasutak, Magyar nyugati vasút márcz. v., Osztr.-magy. államv., Pécs-burcsi vasút.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Sorsjegyek, Bazilika sorsjegy, Bácsv. nyer. kölc. 1874. év, Budavári sorsjegy, Erzsébet szanatórium sorsj., József sorsjegy, Osztr. féltib., Magyar vöröskereszt sorsj., Osztr. féltib., Osztrák vöröskereszt sorsj., Osztrák hitelint. sorsjegy, Pálffy-sorsjegy, Pénzjegyek és váltók, Arany, magyar v. osztr. vari, 20 frankos, 20 márkás, Török aranylira, Nemet b. bankjegy (Közp.), Francia b. (100 frank), Olasz bankj. (100 lira), Párisi bankj. (100 frank), Román bankjegy (100 lei), Szerb bankj. (100 ezüst dinár), Váltók London (100 font st.), német bankp. 100 m., olasz bankp. 100 lira, Páris 100 frankért.

süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 603 drb sertés, 20 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 96-100 fillér, ételsulylevonással — 120 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 84-94 fillér, ételsulylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillérig, ételsulylevonással 120-130 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig fillér, ételsulylevonással 118-134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — 70 fillér, ételsulylevonással 124-134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig fillérig, ételsulylevonással — 130 fillérig. Belföldi süldő 94-112 fillérig, horvát süldő 105-112 fillér. Malacz fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak 2-4 fillérrel hanyatlottak.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. márczius 19 ón reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország nyugati felén többnyire csapadékos idő uralkodott. A csapadék mennyisége a Dunántul nagy részének kivételével többnyire csak 5 mm.-en alul maradt, a Dunántul nyugati megyéiben azonban jobbra 10 és 30 mm. között ingadozott. Az ország déli részein még erős szél van. A hőmérséklet tegnap a Dunántulon alacsonyabb lett, egyebütt alig változott; maximuma: Fiumében 12 C°, minimuma: Tátrafüreden — 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegteien hőváltozás és az ország nyugati felében sok helyütt csapadék várható.

Allomás	Lágyrónás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Relatív	Csapadék mm	Hőmér-séklet
A.-Szlátina	61.1	1.4	E	8	1	10
Unghvár	58.2	4.2	N	1	4	1
Késmárk	59.8	0.5		1	4	1
Losoncz	58.3	2.5	NE	1	4	1
Dyavilla	56.3	2.6	NK	2	2	5
Budapest	57.2	4.2	NW	2	4	1
Héreny	55.5	1.5	E	1	20	2
Köszthely	55.0	2.8	SE	4	1	4
Pács	55.8	3.0	NE	4	2	6
Zágráb	55.2	2.6		4	12	4
Fiume	53.8	4.7		4	7	12
Szeged	56.2	4.6	E	2	4	8
Temesvár	56.4	5.3		4	4	10
Nagyvárad	58.2	5.8	E	1	4	2
Kolozsvár	60.8	0.4	E	2	4	6
Nagyszombat	58.5	3.4	SE	4	1	5
Szatmár		5.0	SSE	2	4	9
Éger		4.4	S	2	4	6
Arvavárja		6.0	NW	1	1	4
Selmeczbánya		0.0	NE	1	1	1
Komárom		0		1	1	1
Magyaróvár		0	E	1	7	5
Sopron		1.4	S	2	5	1
Eszék		4.2	SE	2	6	9
Mitrovicza		7.0	SW	1	1	10
Debrecen		3.9	E	1	4	8
Köcskemet		3.7	E	1	4	4
Uroszláza		5.2	E	1	4	7
Árad		5.2	NE	1	4	9
Zsomolyán		5.4	SE	1	4	8
Verse		5.9	SE	1	4	7
Órszova		5.2	NE	2	6	7

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 19. —

Kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szumrák Károly szombathelyi államilag segélyezett községi felső kereskedelmi iskolai rendes tanárt ugyanebben a minőségben a VIII. fizetési osztályba, Cseh Mária okleveles tanítónőt a miriszlói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Opriczszku Péter okleveles tanítót a duleói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kovács Károly okleveles tanítót a magyardécsi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a földművelésügyi miniszter Szepessy József gazdasági gyakornokot díjtalan szőlészeti és borászati gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szökéné Szuknovics Mária ipolysági államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben a palánkai állami polgári iskolához, Harangozó Árpád magyarbányai állami elemi iskolai tanítót az alsószőlési állami elemi iskolához helyezte át.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Zala vármegye zalaegerszegi anyakönyvi kerületébe Fülöp József városi főjegyzőt anyakönyvvezetővé, Kucsra István városi II. aljegyzőt pedig anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Garfunkl Mária budapesti lakos Fenyvesire, kiskoru Rosenfeld Vilmos és Jenő budapesti lakosok Rudasra, Aron Jenő budapesti lakos Jánosira, kiskoru Grünbaum Ru-

dof budapesti lakos Görögre, kiskoru Grün Sándor budapesti lakos Gellértra, Weiner Chajim Menáse simai lakos családi nevének Borosra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Baja város közkórházánál orvososi, a mezőtúri adóhivatalnál díjas gyakornoki állásra 2 hét, Csik vármegye közigazgatásánál egy járási és központi díjnoki, Röttökön (Sopron várm.) postai ügynöki állásra 3 hét alatt és Sopron városánál bejelentő-hivatalvezetői állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

	márcz. 19	márcz. 18.		márcz. 19.	márcz. 18.
	m é t e r			m é t e r	
Inn	Sharding	0.44 0.48	Tisza	M.-Sziget	0.10 0.12
Duna	Passau	1.75 1.82		Tekereháza	0.68 0.64
	Linz	0.92 0.88		V.-Namény	1.86 1.74
	Bécs	0.92 0.86		Tokaj	5.60 5.96
	Pozsony	1.19 1.22		Tiszafüred	6.04 6.10
	Komárom	2.43 2.54		Szolnok	6.20 6.10
	Budapest	2.05 2.16		Csongrád	5.91 5.86
	Paks	1.55 1.66		Szeged	5.79 5.76
	Mohács	2.70 2.80		T.-Bocsa	4.44 4.41
	Gombos	0. — 3.24		Títel	4.57 0.59
	Ujvidék	3.80 3.26	Óndava	Hoór	0.88 0.88
	Pancsova	3.58 3.58	Tapoly	Bártfa	6.16 6.35
	Órszova	3.48 3.66	Rédreg	Ladmócs	2. — 2.12
Horva	Morvafalu	2.01 2.10	Sajó	Zsolen	0.85 0.88
Vág	Zselna	0.31 0.22	Hernád	H.-Nómet	0.21 0.18
	Trencsén	0.84 0.57	Berettyó	Margitta	1.05 1.16
	Szered	1.72 0.76		B.-Ujfalu	0.25 0.24
Rába	Szt.-Gothárd	0.22 0.10	Kőrsz	Csorna	0.05 0.06
	Győr	0.11 0.08		N.-Várad	0.46 0.47
	Sárvár	2.17 2.20		Bolnyos	0.20 0.24
Dráva	Várasd	1.84 1.24		Tonko	0.51 0.56
	Zákány	0.88 0.88		Gurahone	0.20 0.40
	Barcs	0.28 0.20		Borostyén	2.44 2.78
	Eszék	0.87 0.98		Bákás	4.10 4.96
Hura	M.-Szerdah	0.54 0. —	Maros	Gy.-Fehérvár	0.29 0.28
Száva	Zágráb	0.44 0.32		Branycsaka	0. — 0. —
	Sájszek	1.76 1.68		Soborsán	0. — 0. —
	Mitrovicza	4.16 2.40		Arad	0.51 1.88
Szamos	Décs	0.06 0.17		Makó	0.88 1.03
	Szatmár	1.85 1.46		Kisvárd	0.88 0.92
Krauzna	N.-Majtény	0. — 1.91	Temes	K.-Kostoly	0.90 0.90
laterca	Munkács	0.80 0.82	Béga	Kiszető	0.09 0.08
Laborca	Háromna	0.35 0.38		Temesvár	0.71 0.78
Ung	Perecseny	0. — 0.44		Becserek	0.71 0.78

Felölös szerkesztő:

PUEJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Hirdetmény.

A „B.-gyarmati Takaré- és Hitel-szövetkezet r.-t.”

igazgatósága f. 1908. márczius hó 17-én tartott ülésében hozott határozata alapján közhirrre teszi, hogy a 4 1/2%-on felüli betétek kamat-lábát f. évi április 1-kezdődőleg 4 1/2%-ra szál-lítja le.

A tőkekamatadói továbbra is az intézet fizeti.

Az igazgatóság.

Ifj. Beslin Sándor

karlovai önnálló kereskedőt,

ki egyik házam és cégem vezetését átvette, mindenkinek a legmelegebben ajánlom, — de megrendeléseket, vagy kifizetést csakis az én sajátkezű aláírásom mellett ismerék el — és érette semmi néven nevezendő adósságot ki nem fizetek.

Karlova, 1908 márczius 19.

Beslin Sándor.

MAGYAR LÁNYOR

Képes hetilap, fiatal leányok számára.

Szerkeszti: TUTSEK ANNA.

Fiatal uri leányok, ifjú kisasszonyok egyetlen hetilapja ez a képes heti újság. Javamagyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt frissen írt munkáikkal, hogy egyfelől szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől az otthon falai közt átvegyék az iskola nevelő szerepét. Minden évfolyamban két új regény kezdődik. A Magyar Lányok előfizetési ára negyedévenként 3 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedésben lehet vagy közvetlenül a kiadónknál

SINGER és WOLFNER-nél Budapest, VI. KER., ANDRASSY-UT 10.

Miért kell gyermekeknek

okvetetlenül „DIANA-SÓS-BORSZESZ”-t használni?

1. Mert gyermekeknél gyakori a mandula-daganat, torokbajok. Reggelenkint a vízbe öntve, szájosásnak és gargarizmának használva, soha se lesz duzzadt mandula, toroklob, nehéz nyelésből származó fájdalmak.
2. Mert büzös szája soha nincs annak a gyermeknek, aki sósorszeszes vízzel mossa száját, öblögeti torkát.
3. Mert rossz szájize nem lehet annak, aki egyszer kimossa száját, torkát „Diana-sósorszesz”-szel.
4. Mert fogfájása vagy lyukas foga, vagy sárga sohase lesz, ha Diana-sósorszeszes vízzel mossa száját és fogait tisztítja.
5. Mert aki esténkint karját és lábszárát jól bedörzsöli „Diana-sósorszesz”-szel, az jobban kibírja a testgyakorlatokat, sőt az abból eredő fáradt és lankadt fájdalmat meg sem érzi.
6. Mert a gyenge gyermek erősítésére és a puha, lusta test edzésére legjobb egy jó bedörzsölés „Diana-sósorszesz”-szel.
7. Mert el van ismerve, hogy a „Diana-sósorszesz”-bedörzsölés kellemesen hat a szervezetre, erősen frisíti hűsítő és fájdalomcsillapító.

Mindenütt kapható.

Vigyáznunk kell a bevásárlásnál, hogy a külső sárga burkolatpáron okvetlenül olvasható legyen e két szó „Diana sósorszesz”. Postán szétküldi az egyedüli készítő

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára
Budapest Károly-körut 5. sz.
Egy eredeti üveg ára 20 kr.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csobogó Dunámnál.

Csobogó Dunámnál, a budai parton,
Egő homlokomat hideg köre hajtom
S újra elfog a vágy, szende őszi éjjel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllél.

Csobogó Dunámnak titoktartó habja,
Sok édes-bús álom van temetve abba;
S most belésóhajtom könyfakasztó kéjjel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllél.

Csobogó Dunámon itt-ott kis koboldok,
Tánczolnak a fodrán aranyzinii lombok;
Egy erősebb hullám szórja szana-széjjel:
Felejtis az utolsó hulló falevéllél.

Csobogó Dunában a nagy égbolt látszik,
Távol egy propeller szikra-esőt játszik;
Borus pillantásom másik partra kémlel...
Felejtis az utolsó hulló levéllél.

Dunámtól a lelkem búcsút venni szálldos
Egy lilomféhér, szenvedő, szép lányhoz:
Kis emlék-virágom száraz szirmát tépd el
S felejtis az utolsó hulló falevéllél.

Zvarinyi Szilárd.

(Öntözés Indiában.) India kormányának egyik legutóbbi — a kereskedelem fejlődéséről szóló — jelentése az ottani öntözésekről a következő érdekes adatokat tartalmazza. Indiában ez idő szerint mintegy 16 millió hektár az öntözött terület, amelynek fele brit Indiára esik s állami ellenőrzés alatt áll. Az öntözőcsatornák hossza 1891. évben 23.500 km. volt, ma pedig megközelíti a 130.000 km.-t. Legtöbb öntözés — 5 millió hektár területtel — Punjab tartományra, az Indus 5 mellékfolyójának vidékére esik. Az utóbbi időben berendezettek a szükséges vizet tározással nyerik. A kivitelt alatt álló és tervezett öntözési munkálatok az Indus mellékét és a nyugati pusztaság egy részét fogják termőképessé tenni oly folyók vizeivel, amelyek jelenleg felhasználatlanul az arab tengerbe ömlenek. Az állam létesítette öntözési berendezések igen jó befektetésnek bizonyultak. Ugyanis a sidhani csatorna 26 százalék, az alsó Chenab-csatorna 24 százalék, a Ganges-csatorna

9% százalék hasznot hajt, India déli részén pedig Madras tartományban a tiszta jövedelem 9 százalékra rug. Daczára annak, hogy egyéb vidékeken jóval kisebb a nyereség, az átlag haszon mégis eléri a 7% százalékot. A jelentés szerint a produktív öntözési munkákat a jövőben az állam kisebb mérvben fogja segíyezni és nagyobb súlyt fog fektetni az állandóan megújuló éhínség elhárítását célzó projektív munkálatok létesítésére. Ezek közül legnagyobb a Godaveri-csatorna, melynek immár jóváhagyott terve a Darna-folyón keresztül egy 25 méter magas és 1710 méter hosszú kőgát létesítését öleli fel, melylyel 243.000 köbméter vizet raktározhatnak. A gáttól egy 130 méter és egy 195 méter hosszú csatorna fogja az öntöző-vizet esőtelen vidékre vezetni, melyen időszakonként fellép az éhínség. A munkálat tervezett költsége 16,250.000 korona.

(A régi hegedűk titka.) Sokat vitatott kérdés, hogy miért nem tudnak mostanában oly hegedűt készíteni, mint a régi mesterek. Most egy német folyóiratban Battistelli tanár egy új magyarázatát adja ennek a dolognak. Azt mondja, hogy a régi hegedűk titka nem a készítésnél felhasznált firniszben, hanem a fában rejlik. A készítésnél felhasznált alpesi fákat ugyanis a vízben szattatták Kremónáig s a vízben a fa teljesen átváltozott. Ez az oka annak, hogy Stainer híres hegedűkészítő, aki Kremónában mesterműveket készített, mihelyt műhelyét áttette Tirolba, csak középszerű hegedűket tudott előállítani, bár ugyanazt a fát használta. Amióta Napoleon az Alpe-sekben utakat készített, a fát már nem szállították többé vizen s Battistelli nézete szerint azért nem tudnak már olyan hegedűt készíteni, mint a középkorban.

(A háromlábú szék.) Husz forint kezdőfizetéssel bejutott egyszer valami előkelő vállalathoz egy nagyon fiatal ember. Persze eldicsekedett fiúnek-fának, hogy ilyen, meg amolyan remek állásba jutott s olyan nagyszerű fizetése van, mint egy kis miniszternek. Még az édesanyjának is azt írta.

Pedig csak husz forintja volt szegénynek s ezért a csekély fizetésért valóságos szolgatendőket kellett végeznie. Csomagokat hordott a postára, címeteket írt s ha olykor a hivatalos órák végén megeredt az eső odakinn, neki kellett a feljebbvaló lakására hazafutni s esernyőkkel megrakodva visszatérni. Még rendes helye se volt az irodában, ott kukkolt az ajtó közvetlen közelében egy rozoga asztal mellett s ami a legérdekesebb, háromlábú széken kellett

ülnie, mert szegény gyerekkel nem sokat törődtek s ezt is a lomtárból kereste elő nagy ügygyel-bajjal.

Egyszer aztán feljött a vidékről az édesanyja s egész váratlanul betoppant az irodába.

A fiu először irult-pirult, de aztán összeszedve magát, bemutatta édesanyját valamennyi hivatalosnak s még a belső szobákba is bevezette, hol gyönyörű amerikai íróasztalok mellett impozáns bőrfotelokon ültek a direktorok, irodafőnökök, etcetera.

A fiu aztán karonfogta az édesanyját s levezette az utcára.

— Na, hogy, tetszik? — Kérdezte anyját kíváncsian.

— Szép, szép, nagyon meg vagyok elégedve mindennel, de az a te háromlábú széked sehogysem tetszik nekem, szólt az anya s szánakozva nézett a gyermeke szeméi közé.

(Protekczió nélkül.) Egy nagyon magas állású kereskedelmi szaktekinetly szűkebbkörű társaságban elmesélte, miképen jutott a kereskedelmi pályára protekczió nélkül. Tizennyolcz éves sem volt, mikor beállított egy nagy vállalat igazgatójához s kérte őt, hogy alkalmazza. A direktor reámordult s ki akarta kergetni, amint azonban látta, hogy a fiatalember nagyon zokon veszi a dolgot, a következőképen megtetődött:

— Fiam én magát nem is ismerem, de ha ismerném, akkor sem tudnám alkalmazni, mert annyi alkalmazottam van, hogy alig tudom őket fizetni s hozzájárul még az is, hogy elsejteljél kezdve valamennyinek fel kell emelnem a fizetését.

A fiatal ember arca felderült.

— Aztán hány alkalmazottja van nagyságos uramnak?

— Harmincznégy.

— Harmincznégy? És még jobban felderült az ifju arca. Aztán mennyivel tetszik a fizetésüket felemelni?

— Tiz-tiz forinttal.

— Ez határozott szándéka az igazgató urnak?

— Igen.

— Tetszik tudni mit? Ha én az igazgató urnak volnék, egyszerűen csak kilencz forinttal emelném a fizetésüket. A tiz forintból le tetszik vonni kilencz forintot, marad egy forint. Ez a harmincznégy embernél harmincznégy forintot fog kitenni. Ha már most az így keletkezett harmincznégy forintot nekem tetszik adni, nem fog vesztetni nagyságos uram sem s a hivatalnokok sem fogják zokon venni azonban, ami fő, az akceptálhatóság problémája meg lesz oldva.

Az igazgatónak annyira megtetszett ez a felelet, hogy az ifjut azonnal alkalmazta, nem harmincznégy, de ötven forint kezdőfizetéssel.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

36

Rendkívül érdeklődött a Framon tett hosszú utazásunk iránt és megígérte másnapra a látogatását. Egész részletes értesítést adtunk neki utazásunk felől, de Monk néhány figyelmeztető norvég szavára arra készítették úgy engem, mint Hóltot is, hogy az Óceán bárkán történt kalandunkat elhallgassuk.

Azután az ő jelenléte ebben a környékben, jött szóba és rendkívül sajnálta, hogy a nagy ágyunaszád, amelyen ő parancsnokol, jelenleg Cadixban horgonyoz és így le kell mondania arról az élvezetről, hogy bennünket a saját hajóján szívesen lásson.

— Jelenleg azon kis szekrény fedélzetén kvártélyoztam be magam, hogy a szükséges szemleutakat megcsinálhassam — folytatta a spanyol.

— Nagyon megerőltető szolgálat lehet ez az ágyunaszádokra?

Monk kérdezte ezt. A tengerésztiszt kissé meglepődve nézett rá:

— Mint parti őrséget gondolja? Biz ez nem mondható éppen könnyűnek.

— Ugy gondolom, hogy kissé nehéz dolog lehet egy oly szabad kereskedelmi város mellett, mint Gibraltár, a csempészetet megakadályozni.

— Csempészetet? A kapitány élesen ránézett Monkra; de az utóbbi az öből szemléletébe látszott elmerülve, amelynek víztükrén a hold éppen csilogni kezdett. Mi nem vagyunk tulajdonképpen vámczirkálók.

— Bocsanatot kérek; de az itteni korcsmáros említette, hogy az ágyunaszád csempészeket hajszol.

— Ugy, ezt beszélte? felelte a tengerész

nevetve, de kissé bosszus arc kifejezéssel. — Hát az igazat bevallva, ugyancsak ez a főczélja itt a partvidéken állomásozó számos járműnek is. A csempészet az utóbbi években már annyira elhatalmasodott, hogy a vámhivatalnokok az ő régi kutterjeikkel nem tudták eléggé ellenőrizni.

— Honnan jönnek az áruk, melyeket becsempésznek?

— Valószínűleg Gibraltárból.

A spanyol tiszt ugylátszott már meguntta ezt a beszéd tárgyat, de Monk erős csökönyösséggel folytatta a beszédet, amely minden lehetett, csak udvariasság nem.

— Azt hiszem, hogy az afrikai partokról is csempésznek — Marokkóból.

— Marokkóból? Nem, ez az ország kevés olyat produkál, amit érdemes lenne csempészn.

— Tényleg, a fegyvergyártás nem áll valami magas színvonalon.

Ennél a megjegyzésnél az idegen tiszt félig felegyenesedett és különös pillantást vetett Monkra. Az azonban kényelmesen elnyújtózva ismét az öblöt nézegette, ami ugylátszik, a spanyol szándékára megnyugtatólag hatott; ismét leült és élénken felkiáltott:

— De uraim, nem beszélénk valami kellemesebből, mint gazficzkókról és csempészetéről? Ugyebár önök holnap elmennek a bikaviadalra?

— Bikaviadalra? Hol lesz?

— San-Roqueban; hiszen tudja, merre fekszik San-Roque? Az egész vidék nem beszél egyébről, mint erről a bikaviadalról, amefyet holnap fognak megtartani.

— Nekem úgy rémlik, mintha olvastam volna róla valamit az újságban. Holnap ugyebár szeptember hetedike van? jegyezte meg Hólt. Különben nem tartozik kedvencz mulatságomhoz.

— Az őszinteségnek hódolok, midőn bevalom, hogy én sem vagyok hive, de honfitársaim inkább egy évet veszítenének életükből, mintsem, hogy erről a mulatságról lemondjanak. Holnap husz-harmincz ezer ember lesz együtt San-Roqueban; rendesen hatezer a számuk-

A tengerész tiszt nyugodtan és megfontoltan beszélt; de én azért némi nyugtalanságot vettem észre rajta. Néha-néha gyors pillantást vetett Monkra.

Én magam sem tudtam egészen kiokosodni Monkból. Amilyen közömbös volt azelőtt, olyan nagy érdekléssel viseltetett ez iránt a beszéd tárgy iránt.

— San-Roqueban szeptember 7-ikén lesz bikaviadal, ismételte Monk. És ön azt mondja, hogy minden spanyol, aki csak lehetővé tudja tenni az eljövotelt, ott lesz?

— Mindenesetre, válaszolt az idegen, akít Monk különös viselkedése kellemetlenül érintett. Hiszen ön ismeri hazámfiainak nagy előszeretétét az efajta multság iránt?

— Hogyne, kapitány ur! Kérem bocsássa meg a kíváncsiságomat, de nagyon kellemesen lepett meg ez a hír, régebbi vágyam már, hogy ilyen előadást láthassak, de mindeddig hiányzott rá az alkalom.

— Innen San-Roqueba összesen csak tiz mértföldnyi az út, talán nem lehetetlen, hogy pénz és jó szóért még kapnak bérelt lovakat.

A kapitány felemelkedett és miután még egyszer megígérte, hogy másnap meglátogatja a Framot — eltávozott.

Alig, hogy elhangzottak a lépései a kőkockákön, Monk felugrott a székről és a korcsmárosot hívta.

— Kérjetelek tőle egy lámpát, vagy gyertyát; oly sötét van itt, mint egy zsákban! És aztán — adjátok ide a pergament.

Egy lobogó lámpát állítottak a kőasztalra és Monk széthajtotta a pergament.

— Tényleg, így van: S. R. 3/10. Ez egészen érthető.

— Mi érthető?

— A betűk! A dátum!

— A dátum?

— Hát nem tudsz olvasni? S. R.: San-Roque, 3/10.: szeptember hetedike — ez holnap ekkor lesz a bikaviadal.

Folyt. köv.

SZÍNHÁZAK
Pénteken, 1908. márczius 20-án.

Nemzeti Színház
Előszór:
A gyermek.
Színmű 8 felvonásban. Irtá Abonyi Árpád
Radák, örnagy Gyenes
Janka Cs. Alszegi I.
Kisgyörgy kapitány Ivánfi
Ozveg Ujlaki K Hegyesi M.
György fia Mészáros
Báro Pallvitz, Dosa
Huber Bartos
Leontin D. Ligeti J.
Miso Hajdu
Riketta Vizvári M.
Ezerón V. Molnár R.
Kezdeté fél 8 órakor

M. Kir. Operaház
Faust.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenésjét szerzeszte Gounod. Végét írta: Barbier és Carré. Fordította Ormay.
Faust Déri
Mefistofeles Kornai
Valentin Szomero
Wagner Dalmoki
Margit
Sibet Swártsztrom
Mártha Valent V.
Kezdeté 7 órakor

Magyar színház
Előszór:
A Rab.
Dráma 3 felvonásban. Irtá Ifj. Hegedüs Sándor.
Személyek:
Serbán Törzs
Reiner Garas
Carlsen Forrai R.
D. el. Rathoy
K. Körmendy
H. Huszár
H. enyi Tarny
Ápoló Szabó
Ezt követi:
Leánynező.
Vígjáték 1 felvonásban. Irtá Verő György.
Személyek:
Az örvény Orley F.
A mostoha leánya Tóth Irma
A kőr Körmendy
Az öccse Papp
Kezdeté fél 8 órakor

Király színház
Varázskeringő
Operett 8 felvonásban. Irták Dörmann és Jacobsen. Fordította Mérai Adolf. Zenéjét szerzeszte Strauss Oszkár.
Kil. Joahim Németh
Lothár Papir
Helóna Patrász S.
Niki Raskó
Gusztáv Sárosi
Fridorika Orley G.
Franczi Pálmai Ilka
Vendolin mintszter Szabó
Kezdeté fél 8 órakor

Uránia színház
A szélem története
Kezdeté fél 8 órakor

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTOZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.
Homes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottadok (harrakissérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrett. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárrnyítás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 15-10

Népszínház-Vigopera
A nagymama.
Énekes vigjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Péter Árpád, zenéjét szerzeszte Mádor Rozsó.
Szerény grófné Blaha L.
Márta Turcsányi
Piroks Della Donna
Báro Orkényi Horváth
Gróf Szerényi Páman
Br. Orkényi Kálmán Bálint
Kosztá Kürti
Langó Szeráfina Marosi A.
Tódorka Szilárd Nagy
Kezdeté 8 órakor

Vígshínház
atárjárás.
Operett három felvonásban. Irtá Bakonyi Karoly, zenéjét Gábor Andor verselre írta Kálmán I. Lohonyay labornok Vendrey
Freszka a leánya Harmat H.
Riza Keleti J.
Lórnuthy Hegedüs
Imrédy Fenyvesi
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Illiko Komlósy
Turi Tibanyi
Kezdeté fél 8 órakor

Várszínház
MODENSZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69. Telefon 98-18
A harisnyakérdés.
Tréfa, irta: Berzók Árpád, Szerzők: Kardos, Poór Lili, Ural M.
Szép asszony kocsisa.
Párizsi történet egy felvonásban. Szerzők: Sarkadi, Keleti Judika, Boros és Bánszoy.
All right
Turidráma, irta: I. P. Caterus Szerzők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárszoy, Nyáral, Medgyaszay V., Kákány J., Ural M. Palásthy.
Pajkos grizottok.
Operett irta: I. Wilhelm, zenéjét: I. Reinhard, fordította Heitai Jenő, Szerzők: Nyáral, Boros, Bárszoy, Keleti I., Rózsa Lili, Város III.
Több Cabaret szám Sulamit Rahu, marakóli táncosnő fellépte.
Kezdeté 9.15 órakor.
A conférencier: Hszty Palásthy Marcell tölth be.

Apollo színház.
(Telefon 68-39.)
A kis virágáruslány
Három bün, Napolyi romok. Mezelevenedett játékvilág. Dráma a hullszák mögött. Furdaló lelkiismeret. Első csók. A hamis pezsgő hatása.
Francesca di Rimini.
A legsikerültebb fólvetel, (melyet a kinematográfia valaha produkált.)
Kezdeté 5 órakor.

FÖVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IRE Igazgató. VI., Nagymező-s. 17
Ma és minden este:
Merian Kútyaszínháza
Humpsti-Bumpsti
és a többi attrakció.
Az előadás kezdete 8 órakor.
A téliertben reggeltől 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28
(BONBONNIERE) Telefon 52-88
Minden este a nagyvárú márcziusi műsor kezdő színr. A közönséget politikai aktualitások: Wakerle mondata. A koalíció oroszítók. - Három bohózat. - Huszonöt cabaret-szám. - Négy színpadi tréfa. - Fellelének: László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly. - Tizenkét művész és művésznő.
Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zlper-nél (Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Terezkörút 28.)

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTOZA 18.
Igazgatók: Főrendes: LEITNER és KELETI | ROTT SÁNDOR
Az előadás kezdete 8 órakor.
Ma! 1/10 órakor: Ma!
Az aczékirály vád alatt.
Bírósgli karcolat irta: Pitaval. Rendes: Rott Sándor.
Végül **Was Manner fesselt?** 11 órakor
Bohózat irta: Satyr. Rendes: Trebitsch Sándor.
Trebitsch Sándor, Túr Berta és Zöldi Márton új szövegükben.
Hét óra és 28-án Nagy jótékonyzóló előadás a székes fővárosi m. kir. államrendőrség tisztikarának nyugdíjpotú és segélyző egyesülete javára.
Nappali pénztár 9-10-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-6 emeleti Casino de Parisban reggeltől 6 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám
Márczius 16-tól új műsor
Miss Folay
akrobátic transformatiók Dancing act, Görög kerti jelenet. Fontaine lumineuse
A Tardos bank.
Bohózat 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil.
Azonkívül az összes újonnan szerződötelt művészek fellépte. Uj szölok.
Éjjeli 12 órától reggeltől 5 óráig, - téliertben
zene és táncz.
Hegedüs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a m. kir. Állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

ITT a tavasz!!
elmult a tél
de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltünteteti azokat az elismert kiltűnő Rogátsy-féle
Magyar-Pipere-Borax.
Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbört puhán, tődön és tisztán megtartja
A rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteteti szepölöt, pörsenyt, aktrát mittessert panaszt májfollót, a ráncos bőrt bárszoyimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
Gyermekápolásnál, furdözésnél nélkülözhetetlen. Kiltűnő hatással bír szomgyuladásnál, valamint for- és szájalaplásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb (úteserületben). - Csak dobozban, nem kimerve
Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, készítője Rákóczi-ut 10.
Fizetelnek a ROGÁTSY névre.

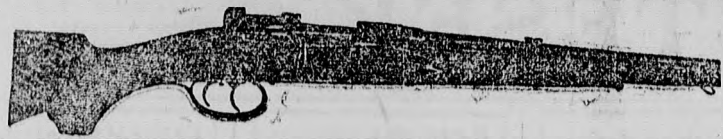
A tennis idény kezdetével!
KERTÉSZ TÓDOR özég
lawn-tennis raketek javítására és újonnan hurozására szerződötte:
Mr. A. O. Hiteheock Acton
elsőrendű angol szakmunkást,
ki mindennemű raketjavítást és hurozást kiválóan szakszertőn és gyorsan, szükséghez képest azonnal végez. Kertész Tódor, sportárúüzletében, Budapest, IV., Kristóf-tér berendezett külön raketjavító műhelyben.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kőnes hővízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, hó- és marványfürdők; hőlóg-, szén-savas- és villamos vízfürdők. Iyó-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

Nászajándékok
jubileumra díszítványok, esküszközök, mülypari csikkok
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műőrás ékszerterelepér
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígshínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
21 Szombat	A gyermek	Eljána	A tanítónő	A dollárkirálynő	A nagymama	A rab leánynező	Egyenlőség	-
22 Vasárnap	d. u. este	Szerelom isola, A gyermek	Magyar tánc egyveleg Rigoletto	Samson	Janos vitez	Fuderszerelom két iskola	-	A tenger szerelem története

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítotott 1882-ben „ADRIA” Alapítke 10.000.000 K.

M. kir. Tengerhajózási Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Budapest, Szabadság-tér 16.

Uzletvezető igazgatóság:

Fiume, Adria-palota, Riva Szapary

Fiuméből, Menetrendszerű járatok: Lisszabon, Oporto, Bordeaux, Rouen, Havre, Glasgow, London, Leith, Liverpool, Newport, Newcastle, Grimsby, Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, Hamburgba. Menetrend szerű heti járatok (személyszállításra is berendezve) minden hétfőn: Fiuméből az olasz kikötők irányába: Brézeliába és Valenciába (A-vonal) és minden szerdán Fiuméből az olasz kikötők és Malta irányába: Marsailleiz (B-vonal). Rendszeres havi járatok az északafrikai kikötőkbe (személyszállítással). Évenként 9 járat Brazíliába. Kéthetente rendszeres járatok Fiume és Newyork közt a Cunard magyar-amerikai vonal gyorsgőzösei vel, (Carpathia, Pannonia, Slavonia, Uttonia).

HAJÓRAJ: Adria, Andrassy, Arad, Arpad, Balaton, Báró Fejérvary, Baross, Bathory, Buda II., B. Kemény, Carola, Deák, Duna, Jókai, Kálmán király, Kassa, Kolozsvár, Lederer Sándor, Matlekovits, Mátyás király, Nagy Lajos, Rákóczy, Stefánia, Szapary, Szeged, Szent István, Szent László, Széchenyi, Szépl. Kálmán, Tibor, Tisza, Zichy, Zrinyi

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Oszli zakkó öltöny Raglán v. téli-kabát 40 és 50 kor.-ért Dus választék bel- és külföldi szövetekben.

Nyáron készült egész rinom télikabátok 50 koronáért kaphatók.

Mechlovits és Fái törv. bej. uri szabók,

Budapest, V., Váci-körut 76.

Rézbutor

vasbutor, sodronyagbélések, kerli vasbutor és gyormekkosci-gyártmányaink elsőrendű minőségben legújanyosabb árak mellett

VI., Andrassy-ut 2. sz. (Fonciére-palota)

Pápai és Náthán

gyárosoknál közvetlenül beszereshetők. Vidékre képes árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Titkos betegségek

biztos és lelkésmerősen meggyógyításra óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor specialista. Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, heveny vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyagbajok, fekélyeket, syphilit, ideg- és hátférgekből és bármilyen nemi betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körut 10. I. emelet.

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig. Vidékieket levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. - NÁKAEK KÖZÖN VÁROTEREM, KÖZÖN KIJÁRAT.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerék, evő-eszközök, nászajándékok részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műorás Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MULLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vizzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszappan

30 fill. 3 drb 80 fillér. 1 tucat 3 kor

MULLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszere- és pipereszappan-gyárosnál, Budapestben, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 óven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. eszterdovos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbaj, sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, únterfőzést és annak utóbajait, ideg- és hátférgekből, valamint minden nemi bajokat.

RENDEL: 8-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyásiker.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

kik bármily nemi betegségben szenvednek,

mint húgyveső és hólyagbajok, húgyvesékületek, vizeleti zavak, ójoni magomlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilit, az únterfőzés utóbajaként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülsőek stb. nélkül fehérvérnyás, men bajok, alapos, gyors és győztes gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legérgebb, 82 éve fennálló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyveső és hólyag bajok vizsgálatá villamos húgyveső-útkör megőlyével. Vidékiek levelekre kimelűő választ és szakaszról tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodik is. Titkoltatás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvánv-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüllyessel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyevert, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb áron ugyancsak minden olcsón eladok és újakra beszereltek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Vigyázon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

A Falkogen
tűdöbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Gyümölcsfa
diszta és rózsaszínű gyümölcsökkel ingyen szolgál Weber falkolajja Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

Parketagyár
Gyöngyösi ajánlja gyártmányait. 27733

30 forint. Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi tartással csakis **SINGER A.** műpécsznél Budapest, főútlelet Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legjutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen. 200.000 darab igen erős disz- és sorfa

különösen szép közönséges és vörösvirágú vadgesztenye, gömbök, kőris, kriszusióvia, juhár, stb. vegyes szomorufa ára darabonként 80 fillérről feljebb. 1 millió gyümölcsfa minden kelendő minőségben és csakis a legértékesebb fajban. 100 drb almáfa a mi fajválasztásunk szerint 50 koronától feljebb. Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége Csenedi utca, p. Ferencziak Vasmegeye.

500 koronát fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesfolyókából is) Kolozsvárra, Budapestre ugyancsak államszámvetéltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matraczczal 8.50
Gyermekagy — — — 11.50
Sodronyagy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyártásában. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Polgáriszkolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá nri-szoba, iroda berendezések, rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Kaszinó-utca sarok.

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékeny törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

Zálogcédulákat,
brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyit vették. **SCHILLER ISIDOR,** Sip-utca 8. 27133

Aczélsodrony-
ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkereettel 3.50 frt, vaskereettel 5.50 frt és feljebb. Sodronykerítésekről kérjen költségvetést. **Heizer és Isa sodronykerítés- és ágybetétyárában.** Népszínház-utca 4-3. sz. 27910

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garzson szobák Szalon bútorok, gyönyörű tükör, diván, bőrszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Csemegealma
Ez a nemes fajalma és óriás birsalma postakoszoránként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Háziilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kifűző birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilva 1.40 K. kilója Fajboroknak hecölőtejét 50 koronától szállítja Szabó Zil. Csongrád. 28010

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen sokféle díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Bőrszékikar
bőrsajtolás és bőrtárgás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb áron, mint eddig.
Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok. 26618

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepesum. 26973

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiséget, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

STENOGRÁFIA
Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

A legegyszerűbb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel
utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszerelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 56. szám.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirma szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóval, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegeye. Kérjen árjegyzéket.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ügy magán, mint családi ügyekben **Kossa-Magyar Géza.** Telefon 67-47. 27750

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Polgári árák!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol úri szabótermék
BUDAPEST,
Andrassy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca.
Telefon 14-09.

30 korona
finom szövettel dívtatos férfijelöltény vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hazai versenyszabóság! Budapest, VII., Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Videkre mintát küldök bérmentve.

Veresáfonyabefőtt
BARTA-féle, 5 kilós postakoszorúval 6.- korona **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepesum. 86972

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dobutca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766-

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegtel kérek. 27808

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

FRIED J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből: Költségvetés díjmentes.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stíluszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlő, nri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bőrgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, szmirma és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597